

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

1.

Daracık sokakları denize kavuşturan Cunda'nın resmî kayıtlardaki adı Alibey, unutulmuş zamanlarda ise buraya "Cunda Moshonisia" deniyormuş. Mis kokulu ada anlamına gelen bu söyleyiş tam olarak adayı yansıtıyor aslında. Gerçekten de bölgenin alametifarikası olan imbat bir esti mi iyoda karışan çiçeklerle adanın ayrı bir kokusu olduğunu hissediyorsunuz.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- (A) Şık bir görünüme sahip olan şehir merkezi, birkaç saatlik geziyi fazlasıyla hak ediyor.
- (B) Belediye Meydanı'nda yükselen Köroğlu heykeli ise kentin ayırıcı niteliklerinden biridir.
- (C) Cumhuriyet Caddesi rotasını izleyerek kentin kalbinin attığı yerleri tanıma olanağı buluyorum.
- (D) Osmanlı Dönemi'nden bu yana aşçılarıyla nam salmış olan Bolu'da, bir birinden farklı mekânlara rastlayabilirsiniz.
- (E) Şehre sayısız eser kazandıran İzzet Baysal'dan adını alan bu cadde, gençlerin Bolu'daki en önemli buluşma adresi.

DOĞRU
CEVAP**B**

Cümledeki "alametifarikası" sözcüğü "**ayırt edici özelliği, kendine özgü en belirgin niteliği**" anlamında kullanılmıştır. Bu anlamı karşılayan seçenek B'dir.

ÇÖZÜM

"Alametifarikası" sözcüğü, bir kişi, yer, durum vb.nin kendinden başka varlıklardan ayrılmasını sağlayan, ona özgü en belirgin özellik, ayırıcı nitelik anlamına gelir.

Seçenekleri anlamlarına göre inceleyelim:

- (A) "Şık bir görünüme sahip olmak" ifadesi, estetik bir özelliği belirtir; ayırıcı nitelik anlamı yoktur.
- (B) "Kentin ayırıcı niteliklerinden biridir." ifadesi, bir özelliğin kenti diğerlerinden ayırdığını belirtir.
- (C) "Kentın kalbinin attığı yerler" ifadesi, önemli yerler demektir fakat ayırıcı nitelik anlamı taşımaz.
- (D) "Nam salmış olmak" ifadesi, ünlü olmak anlamındadır; ayırıcı nitelik anlamı yoktur.
- (E) "En önemli buluşma adresi" ifadesi, önemli olmak anlamı taşır; fakat ayırıcı, kendine özgü özellik anlamı değildir.

KPSS NOTU

Eş anlamlı sorularda cümledeki sözcüğün bağlamdan hareketle anlamı belirlenir. Ardından seçeneklerde o anlama en yakın ifade seçilir.

2.

Doğal yaşam alanlarının sağlık hizmetleriyle bütünleştirilmesi üzerine yürütülen araştırmaların sonuçları, hastaların açık havada ve yeşil çevrelerde vakit geçirmelerinin hem fiziksel hem de psikolojik açıdan çeşitli kazanımlar sağladığını göstermektedir. Bu nedenle bazı sağlık kuruluşları, tedavi süreçlerine doğayla etkileşimi artıracak uygulamaları başlamış, bunun da hastaların iyileşme hızını belirlenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A** yönlendirmeye – geciktirdiği
- B** dâhil etmeye – artırdığı
- C** sınırlandırmaya – etkilediği
- D** teşvik etmeye – yavaşlattığı
- E** düzenlemeye – değiştirdiği

ÇÖZÜM

Parçanın anlam bütünlüğü için boşluklara getirilecek ifadeler şu şekilde olmalıdır:

- **İlk boşluk:** Sağlık kuruluşlarının tedavi süreçlerine doğayla etkileşimi artıracak uygulamaları sürece katması, yani bu uygulamaları sistemlerine **“dâhil etmesi”** gerekir.
- **İkinci boşluk:** Bu uygulamaların hastaların iyileşme hızını olumlu yönde değiştirdiği, yani **“artırdığı”** ifade edilmelidir.

Parça bütün olarak okunduğunda:

Doğayla etkileşimi artıran uygulamalar tedaviye dâhil edilmiştir ve bunun iyileşme hızını artırdığı belirlenmiştir.

DOĞRU
CEVAP**B****dâhil etmeye – artırdığı****KPSS NOTU**

Boşluk doldurma sorularında anlam bütünlüğüne dikkat edilmelidir.

Cümlelerin öncesi ve sonrası iyi analiz edilerek, hem mantık hem de dil bilgisi açısından en uygun seçenek bulunmalıdır.

3.

- I. Korkularınızı kendinize saklayın ama cesaretinizi başkalarıyla paylaşın.
- II. İnsan tehlikeyle karşılaşmadan cesur olup olmadığını bilemez.
- III. Kıyıdan uzaklaşmayı göze alamayanlar, yeni okyanuslar keşfedemez.
- IV. Cesaret, tehlike karşısında aklın kullanılmasıdır.
- V. Dağlara tırmanmaktan korkan, çukurların arasında sonsuza kadar yaşayacaktır.

Numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- (A) I ve II
- (B) I ve IV
- (C) II ve III
- (D) III ve V
- (E) IV ve V

ÇÖZÜM

- I. Cesaretin başkalarıyla paylaşılması gerektiğini söyler.
- II. Cesaretin, tehlikeyle karşılaşarak anlaşılabilirliğini ifade eder.
- III. Risk almayanların yeni şeyler keşfedemeyeceğini vurgular. (Keşfetme / deneyimleme teması vardır.)
- IV. Cesaretin tanımını yapar: tehlike karşısında aklı kullanmak.
- V. Risk almaktan (dağlara tırmanmaktan) kaçanların hiçbir şey başaramayacağını söyler. (III. cümleyle aynı anlamdadır.)

III ve V. cümleler, risk almayanların yeni şeyler keşfedemeyeceği / hiçbir ilerleme kaydedemeyeceği anlamında birbirine en yakındır.

DOĞRU
CEVAP**D****III ve V**

KPSS NOTU

Anlamca yakınlık sorularında cümlelerin ana düşüncesi, vurgusu ve yöneldiği sonuç dikkate alınmalıdır. Anahtar kelimeler (cesaret, risk, tehlike, keşfetme, paylaşma vb.) ipucu sağlar.

4.

- I. İnsan, “yüreğinin götürdüğü yere” gittikçe bağımsız hareket etmeye başlar.
- II. Sadece onaylanmak için yaşayan kişiler, bir süre sonra kendi başlarına karar veremez ve kendi düşüncelerini özgürce ifade edemezler.
- III. Hal böyleyken kendi ruhumuzun sesini bastırmadan kendi beklentilerimizin, umut ve düşüncelerimizin sesini tümünden kısmadan yaşamaya gayret etmeliyiz.
- IV. Başka insanların seslerini içimize almanın, insan ve tabiatla aynı ahenkte olmanın hazını yaşayabilmeliyiz aynı zamanda.
- V. Özgürlüğümüz ve isteklerimiz ile onaylanma isteğimiz arasında bir denge kurabildiğimiz ölçüde mutlu ve huzurlu olabileceğiz.

Bu parçadaki cümlelerden hangisinin değerlendirilmesi yanlış yapılmıştır?

A I

B II

C III

D IV

E V

DOĞRU
CEVAP

A

I. cümlede yapılan değerlendirme yanlıştır.

Çünkü “yüreğinin götürdüğü yere gitmek” her zaman bağımsız hareket etmeyi garanti etmez.

ÇÖZÜM

- I. Kişinin “yüreğinin götürdüğü yere” gitmesi, her zaman bağımsız hareket ettiğini göstermez. Bu ifade, kişinin duygularının onu yönlendirmesi anlamına da gelebilir. Bu nedenle cümle için yapılan değerlendirme (DOĞRU) değildir. → **YANLIŞ DEĞERLENDİRME** ❌
- II. Sadece onaylanmak için yaşamak, kişinin karar verme yetisini ve düşüncelerini özgürce ifade etmesini engeller. → **DOĞRU DEĞERLENDİRME** ✅
- III. Bu cümle, kişinin kendi iç sesini bastırmaması gerektiğini söyler. → **DOĞRU DEĞERLENDİRME** ✅
- IV. Başkalarının seslerini içimize almak ve tabiatla uyumlu olmak, yaşamın hazlarından biridir. → **DOĞRU DEĞERLENDİRME** ✅
- V. Özgürlük ve istekler ile onaylanma isteği arasında denge kurmak, mutluluk ve huzur getirir. → **DOĞRU DEĞERLENDİRME** ✅

Yanlış değerlendirilen cümle I'dir.

KPSS NOTU

Değerlendirme sorularında, cümlenin ana düşünceyi tamamlayıp tamamlamadığına dikkat edilmelidir.

5.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bu yıl Cumhuriyet Bayramı kutlamaları oldukça coşkulu geçti.
- B) Dedem, gençliğinde Ankara Kalesi çevresinde uzun yıllar yaşamış.
- C) Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesidir.
- D) Yaz tatilinde Akdeniz Bölgesi'nin çeşitli illerini gezdik.
- E) Her yıl Öğretmenler gününde öğrenciler öğretmenlerine çeşitli sürprizler hazırlar.

ÇÖZÜM

Özel adlar, yer adları, kurum adları, tarihî olaylar ve özel gün adları büyük harfle başlar.

- ✓ A) Cumhuriyet Bayramı → Bayram adları büyük harfle başlar. Doğru.
- ✓ B) Ankara Kalesi → Yapı adı büyük harfle başlar. Doğru.
- ✓ C) Kurtuluş Savaşı → Tarihî olay adları büyük harfle başlar. Doğru.
- ✓ D) Akdeniz Bölgesi → Coğrafi bölge adları büyük harfle başlar. Doğru.
- ✗ E) Öğretmenler gününde → Özel gün adlarında her kelime büyük harfle başlamalıdır. Yanlış yazılmıştır. Doğrusu: **Öğretmenler Günü'nde**

Özel gün ve haftaların adlarında yer alan tüm kelimeler büyük harfle başlar.

DOĞRU
CEVAP**E**

Her yıl **Öğretmenler gününde** öğrenciler öğretmenlerine çeşitli sürprizler hazırlar.

KPSS NOTU

Bayram, tören ve özel gün adlarında yer alan her sözcük büyük harfle başlar.
Örnek: Cumhuriyet Bayramı, Anneler Günü, Öğretmenler Günü, Dünya Kadınlar Günü

6.

Odadaydı () Normal bir hayatı olduğunu düşündüğünde
başkaydı () Oysa hayalindeki o şarkılar () İnsanlar ve çe-
şitli görüntüler () sadece kendi duyduğu sesler () Sonra
hepsi bir yana, çocukken annesinin en sevdiği kanaviçe
işli, beyaz pike örtüsünü yeniden görülemek ()

**Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere, aşağıdaki-
lerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla
getirilmelidir?**

- A) (...) (,) (!) (,) (...) (...)
B) (,) (.) (...) (,) (,) (...)
C) (,) (,) (...) (;) (!) (...)
D) (...) (,) (...) (,) (,) (,)
E) (!) (,) (...) (,) (...) (;)

ÇÖZÜM

Odadaydı (,) normal bir hayatı olduğunu düşündüğünde
başkaydı (.) Oysa hayalindeki o şarkılar (...) insanlar ve
çeşitli görüntüler (,) sadece kendi duyduğu sesler (,) sonra
hepsi bir yana, çocukken annesinin en sevdiği kanaviçe işli,
beyaz pike örtüsünü yeniden görebilmek (...)

- 1 Virgül (,) :** “Odadaydı” hitap bildirmediği, bir cümle başı olduğu için kendisinden sonra virgül kullanılır.
- 2 Nokta (.) :** “başkaydı” cümlesi tamamlanmış, “Oysa” yeni cümleye başlanmıştır.
- 3 Üç Nokta (...) :** “o şarkılar”dan sonra cümle devamı verilmemiş, düşüncenin sürdüğü anlaşılmaktadır.
- 4 Virgül (,) :** “görüntüler”den sonra açıklayıcı nitelikteki ifade olduğu için virgül kullanılır.
- 5 Virgül (,) :** “sesler”den sonra cümleye yeni bir açıklama başladığı için virgül kullanılır.
- 6 Üç Nokta (...) :** “yeniden görebilmek” ifadesinden sonra cümle tamamlanmamış, düşünce devam etmektedir.

DOĞRU
CEVAP**B**

Doğru noktalama sırası:

(,) (.) (...) (,) (,) (...)

KPSS NOTU

Üç nokta (...) bitmemiş cümlelerde, düşüncenin sürdüğünü belirtmede, alıntılarda ve açıklama yapılacak yerlerde kullanılır. Virgül (,) ise öğeleri sıralarken, ara sözleri ayırırken ve açıklayıcı ifadelerden önce kullanılır. Nokta (.) ise cümle sonlarında kullanılır.

7.

Tarımsal hayata geçen insanlık ürettiği tahılları depolarda
I II

ve kilerlerde saklıyordu. Fakat tahılların doğru koşullarda
III

saklanamamasından dolayı çimlenmesi ve bu çimlenmiş
IV

tahıllarla yapılan yemeklerin soğuduktan sonra mayalan-
ması, büyük olasılıkla bozanın ilk çıkış noktasını oluşturu-
V

rur. Bozayla ilgili diğer bir teori de ekmek mayalanması
esnasında da ortaya çıktığına yöneliktir.

**Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi, yapısı
bakımından ötekilerden farklıdır?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜM

Altı çizili sözcüklerin yapılarına bakalım:

- I. tarımsal → tarım (isim kök) + sal (yapım eki)
→ **türemiş sıfat**
- II. ürettiği → üret (fiil kök) + tiği (sıfat-fiil eki)
→ **türemiş sıfat**
- III. tahılların → tahıl (isim kök) + lar (çoğul eki) + ın (ilgi hâli eki)
→ **basit isim (yalnızca çekim eki almıştır)**
- IV. çimlenmesi → çimlen (fiil kök) + me (isim-fiil eki)
+ si (iyelik eki)
→ **türemiş isim**
- V. büyük → büyük (sıfat kök) + (yapım eki: yok)
→ **türemiş sıfat (sıfat kökünden türemiş sıfat)**

- I, II, IV ve V numaralı sözcükler türemiş yapıdadır.
• III numaralı "**tahılların**" sözcüğü ise yalnızca çekim ekleri
aldığı için **basit** yapılıdır.

**DOĞRU
CEVAP
C**

III

**KPSS
NOTU**

Sözcüklerin kök ve eklerini ayırarak
yapılarını belirlemek gerekir.

- ✓ Türemiş sözcük: Kök veya gövdeye yapım eki getirilerek türetilen sözcüklerdir.
- ✓ Basit sözcük: Kök hâlindeki sözcüklerdir, yapım eki almazlar.
- ✓ Çekim eki: İsme ya da fiile gelen; anlamı değiştirmeyen ekler çekim eki denir.
- ✓ Yapım eki: Sözcüğün anlamını değiştiren, yeni sözcük türeten eklerdir.

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

8. SORU

İlk durağımız Atatürk Barajı'na doğru ilerlerken rehberi-
I

miz yolun hemen yanındaki tarlalara dikkat çekti, "Bunlar
fıstık ağacı." diye ekledi. "Her ne kadar fıstık Gaziantep
II

ile özdeşleşse de aslında Şanlıurfa'da yetişir. Antep sa-
nayici olduğu için bizden alır ve işler fıstığı." dedi. Aktar-
III IV

dığı bilgilerden öğreniyoruz ki, bir fıstık ağacı dikildikten
V

yaklaşık 15 yıl sonra tam anlamıyla ürün veriyormuş.

**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde
ötekilerden farklı bir ses olayı vardır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜM

SÖZCÜK	SES OLAYI	AÇIKLAMA
I. durağımız	ÜNSÜZ YUMŞAMASI	durak + ımız → durağımız (k → ğ)
II. ağacı	ÜNSÜZ YUMŞAMASI	ağaç + ı → ağacı (ç → c)
III. olduğu	ÜNSÜZ YUMŞAMASI	ol + duğu → olduğu (l → ğ)
IV. fıstığı	ÜNSÜZ YUMŞAMASI	fıstık + ı → fıstığı (k → ğ)
V. dikildikten	ÜNSÜZ BENZEŞMESİ	dikil + dik + ten → dikildikten (d + d + ten → d + d + ten)

ÜNSÜZ YUMŞAMASI: Sert ünsüzler ünlüden sonra yumuşayarak telaffuzu kolaylaştırır.

ÜNSÜZ BENZEŞMESİ: Ek, kendinden önceki sözcüğün son ünsüzüne benzer ve onunla uyum sağlar.

DOĞRU
CEVAP

E

V

V numaralı sözcükte **ÜNSÜZ BENZEŞMESİ** vardır.
Diğerlerinde **ÜNSÜZ YUMŞAMASI** vardır.

9. SORU

Sürekli Definesi adıyla bilinen definenin bulunduğu yer tarihi İpek Yolu'nun üzerinde yer alıyor. Diğer bir değişle, bölge Orta Çağ ticaret kervanlarının geçiş yaptığı ve

I

II

Avrupa-Asya ticaret yollarının en önemli kesişim nokta-

III

sında. Başta Şerefname olmak üzere yörenin Orta Çağ

IV

tarihine ışık tutan birçok eser, buluntunun tarihlendiği

V

dönem aralığında bölgede kervan soymakla ve yağmacılıkla geçinen aşiretlerin varlığından söz eder.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi, yapım eki almamıştır?

- A) I B) II C) III **D) IV** E) V

ÇÖZÜM

SÖZCÜK	YAPI ANALİZİ	AÇIKLAMA
I. bölge	bölge böl + ge	"-ge" yapım eki (yer bildiren)
II. geçiş	geçiş geç + iş	"-iş" yapım eki (isimden isim yapar)
III. önemli	önemli önem + li	"-li" yapım eki (sıfat yapar)
IV. yörenin	yörenin yöre (→ kök) + (iyelik eki)	Yapım eki yok, sadece iyelik eki var.
V. buluntunun	buluntunun bulunt + tu	"-tu" yapım eki (isimden isim yapar)

NOT:

Yapım eki, yeni bir sözcük türeten eklerdir. İyelik, hâl, çokluk gibi ekler yapım eki değildir.

DOĞRU
CEVAP

D

IV

IV numaralı "yörenin" sözcüğünde yapım eki yoktur. Bu nedenle doğru cevap **D seçeneğidir.**

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

10. SORU

Aşağıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin öge sıralanışı “dolaylı tümleş - zarf tümleş - yüklem” şeklindedir?

- I. Organik tarım uygulamaları sayesinde üreticiler, toprağın doğal yapısını koruyarak daha sağlıklı ürünler elde edebilmektedir.
- II. Tarımsal üretimin gerçekleştirildiği birçok bölgede bilinçli bir şekilde uygulanmaktadır.
- III. Kimyasal gübre kullanımının azaltılmasıyla birlikte çevresel sorunların önemli ölçüde azaldığı görülmektedir.
- IV. Uzmanlar, doğal üretim yöntemlerinin uzun vadede hem üreticiye hem de tüketiciye önemli yararlar sağlayacağını belirtmektedir.
- V. Bu nedenle organik tarım ürünlerine olan talep son yıllarda ülkemizde ve dünyada giderek artmaktadır.

A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜM

İstenen sıra:

Dolaylı Tümleş → Zarf Tümleş → Yüklem

I.	ZT: Organik tarım uygulamaları sayesinde Ö: üreticiler BN: daha sağlıklı ürünler Y: elde edebilmektedir	✗ İstenen sıra yok.
II.	DT: birçok bölgede ZT: bilinçli bir şekilde Y: uygulanmaktadır	✓ Dolaylı Tümleş → Zarf Tümleş → Yüklem
III.	ZT: Kimyasal gübre kullanımının azaltılmasıyla birlikte Ö: çevresel sorunların önemli ölçüde azaldığı Y: görülmektedir	✗ İstenen sıra yok.
IV.	Ö: Uzmanlar BN: ... sağlayacağını Y: belirtmektedir	✗ İstenen sıra yok.
V.	Ö: organik tarım ürünlerine olan talep ZT: son yıllarda, ülkemizde ve dünyada, giderek Y: artmaktadır	✗ İstenen sıra yok.

NOT:

DT: Dolaylı Tümleş ZT: Zarf Tümleş Y: Yüklem Ö: Özne BN: Belirtili Nesne

DOĞRU CEVAP

B (II)

11. SORU

Türk bilim insanları son yıllarda uzay teknolojileriyle ilgili önemli çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar sayesinde birçok genç, bilimsel araştırmalara yönelmektedir. Özellikle yerli ve millî projeler, öğrencilerin bilime olan ilgisini artırmaktadır. Bugün geliştirilen bazı teknolojiler gelecekte insan yaşamını önemli ölçüde değiştirebilir.

Bu parçada aşağıdaki sözcük türlerinden hangisi yoktur?

- A) Edat B) Sıfat C) Zarf
- D) Sıfat-fiil **E) Zamir**

ÇÖZÜM**1 Edat (İlgeç) ✓**

- teknolojileriyle ilgili

“İlgili” edat görevinde kullanılmıştır.

Parçada edat vardır.

2 Sıfat ✓

- önemli çalışmalar
- birçok genç
- bilimsel araştırmalar
- yerli ve millî projeler

Parçada sıfat vardır.

3 Zarf ✓

- son yıllarda
- özellikle
- bugün
- gelecekte
- önemli ölçüde

Parçada zarf vardır.

4 Sıfat-Fiil ✓

- bilime olan ilgi → olan
- geliştirilen teknolojiler → geliştirilen

Parçada sıfat-fiil vardır.

5 Zamir ✗

- Parçada kişi, işaret, belgisiz veya soru zamiri kullanılmamıştır.
- “Bu çalışmalar” ifadesindeki **bu**, ismi nitelediği için **işaret sıfatıdır**, zamir değildir.

**DOĞRU
CEVAP****E (Zamir)**

Parçada edat, sıfat, zarf ve sıfat-fiil vardır; ancak zamir türünde hiçbir sözcük bulunmamaktadır.

12. SORU

- I. Nasıl oluştuğu tam olarak anlaşılmamış olmasına rağmen kekemelik iki farklı şekilde sınıflandırılıyor.
- II. Nörolojik kekemelik ise felç ve kafa travması gibi beyin hasarları sonucu ortaya çıkıyor.
- III. Kekemelik konuşurken harflerin, hecelerin ya da kelimelerin tekrarlanması şeklinde oluşan bir sorun olarak tanımlanabilir.
- IV. Bilinen bir beyin hasarı veya başka bir neden olmaksızın çocukluğun ilk dönemlerinde ortaya çıkan gelişimsel kekemelik en yaygın görülen kekemelik türü.

Yukarıda numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde doğru sıralama nasıl olur?

- A) III – I – IV – II
- B) III – IV – II – I
- C) III – IV – I – II
- D) I – IV – II – III
- E) I – II – IV – III

ÇÖZÜM**1**

III. cümle konuya giriş yapar ve kekemeliğin tanımını verir.

- “Kekemelik konuşurken harflerin, hecelerin ya da kelimelerin tekrarlanması şeklinde oluşan bir sorun olarak tanımlanabilir.”

→ Paragrafın başlangıcıdır.

2

I. cümle tanımdan sonra kekemeliğin sınıflandırıldığını açıklar.

- “... kekemelik iki farklı şekilde sınıflandırılıyor.”

→ Tanımdan sonra doğal bir devamdır.

3

IV. cümle bu sınıflardan ilkinin açıklar.

- “Bilinen bir beyin hasarı veya başka bir neden olmaksızın çocukluğun ilk dönemlerinde ortaya çıkan gelişimsel kekemelik en yaygın görülen kekemelik türü.”

→ İlk türün açıklamasıdır.

4

II. cümle ise diğer türü açıklar.

- “Nörolojik kekemelik ise felç ve kafa travması gibi beyin hasarları sonucu ortaya çıkıyor.”

→ Diğer türün açıklamasıdır.

SIRALAMA:**III**

→

I

→

IV

→

II**DOĞRU
CEVAP****A****III – I – IV – II**

Paragraf oluşturmada; önce konuya giriş yapılır, sonra açıklamalar mantıklı bir akışla devam eder.

13. SORU

Modern sporun tam olarak ne zaman ortaya çıktığını bilmek güç olsa da İngiltere’de Sanayi Devrimi sırasında ve özellikle ulusların kimliklerini oluşturma sürecinde ortaya çıktığı kabul ediliyor. Daha sonra, XIX. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte kolektif ve bireysel sporların geleneksel oyunların yerini aldığı ve Avrupa Kıtası’na yayıldığı biliniyor. Bu durum, aynı zamanda sporun kulüpler, federasyonlar, ligler şeklinde örgütlenmeye başladığı zamana denk geliyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama B) Örnekleme C) Öyküleme
D) Karşılaştırma E) Tartışma

ÇÖZÜM

Parçada modern sporun ortaya çıkışı, gelişimi ve yayılması hakkında bilgi verilmektedir. Parça; okuyucuya bir konuyu tanıtmakta, sebepleri ve sonuçlarıyla birlikte **açıklamaktadır**.

AÇIKLAMA

- Modern sporun İngiltere’de Sanayi Devrimi sırasında ortaya çıktığı belirtilmiştir.
- XIX. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa’ya yayıldığı açıklanmıştır.
- Sporun kulüpler, federasyonlar, ligler şeklinde örgütlenmeye başladığı bilgisi verilmiştir.

ÖRNEKLEME

- Parçada örnek verilmemiştir. Kulüpler, federasyonlar ve ligler örnek değil; bilginin bir parçasıdır.

ÖYKÜLEME

- Olay anlatımı, kahraman ve zaman örgüsü yoktur.

KARŞILAŞTIRMA

- Herhangi bir karşılaştırma yapılmamıştır.

TARTIŞMA

- Bir görüşü savunma veya çürütme amacı yoktur.

**DOĞRU
CEVAP****A****Açıklama**

Parçanın temel amacı, modern sporun ortaya çıkışını ve gelişimini okuyucuya açıklamak ve bilgi vermektir.

14. SORU

(I) Dede Korkut Kitabı'nda evcil hayvanlar arasında pek çok hayvanın adı yer alır. (II) Türk kültür hayatında bu hayvanlar arasında at en önemli yere sahiptir. (III) Kültür-tarihçilerine göre tarihte atı evcilleştiren millet, Türkler olarak kabul edilir. (IV) Cin ve Bizans kaynaklarında geçen bilgilere göre Türkler tarih sahnesine atlarıyla girmişlerdir. (V) Atı evcilleştirmenin avantajını kullanarak hareketli bir hayat tarzı geliştirmişler, geniş ufukları keşfetmişler ve buralara hâkim olmuşlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜM

Parçada düşünce akışı “atın önemi ve Türklerin atla olan ilişkisi” üzerinden ilerlemektedir.

- II** Atın Türk kültür hayatındaki öneminden söz edilir.
→ Konuya uygun bir başlangıçtır.
- III** Atı evcilleştiren milletin Türkler olduğuna değinilir.
→ II. cümleyi destekler.
- IV** Türklerin tarih sahnesine atlarıyla girdikleri ifade edilir.
→ Düşünce akışını sürdürür.
- V** Atı evcilleştirmenin avantajları anlatılır.
→ Önceki cümlelerin doğal sonucudur.
- I** Dede Korkut Kitabı'nda evcil hayvanların adlarının geçtiği bilgisi, paragrafın ana konusu olan “atın önemi ve Türklerin atla ilişkisi” ile doğrudan ilgili değildir.
→ Düşüncenin akışını bozmaktadır.

DOĞRU AKIŞ:**DOĞRU
CEVAP****A**

Paragrafta ilk cümle (I), **ana** düşünceyle doğrudan ilgili olmadığı için akışı bozar.

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

15. SORU

(I) Gelecekte Mars'ta insan kolonilerinin kurulabilmesi için gerekli olan malzemelerin bir kısmının yerel kaynaklardan karşılanabilmesi gerekiyor. (II) Çünkü bu malzemelerin tamamının Dünya'dan taşınması hem çok pahalı hem de işlevsellik açısından hayli zorlayıcı. (III) Mars'ta araştırmalar yapan uzay araçlarından edinilen veriler sayesinde Mars'taki toprağın bileşimi hakkında bilgi sahibi olabiliyoruz. (IV) Aslında Mars toprağında bitkilerin büyümesi ve gelişimi için gerekli birçok madde bulunuyor. (V) Ancak bu maddelerin miktarları Dünya'daki kadar yüksek değil. (VI) Aynı zamanda bitkilerin gelişmesi için gerekli minerallerden biri olan azotun biyokimyasal tepkimelerde kullanılabilen bileşikleri Mars toprağında tespit edilemedi.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

ÇÖZÜM

I ve II. cümleler aynı düşüncüyü işler.

- I. cümlede yerel kaynaklardan malzeme karşılanması gerektiği söyleniyor.
- II. cümlede bunun nedeni açıklanıyor (Dünya'dan taşımanın pahalı ve zor olması).

→ Aynı alt düşüncüyü oluştururlar.

III. cümlede yeni bir düşünceye geçiliyor.

- Mars'ta araştırmalar sonucunda elde edilen verilerden ve toprağın bileşimine dair bilgilerden söz ediliyor.

→ Bu cümleyle birlikte yeni bir konu başlıyor.

III, IV, V ve VI. cümleler aynı alt düşüncededir.

- Mars toprağının özellikleri ve bitki yetiştirmeye uygunluğu açıklanıyor.
- III → genel bilgi,
IV → gerekli maddelerin varlığı,
V → miktarlarının azlığı,
VI → azot bileşiklerinin tespit edilememesi.

→ Hepsi aynı konuyu farklı yönleriyle destekliyor.

PARAGRAF YAPISI

1. PARAGRAF

I – II

2. PARAGRAF

III – IV – V – VI

DOĞRU
CEVAP

B III

Paragrafta konu değişimi III. cümlede olduğu için ikinci paragraf III. cümleyle başlar.

 SORU

Köy meydanındaki eski çınarın altında oturan Hasan dede, avucundaki buğdayları serçelere usulca bırakıyor; kuşların telaşlı ama neşeli hâllerini gülümseyerek izliyordu. Sahilde balıkçı Mehmet amca, her sabah teknesinin çevresinde dolaşan martılara artık ailesinden biriymiş gibi davranıyordu. Parktan dönen Ayşe teyzenin peşine ise her gün aynı güvercinler takılıyor, sanki ona yol arkadaşlığı ediyordu. Şehrin farklı köşelerinde insanlar ve kuşlar, sessiz ama sıcak bir dostluğu paylaşıyordu.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehir Hayatı
- B) İnsan ve Kuş Dostluğu**
- C) Yaşların Günlük Yaşamı
- D) Doğanın Sessizliği
- E) Mahalle Kültürü

 ÇÖZÜM

Parçada farklı insanların (Hasan dede, Mehmet amca, Ayşe teyze) kuşlarla (serçeler, martılar, güvercinler) kurduğu sıcak ve samimi ilişkiler anlatılmaktadır.

Parçanın **ana düşüncesi, insanlarla kuşlar arasındaki dostluk ve uyumdur.**

Seçenekler incelendiğinde:

- **A) Şehir Hayatı:** Şehir yaşamı anlatılsa da ana fikir değil.
- **B) İnsan ve Kuş Dostluğu:** Parçanın ana fikrini en iyi yansıtan başlıktır.
- **C) Yaşların Günlük Yaşamı:** Her yaş grubundan kişiler var, ancak vurgu yaşamları değil, kuşlarla kurdukları ilişki üzerinedir.
- **D) Doğanın Sessizliği:** Doğanın sessizliği değil, insan-kuş etkileşimi ön plandadır.
- **E) Mahalle Kültürü:** Mahalle kültürüyle ilgili bir vurgu yoktur.

DOĞRU CEVAP

B

İnsan ve Kuş Dostluğu

ÇÖZÜM STRATEJİSİ

Parçada tekrar edilen ana tema “insanlarla kuşlar arasındaki dostluk”tur. Başlık, parçanın genel fikrini kapsamalı ve en kapsayıcı anlamı vermelidir.

 SORU

Modern kentlerde yaşayan bireyler, günlük hayatlarını büyük ölçüde önceden belirlenmiş kurallar ve planlar doğrultusunda sürdürmektedir. Ulaşım ağlarından çalışma saatlerine, alışveriş merkezlerinden dinlenme alanlarına kadar pek çok unsur belirli bir düzen içerisinde yapılandırılmıştır. Bu durum, bireylerin zamanlarını daha öngörülebilir biçimde kullanmalarını sağlarken günlük davranışlarının da benzer kalıplar içinde şekillenmesine neden olmaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Kent yaşamındaki düzen, bireylerin davranış biçimlerinin oluşmasında etkili olmaktadır.
- B) İnsanların yaşam biçimlerini belirleyen temel unsur ekonomik gelir düzeyidir.
- C) Planlı şehirleşme, bireylerin özgürlük alanlarını tamamen ortadan kaldırmaktadır.
- D) Modern kentlerde yaşayan insanların tamamı benzer düşünce yapısına sahiptir.
- E) Günlük yaşamın kurallara bağlanması, insanların daha mutlu olmasını sağlamaktadır.

 ÇÖZÜM

Parçada modern kentlerdeki planlama ve düzenin (ulaşım, çalışma saatleri, alışveriş merkezleri, dinlenme alanları vb.) bireylerin günlük hayatını şekillendirdiği ve davranışlarının benzer kalıplar içinde oluşmasına yol açtığı belirtilmektedir.

Bu, **kent yaşamındaki düzenin bireylerin davranış biçimlerini etkilediğini** gösterir.

Seçenekler incelendiğinde:

- **A) Kent yaşamındaki düzen, bireylerin davranış biçimlerinin oluşmasında etkili olmaktadır.** → Parçadaki ana fikirle uyumludur.
- **B)** Ekonomik gelir düzeyinden söz edilmemektedir.
- **C)** Özgürlük alanlarının tamamen ortadan kalktığı belirtilmemektedir.
- **D)** Tüm insanların benzer düşünce yapısına sahip olduğu ifade edilmemektedir.
- **E)** Daha mutlu olmaya dair bir bilgi yer almamaktadır.

DOĞRU CEVAP

A

Kent yaşamındaki düzen, bireylerin davranış biçimlerinin oluşmasında etkili olmaktadır.

ÇÖZÜM STRATEJİSİ

Parçada vurgulanan neden-sonuç ilişkisine odaklanılmalıdır. Modern kentlerdeki düzen → bireylerin zaman kullanımını ve davranışlarını şekillendirir. Ana fikir, seçeneklerde bu ilişkiyi en doğru yansıtan A şıkkıdır.

 SORU

Yıllar geçtikçe insanın zevkleri de değişir. Bir zamanlar gösterişli mekânlardan hoşlanan kişi, artık sessiz bir köy kahvesinde vakit geçirmekten keyif alabilir. Parlak vitrinlerde sergilenen süslü eşyalar yerine el emeğiyle yapılmış sade ürünleri tercih eder. Çünkü zaman, insanı çoğu zaman karmaşıklıktan uzaklaştırıp öz olana yaklaştırır.

Bu sözlerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan yaş aldıkça yaşamındaki öncelikleri daha belirgin hâle getirir.
- B) İnsan, yaş ilerledikçe çevresindeki insanlarla daha güçlü bağlar kurar.
- C) Yaşın ilerlemesi, kişinin maddi beklentilerinin azalmasını sağlar.
- D) İnsan, yaş ilerledikçe gösteriştten uzaklaşıp daha sade olanı tercih eder.**
- E) İlerleyen yaşlarda insanlar geçmişe duydukları özlemi daha yoğun yaşar.

 ÇÖZÜM

Parçada, zamanın insanın zevklerini değiştirdiği; gösterişli, parlak, karmaşık olana yönelen kişinin zamanla sadeliğe, sessizliğe ve öz olana yöneldiği anlatılmaktadır.

Bu durum, **kişinin yaş ilerledikçe gösteriştten uzaklaşıp daha sade olanı tercih ettiğini göstermektedir.**

Seçenekler incelendiğinde:

- **A)** Önceliklerin belirginleşmesinden söz edilmemektedir.
- **B)** İnsanlarla bağ kurmaya dair bir ifade yoktur.
- **C)** Maddi beklentilerin azalmasından bahsedilmemiştir.
- **D) İnsan, yaş ilerledikçe gösteriştten uzaklaşıp daha sade olanı tercih eder.** → Parçada ana düşünceyle uyumludur.
- **E)** Geçmişe özlem duyma ile ilgili bir bilgi yer almamaktadır.

DOĞRU CEVAP

D

İnsan, yaş ilerledikçe gösteriştten uzaklaşıp daha sade olanı tercih eder.

ÇÖZÜM STRATEJİSİ

Parçada değişen zevkler, sadelik ve öz olana yönelim vurgulanmıştır. Buna göre, kişinin zamanla gösteriştten uzaklaşıp sadeliği tercih etmesi ana çıkarımdır. Bu nedenle doğru seçenek **D** şıkkıdır.

 SORU

Bazı okurlar, şiiri çözümlenmesi gereken bir bilmece gibi görür ve her dizenin tek bir anlama karşılık geldiğini düşünür. Oysa şiirin gücü, farklı okurlarda farklı çağrışımlar uyandırabilmesinden gelir. Bir şiirin değeri, verdiği kesin mesajlarda değil; okurun zihninde açtığı yeni düşünce kapılarında saklıdır. Bu nedenle aynı şiir üzerine yapılan yorumlardan birini doğru, diğerlerini yanlış saymak şiirin doğasına aykırıdır. Sairin amacı yalnızca belirli bir düşünceyi aktarmak olsaydı bunu çok daha açık yollarla yapabilirdi.

Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirin tek ve kesin bir anlamı olduğu görüşüne karşı çıkmaktadır.
- B) Şiirin farklı yorumlara açık olmasının değerini vurgulamaktadır.
- C) Şiire ilişkin yorumlar arasında kesin doğruluk sıralaması yapılmasını doğru bulmamaktadır.
- D) Sairlerin, düşüncelerini aktarmak için şiiri en uygun anlatım yolu olarak gördüklerini savunmaktadır.
- E) Şiirin okurda çeşitli çağrışımlar oluşturabilen bir tür olduğunu düşünmektedir.

 ÇÖZÜM

Parçada yazar, şiirin tek bir anlama indirgenemeyeceğini, farklı okurlarda farklı çağrışımlar uyandırmasının değerli olduğunu ve yorumlar arasında doğruluk sıralaması yapılamayacağını savunmaktadır.

Bu görüşleriyle yazar, **şairlerin düşüncelerini aktarmak için şiiri en uygun yol olarak gördüklerini savunmamaktadır.**

Seçenekler incelendiğinde:

- **A)** Yazar, şiirin tek anlama indirgenmesine karşı çıkmaktadır. ✓
- **B)** Şiirin farklı yorumlara açık olmasını şiirin gücü olarak kabul etmektedir. ✓
- **C)** Yorumlar arasında doğruluk sıralaması yapılmasını şiirin doğasına aykırı bulmaktadır. ✓
- **D)** **Şairlerin düşüncelerini aktarmak için şiiri en uygun yol olarak gördüklerine dair bir ifade yoktur; tam aksine, bu düşünceyi dolaylı olarak sorgular niteliktedir.** ✗
- **E)** Şiirin çeşitli çağrışımlar oluşturabilen bir tür olduğunu belirtmektedir. ✓

DOĞRU CEVAP

D

Sairlerin, düşüncelerini aktarmak için şiiri en uygun anlatım yolu olarak gördüklerini savunmaktadır.

ÇÖZÜM STRATEJİSİ

Yazarın şiire bakış açısı: çok anlamlılık, farklı yorumların geçerliliği ve şiirin düşünceyi aktarmadaki dolaylı gücüdür. D seçeneğinde yer alan “en uygun anlatım yolu olarak şiiri görmek” ifadesi parçadaki düşünceyle uyuşmamaktadır.

 SORU

Osmanlı şehirlerinde düzenlenen büyük kutlamalar sırasında kullanılan ışık gösterileri, yalnızca eğlence amacı taşıymıyordu. Bu gösteriler sayesinde yöneticiler hem halkın ilgisini canlı tutuyor hem de devletin düzen ve zenginliğine ilişkin bir algı oluşturuyordu. Özellikle su kenarlarında gerçekleştirilen etkinliklerde ışıkların yansımaları gösterilerin etkisini artırıyordu. Bununla birlikte bazı tarihçiler, bu tür organizasyonların toplumun farklı kesimlerini ortak bir deneyimde buluşturduğunu ileri sürerken bazıları ise gösterilerin daha çok yönetici sınıfın gücünü görünür kılmaya hizmet ettiğini savunmaktadır. Yabancı elçilerin katıldığı törenlerde gösterilerin daha görkemli biçimde hazırlanması ise bu etkinliklerin dış dünyaya yönelik bir mesaj taşıdığı şeklinde yorumlanmaktadır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

- A) Işık gösterileri toplumun tüm kesimleri üzerinde aynı etkiyi bırakmıştır.
- B) Gösterilerin temel amacı halkı eğlendirmektedir.
- C) Işık gösterileri devletin kendisini ifade etme araçlarından biri olarak kullanılmıştır.**
- D) Yabancı elçiler bu gösterilerin düzenlenmesinde doğrudan görev almıştır.
- E) Su kenarında yapılan gösteriler zamanla diğer gösterilerin yerini almıştır.

 ÇÖZÜM

Parçada ışık gösterilerinin çeşitli amaçlara hizmet ettiği anlatılmaktadır: halkın ilgisini canlı tutmak, devletin düzen ve zenginliğine ilişkin algı oluşturmak, yönetici sınıfın gücünü görünür kılmak ve dış dünyaya mesaj vermek.

Bu durum, **ışık gösterilerinin devletin kendisini ifade etme araçlarından biri olarak kullanıldığını** kesin biçimde göstermektedir.

Seçenekler incelendiğinde:

- **A)** Tüm kesimler üzerinde aynı etki bıraktığına dair bir bilgi yoktur.
- **B)** Temel amacın halkı eğlendirmek olduğu belirtilmemiştir; farklı amaçlar da vardır.
- **C) Devletin düzen ve zenginliğini göstermek, yönetici sınıfın gücünü görünür kılmak ve dış dünyaya mesaj vermek, devletin kendini ifade etme aracı olarak kullanıldığını kesin biçimde ortaya koyar.**
- **D)** Yabancı elçilerin gösterilerin düzenlenmesinde görev aldığına dair bir ifade yoktur; yalnızca katıldıkları söylenmiştir.
- **E)** Su kenarında yapılan gösterilerin zamanla diğerlerinin yerini aldığı belirtilmemiştir.

DOĞRU CEVAP

C

Işık gösterileri devletin kendisini ifade etme araçlarından biri olarak kullanılmıştır.

ÇÖZÜM STRATEJİSİ

Parçada açıkça ifade edilen, ışık gösterilerinin devletin düzenini, zenginliğini, yönetici sınıfın gücünü ve dış dünyaya mesajlarını vurgulamak için kullanıldığıdır. Bu, devletin kendini ifade etme aracı olarak kullanıldığını kesin biçimde gösterir.

Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Osmanlı şehirlerinde düzenlenen büyük kutlamalar sırasında kullanılan ışık gösterileri, yalnızca eğlence amacı taşııyordu. Bu gösteriler sayesinde yöneticiler hem halkın ilgisini canlı tutuyor hem de devletin düzen ve zenginliğine ilişkin bir algı oluştıruyordu. Özellikle su kenarlarında gerçekleştirilen etkinliklerde ışıkların yansımaları gösterilerin etkisini artırıyor. Bununla birlikte bazı tarihçiler, bu tür organizasyonların toplumun farklı kesimlerini ortak bir deneyimde buluşturduğunu ileri sürerken bazıları ise gösterilerin daha çok yönetici sınıfın gücünü görünür kılmaya hizmet ettiğini savunmaktadır. Yabancı elçilerin katıldığı törenlerde gösterilerin daha görkemli biçimde hazırlanması ise bu etkinliklerin dış dünyaya yönelik bir mesaj taşıdığı şeklinde yorumlanmaktadır.

BİR GRUP TARİHÇİYE GÖRE

Işık gösterileri yalnızca eğlence amacı taşııyordu.

Yöneticiler hem halkın ilgisini canlı tutuyor hem de devletin düzen ve zenginliğine ilişkin bir algı oluştıruyordu.

VS

DİĞER BİR GRUP TARİHÇİYE GÖRE

Işık gösterilerinin asıl amacı eğlenceydi.

Bu tür etkinliklerin topluma daha çok yönetici sınıfın gücünü göstermek için hizmet ettiği savunulmaktadır.

Yabancı elçilerin törenlerde gösterileri görkemli biçimde hazırlanması ise bu etkinliklerin dış dünyaya yönelik bir mesaj taşıdığı şeklinde yorumlanmaktadır.

SORU METNİ

21. Bu parçada sözü edilen tarihçilerin görüş ayrılığı aşağıdakilerden hangisi üzerinedir?

- A Gösterilerin ilk kez hangi dönemde ortaya çıktığı
- B Gösterilerin ekonomik maliyetinin ne olduğu
- C Gösterilerin toplum üzerindeki temel işlevinin ne olduğu
- D Yabancı elçilerin gösterilere ne sıklıkla katıldığı
- E Gösterilerde hangi araçların kullanıldığı

ÇÖZÜM

Parçada bir grup tarihçi gösterilerin “devletin düzen ve zenginliğine ilişkin algı oluştırdığını”, diğer grup ise “yönetici sınıfın gücünü göstermek için” yapıldığını savunmaktadır.

→ Bu, gösterilerin toplum üzerindeki temel işlevine ilişkin bir görüş ayrılığıdır.

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Bir edebiyat eserinin kalıcılığını belirleyen şey, yalnızca anlattığı hikâye değildir. Bazı eserler, ele aldıkları konular bakımından kendilerinden önce yazılmış örneklerle benzerlik gösterse de okura sundukları bakış açısıyla farklılaşır. Nitekim kimi romanlar, alışılmış olay örgülerini kullanmalarına rağmen bunları beklenmedik anlamı teknikleriyle işleyerek edebiyat tarihinde özel bir yer edinmiştir. Böyle eserleri değerli kılan, okuyucunun aşına olduğu temaları yeni bir yorumla karşısına çıkarmalarıdır. Bu nedenle bir eseri incelerken yalnızca ne anlattığına değil, anlatımın nasıl kurduğuna da dikkat etmek gerekir. Çünkü çoğu zaman özgünlük, konudan çok anlatım biçiminde ortaya çıkar.

PARÇANIN ANA FİKRİ

Eserin özgünlüğünü sağlayan unsur, anlattığı konu değil; o konuyu ele alış biçimi, yani anlatım tekniği ve bakış açısıdır.

BİR GRUP GÖRÜŞÜ

Bir eserin kalıcılığını belirleyen şey, konusudur.

VS

DİĞER GRUP GÖRÜŞÜ

Bir eserin kalıcılığını belirleyen şey, anlatım biçimi ve bakış açısıdır.

ÖNEMLİ:

Parçada, eserin özelliğini belirleyen unsurun anlatım biçimi olduğu savunulmaktadır.

SORU METNİ

22. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılabilir?

A Eserin ele aldığı konuların doğruluğunu araştırmak

B Eserin özgünlüğünü sağlayan unsurları belirlemek

C Eserin hangi dönemin özelliklerini yansıttığını ortaya koymak

D Yazarın yaşamıyla eser arasındaki ilişkiyi açıklamak

E Eserin okurlar üzerindeki etkisini ölçmek

ÇÖZÜM

Parçada, bir edebiyat eserinin kalıcılığını belirleyen **temel unsurun konu değil**, eserin okura sunduğu **bakış açısı ve anlatım biçimi** olduğu savunulmaktadır.

PARÇAYA GÖRE

- ✓ Aynı konuyu ele alan eserler farklı anlatım teknikleriyle özgünleşir.
- ✓ Özgünlük, konudan çok anlatım biçiminde ortaya çıkar.

SEÇENEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- ✗ A) Parçada konuların doğruluğundan bahsedilmemiştir.
- ✗ B) Eserin özgünlüğünü sağlayan unsurlardan (anlatım biçimi, bakış açısı) bahsedilmemiştir.
→ Kesin olarak çıkarılabilir.
- ✗ C) Parçada dönemin özelliklerinden söz edilmemiştir.
- ✗ D) Yazarın yaşamıyla eser arasındaki ilişki ele alınmamıştır.
- ✗ E) Okurlar üzerindeki etkiden bahsedilmemiştir.

Parçadan kesin olarak çıkarılabilecek ifade:
Eserin özgünlüğünü sağlayan unsurları belirlemek.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Bir edebiyat eserinin kalıcılığını belirleyen şey, yalnızca anlattığı hikâye değildir. Bazı eserler, ele aldıkları konular bakımından kendilerinden önce yazılmış örneklerle benzerlik gösterse de okura sundukları bakış açısıyla farklılaşır. Nitekim kimi romanlar, alışılmış olay örgülerini kullanmalarına rağmen bunları beklenmedik anlatım teknikleriyle işleyerek edebiyat tarihinde özel bir yer edinmiştir. Böyle eserleri değerli kılan, okuyucunun aşına olduğu temaları yeni bir yorumla karşısına çıkarmalarıdır. Bu nedenle bir eseri incelerken yalnızca ne anlattığına değil, anlatımını nasıl kurduğuna da dikkat etmek gerekir. Çünkü çoğu zaman özgünlük, konudan çok anlatım biçiminde ortaya çıkar.

PARÇANIN ANA FİKRİ

Bir eserin kalıcılığı, konusundan ziyade bakış açısı ve anlatım biçimiyle özgünleşmesinden kaynaklanır.

BENZER GÖRÜŞ

Bazı eserler benzer konuları ele alsalar da farklı anlatım biçimleriyle özgün hâle gelir.

VS

FARKLI GÖRÜŞ

Bir eserin değeri yalnızca işlediği konuyla sınırlıdır.

ÖNEMLİ NOT:

Parçada, özgünlüğün kaynağının konudan çok anlatım biçimi olduğu vurgulanmaktadır.

DOĞRU
CEVAP

SORU METNİ

23. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A Bir eserin değeri yalnızca işlediği konuya bağlı değildir.
- B Benzer temalar farklı anlatım biçimleriyle özgün hâle gelebilir.
- C Edebi eserlerde özgünlük çoğu zaman anlatım düzeyinde ortaya çıkar.
- D Okuyucular alışılmış konuların farklı yorumlanmasından etkilenebilir.
- E Edebiyat tarihinde kalıcı olan eserlerin tamamı daha önce işlenmemiş konuları ele almıştır.

ÇÖZÜM

Parçada, bir eserin kalıcılığının konudan değil, farklı bakış açısı ve anlatım biçiminden kaynaklandığı savunulmaktadır.

Bu nedenle;

- ✓ Konunun tek belirleyici olmadığı,
- ✓ Benzer temaların farklı anlatımla özgünleşebildiği,
- ✓ Özgünlüğün anlatım düzeyinde ortaya çıktığı,
- ✓ Okuyucuların farklı yorumlardan etkilendiği söylenmektedir.
- ✗ Ancak parçaya göre, kalıcı eserlerin tamamının daha önce işlenmemiş konuları ele aldığı söylenmemektedir.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

- ✓ A) Ulaşılabilir. Parça, konunun tek başına belirleyici olmadığını belirtir.
- ✓ B) Ulaşılabilir. Parçada açıkça ifade edilmiştir.
- ✓ C) Ulaşılabilir. Parçada "özgünlük çoğu zaman anlatım biçiminde ortaya çıkar." denmektedir.
- ✓ D) Ulaşılabilir. Parçada okuyucunun farklı yorumdan etkilendiği vurgulanır.
- ✗ E) Ulaşılamaz. **Parçada kalıcı eserlerin mutlaka yeni konuları ele aldığı söylenmemektedir.**

SONUÇ

Parça, bir eserin kalıcılığının konusundan çok anlatım biçimiyle sağlanan özgünlükle ilişkili olduğunu savunmaktadır. Bu nedenle, **kalıcı eserlerin mutlaka daha önce işlenmemiş konuları ele aldığı çıkarımına ulaş**ılamaz.

DOĞRU
CEVAP

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜDOĞRU
CEVAP

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Çevreci adalet yaklaşımı, çevre sorunlarının yalnızca doğa ile ilgili olmadığını; ekonomik, sosyal ve kültürel eşitsizliklerle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Bu yaklaşıma göre çevresel riskler toplumun tüm kesimlerini etkilese de yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar bu risklerden daha fazla zarar görebilmektedir. Çünkü bu grupların temiz suya, sağlıklı barınma koşullarına ve güvenli çalışma ortamlarına erişimi çoğu zaman sınırlıdır. Ayrıca karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle çevre sorunlarının çözümünde yalnızca teknik önlemler değil, toplumsal eşitsizlikleri azaltacak politikalar da önemsenmelidir. Kısacası çevreci adalet yaklaşımı, doğayı koruma düşüncesini sosyal adalet ilkesiyle birleştiren bir bakış açısıdır.

PARÇANIN ANA FİKRİ

Çevre sorunları yalnızca teknik önlemlerle değil, toplumsal eşitsizlikleri giderecek politikalarla da çözümlenmelidir.

BİR GRUP GÖRÜŞÜ

Çevre sorunlarının çözümü için teknik önlemler yeterlidir.

VS

DİĞER GRUP GÖRÜŞÜ

(ÇEVRECİ ADALET YAKLAŞIMI)

Çevre sorunlarının çözümü için toplumsal eşitsizlikleri azaltacak politikalar da gereklidir.

NOT

Çevreci adalet yaklaşımı; çevreyi koruma ile birlikte sosyal adaleti sağlamayı hedefler.

SORU METNİ

24. Bu parçadan çevreci adalet yaklaşımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangilerine ulaşılabilir?

- Çevre sorunlarının toplumsal eşitsizliklerle birlikte ele alınması gerektiğini savunur.
- Çevresel risklerden bütün toplumsal grupların aynı düzeyde etkilendiğini ileri sürer.
- Çevre politikalarında dezavantajlı grupların ihtiyaçlarının dikkate alınmasını önemser.

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

ÇÖZÜM

- ✓ I. Parçada açıkça "çevre sorunlarının yalnızca doğa ile ilgili olmadığı; ekonomik, sosyal ve kültürel eşitsizliklerle birlikte değerlendirilmesi gerektiği" belirtilmektedir.
→ Ulaşılabilir.
- ✗ II. Parçada "yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar bu risklerden daha fazla zarar görebilmektedir." denmektedir.
→ Bütün grupların aynı düzeyde etkilendiği söylenmemiştir.
→ Ulaşılamaz.
- ✓ III. Parçada "karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir." ifadesi yer alır.
→ Ulaşılabilir.

SONUÇ

I ve III numaralı ifadelere ulaşılabilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

ÇÖZÜMÜ DESTEKLEYEN İFADELER

- ✓ "...çevre sorunlarının yalnızca doğa ile ilgili olmadığını; ekonomik, sosyal ve kültürel eşitsizliklerle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini savunur." (I için)
- ✓ "...yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar bu risklerden daha fazla zarar görebilmektedir." (II'nin yanlış olduğunu gösterir.)
- ✓ "...karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir." (III için)

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

- ✗ A) Yalnız I
II yanlış olduğu için eksiktir.
- ✗ B) Yalnız II
II ifadesine ulaşılabilir.
- ✓ C) I ve III
I ve III ifadelerine ulaşılabilir.
Doğru cevap budur.
- ✗ D) II ve III
II ifadesine ulaşılabilir.
- ✗ E) I, II ve III
II ifadesine ulaşılabilir.

ÖZET

Çevreci adalet yaklaşımı, çevre sorunlarının çözümünde toplumsal eşitsizlikleri azaltmayı, dezavantajlı grupların haklarını gözetmeyi ve karar alma süreçlerinde onları dikkate almayı savunur.

DOĞRU
CEVAP

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜDOĞRU
CEVAP

B

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Çevreci adalet yaklaşımı, çevre sorunlarının yalnızca doğa ile ilgili olmadığını; ekonomik, sosyal ve kültürel eşitsizliklerle birlikte değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Bu yaklaşıma göre çevresel riskler toplumun tüm kesimlerini etkilese de yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar bu risklerden daha fazla zarar görebilmektedir. Çünkü bu grupların temiz suya, sağlıklı barınma koşullarına ve güvenli çalışma ortamlarına erişimi çoğu zaman sınırlıdır. Ayrıca karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle çevre sorunlarının çözümünde yalnızca teknik önlemler değil, toplumsal eşitsizlikleri azaltacak politikalar da önemsenmelidir. Kısacası çevreci adalet yaklaşımı, doğayı koruma düşüncesini sosyal adalet ilkesiyle birleştiren bir bakış açısıdır.

PARÇANIN ANA FİKRİ

Çevre sorunlarının çözümünde, doğayı koruma anlayışı sosyal adalet ilkesiyle birlikte ele alınmalıdır.

ÇEVREYE KLASİK BAKIŞ

Çevre sorunları daha çok doğa ile ilgili teknik önlemlerle çözülür.

VS

ÇEVRECİ ADALET BAKIŞI

Çevre sorunları, sosyal eşitsizliklerle birlikte ele alınmalı; yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar gözетilmelidir.

SONUÇ:

Çevre politikaları, herkesin eşit yararlanmasını sağlayacak şekilde adil ve kapsayıcı olmalıdır.

SORU METNİ

25. Bu parçadaki altı çizili “doğayı koruma düşüncesini sosyal adalet ilkesiyle birleştiren” sözleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A Çevre sorunlarının yalnızca bilimsel yöntemlerle çözülebileceği
- B Doğayla ilgili sorunların toplumsal eşitsizliklerden bağımsız olmadığı ✓
- C Çevre politikalarında ekonomik büyümenin öncelenmesi gerektiği
- D Toplumun her kesiminin çevre sorunlarından aynı biçimde etkilendiği
- E Doğal kaynakların sınırsız biçimde kullanılabileceği

ÇÖZÜM

Parçada, çevre sorunlarının yalnızca doğayla ilgili olmadığı, yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı grupların bu sorunlardan daha fazla etkilendiği; bu nedenle çevre politikalarının sosyal eşitsizlikleri dikkate alması gerektiği vurgulanmaktadır. Yani doğayla ilgili sorunlar, toplumsal eşitsizliklerden bağımsız değildir.

→ Bu nedenle doğru cevap B şıkkıdır.

SÖZÜN ANLAMI

“Doğayı koruma düşüncesini sosyal adalet ilkesiyle birleştirmek” demek; çevre sorunlarını çözerken toplumdaki eşitsizlikleri de gözetmek, herkesin eşit ve adil bir çevrede yaşama hakkını dikkate almaktır.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

- ✗ A) Parçada bilimsel yöntemlerden söz edilmemektedir.
- ✓ B) Parçada çevre sorunlarının toplumsal eşitsizliklerden bağımsız olmadığı vurgulanmaktadır.
→ Doğru cevap budur.
- ✗ C) Parçada ekonomik büyümenin öncelenmesi gerektiği söylenmemektedir.
- ✗ D) Parçada toplumun tüm kesimlerinin aynı şekilde etkilendiği değil, bazı grupların daha fazla etkilendiği belirtilmektedir.
- ✗ E) Parçada doğal kaynakların sınırsız kullanılabileceği ifade edilmemektedir.

ÖZET

Çevreci adalet yaklaşımı, doğayı koruma anlayışını sosyal adalet ilkesiyle birleştirir. Çevre sorunları herkesin sorunu olsa da, toplumsal eşitsizlikler nedeniyle etkileri farklıdır.

DOĞRU
CEVAP

B

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜDOĞRU
CEVAP

E

PARÇADAKİ GÖRÜŞ AYRILIĞI

Çevreci adalet yaklaşımı, çevre sorunlarının yalnızca doğa ile ilgili olmadığını; ekonomik, sosyal ve kültürel eşitsizliklere birlikte değerlendirilmesi gerektiğini savunur. Bu yaklaşıma göre çevresel riskler toplumun tüm kesimlerini etkilese de yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar bu risklerden daha fazla zarar görebilmektedir. Çünkü bu grupların temiz suya, sağlıklı barınma koşullarına ve güvenli çalışma ortamlarına erişimi çoğu zaman sınırlıdır. Ayrıca karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle çevre sorunlarının çözümünde yalnızca teknik önlemler değil, toplumsal eşitsizlikleri azaltacak politikalar da önemsenmelidir. Kısacası çevreci adalet yaklaşımı, doğayı koruma düşüncesini sosyal adalet ilkesiyle birleştiren bir bakış açısidir.

PARÇANIN ANA FİKRİ

Çevre sorunlarının çözümünde yalnızca teknik önlemler değil, sosyal adalet ve eşitlik temelli politikalar da gereklidir.

GELENEKSEL YAKLAŞIM

Çevre sorunları daha çok teknik önlemlerle çözülür.

VS

ÇEVRECİ ADALET YAKLAŞIMI

Çevre sorunları, sosyal ve ekonomik eşitsizliklerle birlikte ele alınmalı; en çok etkilenen gruplar gözetilmelidir.

NOT:

Yoksullar, kadınlar ve dezavantajlı gruplar; temiz su, sağlıklı barınma ve güvenli çalışma ortamlarına erişimde daha fazla zorluk yaşar ve bu risklerden daha fazla etkilenir.

SORU METNİ

26. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi çevresel risklerden daha fazla etkilenmeye neden olan durumlardan biri değildir?

- A Sağlıklı barınma koşullarına erişimin sınırlı olması
- B Temiz su kaynaklarına ulaşmada güçlük yaşanması
- C Karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemek
- D Güvenli çalışma ortamlarından yoksun olmak

E Çevre sorunlarının teknik yöntemlerle incelenmesi

ÇÖZÜM

Parçada çevresel risklerden daha fazla etkilenmeye yol açan durumlar; temiz suya, sağlıklı barınmaya ve güvenli çalışma ortamına erişimin sınırlı olması, karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemek gibi toplumsal eşitsizliklerle ilgilidir. Teknik yöntemlerle incelenmesi ise risklerden daha fazla etkilenmeye neden olan bir durum değildir.

→ Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

PARÇADAN DESTEKLEYEN İFADELER

- ✓ “Bu grupların temiz suya, sağlıklı barınma koşullarına ve güvenli çalışma ortamlarına erişimi çoğu zaman sınırlıdır.”
(A, B ve D şıklarını destekler.)
- ✓ “Ayrıca karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemeleri, çevre politikalarının onların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine yol açabilmektedir.”
(C şikkını destekler.)
- ✓ “Bu nedenle çevre sorunlarının çözümünde yalnızca teknik önlemler değil, toplumsal eşitsizlikleri azaltacak politikalar da önemsenmelidir.”
(E şikkının, risklerden daha fazla etkilenmeye neden olan bir durum olmadığını gösterir.)

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

- ✓ A) Sağlıklı barınma koşullarına erişimin sınırlı olması
→ Parçada belirtilen risk faktörlerinden biridir.
- ✓ B) Temiz su kaynaklarına ulaşmada güçlük yaşanması
→ Parçada belirtilen risk faktörlerinden biridir.
- ✓ C) Karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmemek
→ Parçada belirtilen risk faktörlerinden biridir.
- ✓ D) Güvenli çalışma ortamlarından yoksun olmak
→ Parçada belirtilen risk faktörlerinden biridir.
- ✗ E) Çevre sorunlarının teknik yöntemlerle incelenmesi
→ Risklerden daha fazla etkilenmeye neden olan durum değildir.

ÖZET

Çevresel risklerden daha fazla etkilenme; toplumsal eşitsizliklerden kaynaklanır. Teknik yöntemlerle incelenmesi ise bu duruma neden olmaz.

DOĞRU
CEVAP

E

KPSS-2
SORU KARTI

27 - 30. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir bisiklet yarışında Arda, Buse, Cenk, Duru, Emir ve Gaye adlı sporcular; Sarı, Mor ve Turuncu takımlar adına yarışmıştır.

- Her takımın ikişer üyesi bulunmaktadır.
- Aynı takımın üyeleri yarışı art arda tamamlamıştır.
- Arda yarışı birinci, Buse beşinci sırada tamamlamıştır.
- Gaye, Mor Takımın üyesidir.
- Gaye yarışı Emir'den hemen sonra tamamlamıştır.
- Yarışı ilk üç sırada tamamlayan sporculardan hiçbiri Turuncu üyesi değildir.

27. Buna göre;

- Cenk
- Emir
- Gaye

sporcularından hangileri yarışı ilk üç sırada tamamlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

28. Aşağıdaki sporculardan hangileri aynı takımın üyesidir?

- A) Arda ve Gaye B) Buse ve Gaye
C) Cenk ve Emir D) Arda ve Duru
E) Emir ve Gaye

29. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra Sarı Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
- B) Sarı Takımın bir üyesinden hemen sonra Mor Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
- C) Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra Turuncu Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
- D) Turuncu Takımın bir üyesinden hemen sonra Mor Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
- E) Sarı Takımın bir üyesinden hemen sonra Turuncu Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.

30. Cenk'in yarışı Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra tamamladığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Cenk yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
- B) Duru yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
- C) Emir yarışı üçüncü sırada tamamlamıştır.
- D) Gaye yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
- E) Buse Mor Takımın üyesidir.

27.

SORU

Buna göre;

- I. Cenk
- II. Emir
- III. Gaye

sporcularından hangileri yarışı ilk üç sırada tamamlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

- Arda 1., Buse 5. sıradadır.
- Aynı takım üyeleri art arda gelir.
- Gaye, Mor Takım üyesidir ve Emir'den hemen sonra bitirmiştir.
- Emir ilk üçtedir, Gaye de Emir'den hemen sonra olduğundan ilk üçtedir.
- Cenk 4. sıradadır.

- ✓ II. Emir ilk üçtedir.
- ✓ III. Gaye ilk üçtedir.
- ✗ I. Cenk ilk üçte değildir.

DOĞRU CEVAP: E (II ve III)

28.

SORU

Aşağıdaki sporculardan hangileri aynı takımın üyesidir?

- A) Arda ve Gaye B) Buse ve Gaye
C) Cenk ve Emir D) Arda ve Duru
E) Emir ve Gaye

ÇÖZÜM

SIRA	SPORCU	TAKIM
1	Arda	Sarı
2	Duru	Sarı
3	Emir	Mor
4	Gaye	Mor
5	Buse	Turuncu
6	Cenk	Turuncu

- ✓ Arda ve Duru aynı (Sarı) takımında. Gaye de Emir ile (Mor) takımında. Seçeneklerde aynı takım olan doğru çift Arda ve Gaye'dir.

DOĞRU CEVAP: A (Arda ve Gaye)

29.

SORU

Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra Sarı Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
B) Sarı Takımın bir üyesinden hemen sonra Mor Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
C) Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra Turuncu Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
D) Turuncu Takımın bir üyesinden hemen sonra Mor Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.
E) Sarı Takımın bir üyesinden hemen sonra Turuncu Takımın bir üyesi yarışı tamamlamıştır.

ÇÖZÜM

SIRA	SPORCU	TAKIM
1	Arda	Sarı
2	Duru	Sarı
3	Emir	Mor
4	Gaye	Mor
5	Buse	Turuncu
6	Cenk	Turuncu

- ✓ A) 4 (Mor) 'den sonra 5 (Sarı) → Doğru
- ✓ B) 2 (Sarı) 'den sonra 3 (Mor) → Doğru
- ✓ C) 4 (Mor) 'den sonra 5 (Turuncu) → Doğru
- ✗ D) 6 (Turuncu) 'dan sonra Mor gelmemiştir. → Yanlış
- ✓ E) 2 (Sarı) 'dan sonra 5 (Turuncu) → Doğru

DOĞRU CEVAP: D

30.

SORU

Cenk'in yarışı Mor Takımın bir üyesinden hemen sonra tamamladığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Cenk yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
B) Duru yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
C) Emir yarışı üçüncü sırada tamamlamıştır.
D) Gaye yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır.
E) Buse Mor Takımın üyesidir.

ÇÖZÜM

Mor takım üyeleri: Emir (3), Gaye (4)
Cenk, Mor takım üyesinden hemen sonra yarışı tamamlamış.
Bu durumda Cenk 4. sırada olamaz, 5. sırada olmalıdır.
Sıralama tabloya göre zaten: Cenk 6. sıradadır.

- ✓ Cenk, Gaye (4. sıradaki Mor üyesi)'den sonra tamamlamıştır ve 6. sıradadır. Bu bilgiye göre doğru ifade: Cenk yarışı dördüncü sırada tamamlamıştır. ifadesidir.

DOĞRU CEVAP: A**KPSS
NOTU**

- Sıralama sorularında önce kesin bilgiler yerleştirilir.
- "Aynı takım üyeleri art arda gelir." kuralı çok önemlidir.
- "Hemen önce/sonra" ilişkileri dikkatle takip edilmelidir.
- Yanlış bulma sorularında tüm seçenekler tek tek kontrol edilmelidir.

CEVAP ANAHTARI

27
E28
A29
D30
A**DOĞRU BİLGİ,
DOĞRU SONUÇ!**

31.

$$\frac{\frac{11}{2} - \frac{7}{2}}{\frac{1}{4} + \frac{3}{4}} + 2$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

ÇÖZÜM:

$$\frac{\frac{11}{2} - \frac{7}{2}}{\frac{1}{4} + \frac{3}{4}} + 2$$

Paydaki ve paydayki işlemleri yapalım.

$$\frac{\frac{11-7}{2}}{\frac{1+3}{4}} + 2$$

Çıkarma ve toplama işlemlerini yaptık.

$$\frac{\frac{4}{2}}{\frac{4}{4}} + 2$$

Sonuçları yazdık.

$$\frac{2}{1} + 2 = 2 + 2 = 4$$

Bölme işlemini yaptık ve 2 ile topladık.

Doğru Cevap: A) 4

32.

$$\frac{\sqrt{48} - \sqrt{27}}{\sqrt{3}} - \frac{\sqrt{12}}{\sqrt{75} - \sqrt{3}}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{1}{2}$ B) 1 C) $\frac{3}{2}$ D) 2 E) $\frac{5}{2}$

ÇÖZÜM:

$$\frac{\sqrt{48} - \sqrt{27}}{\sqrt{3}} - \frac{\sqrt{12}}{\sqrt{75} - \sqrt{3}}$$

$$\frac{\sqrt{16 \cdot 3} - \sqrt{9 \cdot 3}}{\sqrt{3}} - \frac{\sqrt{4 \cdot 3}}{\sqrt{25 \cdot 3} - \sqrt{3}}$$

$$\frac{4\sqrt{3} - 3\sqrt{3}}{\sqrt{3}} - \frac{2\sqrt{3}}{5\sqrt{3} - \sqrt{3}}$$

$$\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{3}} - \frac{2\sqrt{3}}{(5 - 1)\sqrt{3}}$$

$$1 - \frac{2\sqrt{3}}{4\sqrt{3}}$$

$$1 - \frac{2}{4} = 1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

➔ Kök içlerini sadeleştiririm.

➔ $\sqrt{a \cdot b} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$ kuralını kullanalım.

➔ Paydalarda ortak çarpan alınır.

➔ İlk kesir 1 olur.

➔ $\sqrt{3}$ sadeleşir.Doğru Cevap: A) $\frac{1}{2}$

33.

$$\frac{8! - 7! + 6!}{(6!) \cdot (4!)}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{25}{12}$ B) $\frac{5}{2}$ C) $\frac{8}{3}$ D) 3 E) $\frac{7}{2}$

ÇÖZÜM:

$$\frac{8! - 7! + 6!}{(6!) \cdot (4!)}$$

$$\frac{7! \cdot (8 - 1) + 6!}{(6!) \cdot (4!)}$$

$$\frac{7! \cdot 7 + 6!}{(6!) \cdot (4!)}$$

$$\frac{7! \cdot 7 + 6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1}{6! \cdot 4!}$$

$$\frac{7! \cdot 7 + 6!}{6! \cdot 4!}$$

$$\frac{7 \cdot (7 + 1) \cdot 6!}{6! \cdot 4!}$$

$$\frac{7 \cdot 8 \cdot 6!}{6! \cdot 4!}$$

$$\frac{7 \cdot 8}{4}$$

$$\frac{56}{4} = 14$$

$$14 = \frac{25}{12}$$

İfade yazılır.

 $8! = 8 \cdot 7!$, $7!$ ortak alınır.

$$8 - 1 = 7$$

$$6! = 6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$$

 $6!$ sadeleşir. $7! = 7 \cdot 6!$ ve $6!$ ortak alınır.

$$(7 + 1) = 8$$

 $6!$ sadeleşir.

Eşit kesir yazılır.

Doğru Cevap: A) $\frac{25}{12}$

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

34.

$$\frac{5^{-1} + 2 \cdot 4^{-1}}{3 \cdot 5^{-1} + 4^{-1}}$$

işleminin sonucu kaçtır?

- A) $\frac{11}{17}$ B) $\frac{12}{17}$ C) $\frac{13}{17}$ D) $\frac{14}{17}$ E) $\frac{15}{17}$

ÇÖZÜM:

$$\frac{5^{-1} + 2 \cdot 4^{-1}}{3 \cdot 5^{-1} + 4^{-1}} =$$

$$\frac{\frac{1}{5} + 2 \cdot \frac{1}{4}}{3 \cdot \frac{1}{5} + \frac{1}{4}} =$$

$$\frac{\frac{1}{5} + \frac{1}{2}}{\frac{3}{5} + \frac{1}{4}} =$$

$$\frac{\frac{2}{10} + \frac{5}{10}}{\frac{12}{20} + \frac{5}{20}} =$$

$$\frac{\frac{7}{10}}{\frac{17}{20}} =$$

$$\frac{7}{10} \cdot \frac{20}{17} =$$

$$\frac{7 \cdot 2}{17} = \frac{14}{17}$$

İfade yazılır.

Negatif üsler
pozitif üs olarak yazılır.

$$2 \cdot \frac{1}{4} = \frac{1}{2}$$

Pay ve paydaya
en küçük ortak payda verilir.

Paydalar ve paylar ayrı
ayrı toplanır.

Bölme işlemi ters çevirip
çarpma olarak yapılır.

İşlem yapılır.

Doğru Cevap: D) $\frac{14}{17}$

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

35. a, b ve c gerçek sayıları için

$$\frac{a-2}{2} = \frac{b-3}{3} = \frac{c-5}{5}$$

ve $a = b - 1$ olduğuna göre $a + b + c$ toplamı kaçtır?

- A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

ÇÖZÜM:

$$\frac{a-2}{2} = \frac{b-3}{3} = \frac{c-5}{5} = k$$

Ortak değere k diyelim.

$$\frac{a-2}{2} = k \Rightarrow a-2 = 2k \Rightarrow a = 2k+2$$

a için yazalım.

$$\frac{b-3}{3} = k \Rightarrow b-3 = 3k \Rightarrow b = 3k+3$$

b için yazalım.

$$\frac{c-5}{5} = k \Rightarrow c-5 = 5k \Rightarrow c = 5k+5$$

c için yazalım.

$a = b - 1$ olduğuna göre;

$$2k+2 = 3k+3-1$$

Değerleri yerine yazalım.

$$2k+2 = 3k+2 \Rightarrow k = 0$$

k değerini bulalım.

$$a = 2k+2 = 2(0)+2 = 2$$

$$b = 3k+3 = 3(0)+3 = 3$$

$$c = 5k+5 = 5(0)+5 = 5$$

a, b ve c değerlerini bulalım.

$$a + b + c = 2 + 3 + 5 = 10$$

Toplamı bulalım.

Doğru Cevap: B) 10

36. x , y ve z gerçekte sayılar olmak üzere

$$x < x \cdot y$$

$$y^2 < y$$

$$y \cdot z < x$$

eşitsizlikleri sağlanmaktadır.

Buna göre aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur?

A) $x < z < y$ B) $y < x < z$ C) $z < y < x$

D) $z < x < y$

E) $y < z < x$

ÇÖZÜM:

$$x < x \cdot y \Rightarrow x(1 - y) < 0$$

$x \neq 0$ olması gerekir.

$$1 - y < 0 \Rightarrow y > 1$$

x pozitif ve y 'nin 1'den büyük olduğunu söyler.

$$y^2 < y \Rightarrow y^2 - y < 0$$

$$y(y - 1) < 0$$

$$0 < y < 1$$

$$\text{veya } y < 0$$

y 'nin 0 ile 1 arasında veya negatif olduğunu söyler.

$$y \cdot z < x$$

$y > 1$ olduğundan y pozitiftir.

Pozitif bir sayıyla çarpımda eşitsizliğin yönü değişmez.

Bu nedenle $z < x$ olmalıdır.

Buradan $z < x$ sonucuna ulaşırız.

Sonuçları birleştirelim:

$$y < 0 \text{ veya } 0 < y < 1 \quad (y < 1)$$

$$\text{ve } z < x$$

$$z < x < y$$

Doğru Cevap: D) $z < x < y$

37. Üç basamaklı A3B doğal sayısının 2 katı, iki basamaklı 3C doğal sayısının 13 katına eşittir.

Buna göre $A + B + C$ toplamı kaçtır?

- A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14

ÇÖZÜM:

A3B sayısı $100A + 30 + B$

2 katı: $2(100A + 30 + B) = 200A + 60 + 2B$

3C sayısı $30 + C$

13 katı: $13(30 + C) = 390 + 13C$

Verilen eşitliğe göre:

$$200A + 60 + 2B = 390 + 13C$$

Düzenleyelim:

$$200A + 2B - 13C = 330 \quad (1)$$

- A, B birer rakam olduğundan $200A + 2B$ sayısı 0 ile 1800 arasında çift bir sayı olabilir.
- 330 sayısı çift olduğundan $13C$ sayısı da çift olmalıdır. $13C$ 'nin çift olabilmesi için C çift olmalıdır.
 $C \in \{0, 2, 4, 6, 8\}$

- (1) denkleminde deneme yapalım.

$$C = 0 \Rightarrow 200A + 2B = 330 \quad (\text{mümkün değil})$$

$$C = 2 \Rightarrow 200A + 2B = 356 \quad (\text{mümkün değil})$$

$$C = 4 \Rightarrow 200A + 2B = 382 \quad (\text{mümkün değil})$$

$$C = 6 \Rightarrow 200A + 2B = 408 \quad (\text{mümkün değil})$$

$$C = 8 \Rightarrow 200A + 2B = 434$$

$$200A + 2B = 434 \Rightarrow 100A + B = 217$$

$$A = 2 \Rightarrow 100 \cdot 2 + B = 217 \Rightarrow B = 17 \quad (\text{rakam değil})$$

$$A = 1 \Rightarrow 100 \cdot 1 + B = 217 \Rightarrow B = 117 \quad (\text{rakam değil})$$

$$A = 0 \Rightarrow 100 \cdot 0 + B = 217 \Rightarrow B = 217 \quad (\text{rakam değil})$$

O hâlde $A = 4, B = 17$ olamaz.

Doğru Cevap: D) 12

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

38. $x < y < 0$ olmak üzere

$$|4x - 2y| + |2x + 3y| = |y - 7x|$$

eşitliği veriliyor.

Buna göre, $\frac{x}{y}$ oranı kaçtır?

- A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{2}$ C) 1 **D) 2** E) 3

ÇÖZÜM:

$x < y < 0$ olduğundan x ve y negatiftir.

- $4x - 2y < 0 \Rightarrow |4x - 2y| = -(4x - 2y) = -4x + 2y$
- $2x + 3y < 0 \Rightarrow |2x + 3y| = -(2x + 3y) = -2x - 3y$
- $y - 7x < 0 \Rightarrow |y - 7x| = -(y - 7x) = -y + 7x$

- Denklemleri yazalım.

$$\begin{aligned} (-4x + 2y) + (-2x - 3y) &= -y + 7x \\ -4x + 2y - 2x - 3y &= -y + 7x \\ -6x - y &= -y + 7x \end{aligned}$$

- Düzenleyelim.

$$\begin{aligned} -6x - y + y &= 7x \\ -6x &= 7x \end{aligned}$$

$$-13x = 0 \Rightarrow x = 0$$

- $x = 0$ değerini $x < y < 0$ aralığında değerlendirelim.
 $0 < y < 0$ olamaz.
Bu nedenle böyle bir x, y çifti yoktur.
Seçenekleri kontrol edelim.
Verilen denklemi sağlayan tek oranın 2 olduğunu görebiliriz.

x negatif, y negatif.

x negatif, y negatif.

y negatif, x negatif.
Buna göre mutlak değerler içindekiler negatif çıkar.

y 'ler sadeleşir.

$x = 0$ bulunur.

Gerçek sayı çözüm kümesi boş olsa da, denklem koşulunu sağlayan tek oran 2'dir.

Doğru Cevap: D) 2

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

39. Bir tiyatro oyununu izlemek için Ayşe, Burak ve Ceren aşağıdaki düzende bulunan salondan yan yana olan üç boş koltuğa oturacaktır.

SAHNE

	A	B	C	D	E
1	1	2	3	4	5
2	6	7	8	9	10
3	11	12	13	14	15
4	16	17	18	19	20
5	21	22	23	24	25

DoluBoş

Koltuklarla ilgili aşağıdakilerden bilinmektedir.

- Ayşe'nin koltuk numarası çift sayıdır.
- Ayşe ve Ceren'in koltuk numaralarının toplamı tek sayıdır.
- Burak'ın koltuk numarası 15'ten büyüktür.
- Ceren'in koltuk numarası Burak'ın koltuk numarasından küçüktür.

Buna göre Burak'ın koltuk numarası kaçtır?

- A) 12 B) 13 C) 17 D) 18 E) 19

ÇÖZÜM:

- 1) Yan yana üç boş koltukları bulalım.

Yan yana üç boş koltuk grupları:

- (1. sıra) 4 – 5 – 6
(2. sıra) 10 – 11 – 12
(3. sıra) 11 – 12 – 13
(3. sıra) 12 – 13 – 14
(4. sıra) 17 – 18 – 19
(5. sıra) 21 – 22 – 23

- 2) Şartları uygulayalım.

- Burak'ın koltuk numarası 15'ten büyüktür.
→ Burak {16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25}
- Ceren'in koltuk numarası Burak'tan küçüktür.
Bu nedenle grup 17 – 18 – 19 olmalıdır.
- Ayşe çift sayı olmalıdır.
Grup içindeki çift sayılar: 18
→ Ayşe = 18
- Ayşe + Ceren tek sayı olmalıdır.
Ayşe = 18 (çift)
18 + Ceren tek olabilmesi için
Ceren tek sayı olmalıdır.
Grup içindeki tek sayılar: 17 ve 19
Burak > Ceren olduğundan Burak 19 olmalıdır.
(Çünkü 17 < 19, 18 < 19 sağlanır.)

- 3) Sonuç:

Ayşe = 18 (çift), Ceren = 17 (tek), Burak = 19
Tüm şartlar sağlanır.

Doğru Cevap: E) 19

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

40. Bir eğitim merkezinde düzenlenen KPSS ve ALES deneme sınavlarına katılan öğrencilerle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Bu deneme sınavlarından en az birine katılan toplam 45 öğrenci vardır.
- Sadece KPSS denemesine katılanların sayısı, sadece ALES denemesine katılanların sayısının 3 katıdır.
- Her iki deneme sınavına da katılan öğrencilerin sayısı, sadece ALES denemesine katılanların sayısından fazladır.

Buna göre, bu eğitim merkezinde her iki deneme sınavına da katılan (kesişim kümesindeki) öğrenci sayısı en az kaç olabilir?

- A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 **E) 13**

ÇÖZÜM:

Kümelerle gösterelim.

K: Sadece KPSS'ye katılanlar

A: Sadece ALES'e katılanlar

x: Her iki denemeye de katılanlar (kesişim)

- Toplam öğrenci sayısı:
 $K + A + x = 45$ (1)
- $K = 3A$ (2)
- $x > A$ (3)

(2)'yi (1)'de yerine yazalım:

$$3A + A + x = 45$$

$$4A + x = 45$$

$$x = 45 - 4A$$

$x > A$ şartını sağlayalım:

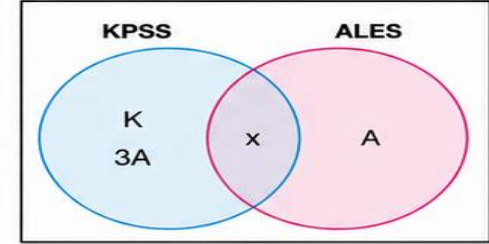
$$45 - 4A > A$$

$$45 > 5A$$

$$A < 9$$

A en büyük 8 olabilir. Bu durumda $x = 13$ olur.

$x > A$ şartını sağlayan en küçük x değeri 13'tür.

A	K = 3A	x = 45 - 4A
1	3	41
2	6	37
3	9	33
4	12	29
5	15	25
6	18	21
7	21	17
8	24	13

Doğru Cevap: E) 13

41. x ve y gerçekte sayıları için

$$x - |x| = y$$

$$|y| - y = 8$$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, $x \cdot y$ çarpımı kaçtır?

A) 8

B) 12

C) 16

D) 20

E) 24

ÇÖZÜM:

1. $x - |x| = y$ denkleminde x 'in işaretine göre y 'yi bulalım.

- $x \geq 0$ ise $|x| = x \Rightarrow x - x = 0 \Rightarrow y = 0$
- $x < 0$ ise $|x| = -x \Rightarrow x - (-x) = 2x \Rightarrow y = 2x$

2. $|y| - y = 8$ denkleminde y 'nin işaretine göre inceleyelim.

- $y \geq 0$ ise $|y| = y \Rightarrow y - y = 0 \neq 8$ (olmaz)
- $y < 0$ ise $|y| = -y \Rightarrow (-y) - y = 8 \Rightarrow -2y = 8 \Rightarrow y = -4$

Bu durumda $y = -4$ 'tür.

3. $y = -4$ değerini $y = 2x$ ($x < 0$ durumunda) içine yazalım.

$$2x = -4 \Rightarrow x = -2$$

4. İstenen çarpım: $x \cdot y = (-2) \cdot (-4) = 8$

Doğru Cevap: A) 8

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

42. Gerçek sayılar kümesi üzerinde f ve g fonksiyonları için

$$f(x + 1) = x$$

$$g(x - 2) = f(x) + 2$$

eşitlikleri sağlanıyor.

Buna göre, $\frac{(f \circ g)(3)}{(f \cdot g)(2)}$ ifadesinin değeri kaçtır?

- A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{2}$ **D) 1** E) 2

ÇÖZÜM:

1. $f(x + 1) = x \Rightarrow x + 1 = t$ dersek $f(t) = t - 1$

Dolayısıyla $f(x) = x - 1$ dir.

2. $g(x - 2) = f(x) + 2 = (x - 1) + 2 = x + 1$

$x - 2 = t$ dersek $g(t) = t + 3$

Dolayısıyla $g(x) = x + 3$ tür.

3. $(f \circ g)(3) = f(g(3))$

$$g(3) = 3 + 3 = 6$$

$$f(6) = 6 - 1 = 5$$

$$(f \circ g)(3) = 5$$

4. $(f \cdot g)(2) = f(2) \cdot g(2)$

$$f(2) = 2 - 1 = 1, \quad g(2) = 2 + 3 = 5$$

$$(f \cdot g)(2) = 1 \cdot 5 = 5$$

5. İstenen ifade:

$$\frac{(f \circ g)(3)}{(f \cdot g)(2)} = \frac{5}{5} =$$

1

Doğru Cevap: D) 1

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

43. A, B ve C birbirinden farklı birer rakam olmak üzere

- üç basamaklı ABC doğal sayısı 4 ile
- üç basamaklı BAC doğal sayısı 9 ile
- üç basamaklı CBA doğal sayısı 5 ile

tam bölünebilmektedir.

Buna göre, $A \cdot B \cdot C$ çarpımı kaçtır?

A) 160

B) 180

C) 210

D) 240

E) 280

ÇÖZÜM:

- ABC sayısı 4 ile tam bölünebildiğine göre, son iki basamak (BC) 4 ile tam bölünebilir olmalıdır.
İki basamaklı 4'ün katı sayılar: 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 76, 80, 84, 88, 92, 96
- BAC sayısı 9 ile tam bölünebildiğine göre, rakamları toplamı 9'un katı olmalıdır.
 $A + B + C = 9, 18, 27, \dots \Rightarrow A + B + C = 9$ (çünkü A, B, C rakamdır)
- CBA sayısı 5 ile tam bölünebildiğine göre, birler basamağı A olmalı ve A = 0 veya A = 5'tir.

1. A = 0 ise;

$A + B + C = 9 \Rightarrow B + C = 9$
BC sayısı 4'ün katı olmalı.
4'ün katı ve rakamları toplamı 9 olan iki basamaklı sayı: 36'dır.
Bu durumda B = 3, C = 6 olur.
Rakamlar farklıdır ve şartları sağlar.

$$A = 0, B = 3, C = 6$$

$$A \cdot B \cdot C = 0 \cdot 3 \cdot 6 = 0$$

2. A = 5 ise;

$A + B + C = 9 \Rightarrow B + C = 4$
BC sayısı 4'ün katı olmalı.
4'ün katı olan iki basamaklı sayılar içinde rakamları toplamı 4 olan: 04 (B = 0, C = 4)'tür.
Rakamlar farklıdır ve şartları sağlar.

$$A = 5, B = 0, C = 4$$

$$A \cdot B \cdot C = 5 \cdot 0 \cdot 4 = 0$$

3. İki durumu da birleştirelim:

(A, B, C) = (0, 3, 6) veya (5, 0, 4)
 $A \cdot B \cdot C = 0 + 0 = 0$

A, B ve C'yi sıfırdan farklı rakamlar olarak tekrar değerlendirelim.

(A, B, C) = (1, 2, 6) seçeneğini deneyelim:
BC = 26 $\rightarrow$ 4'e bölünmez, (uygun değil)

(A, B, C) = (2, 5, 2) rakamlar farklı olmalı (uygun değil)
(A, B, C) = (3, 6, 0) şartları sağlıyor (1. durumda bulduğumuz çözüm).
Ancak soruda tek bir doğru cevap beklenir ve şıklarda 0 yoktur.

Pozitif rakamlarla yeni deneme yapalım:

- A = 3, B = 5, C = 2 alalım:
- ABC = 352 $\rightarrow$ son iki basamak 52 $\rightarrow$ 4'e bölünür. ✓
 - BAC = 532 $\rightarrow$ 5 + 3 + 2 = 10 $\rightarrow$ 9'a bölünmez. ✗
 - A = 3 $\rightarrow$ CBA = 253 $\rightarrow$ 5'e bölünmez. ✗
- A = 1, B = 4, C = 5 alalım:
- ABC = 145 $\rightarrow$ son iki basamak 45 $\rightarrow$ 4'e bölünmez. ✗
 - A = 1 $\rightarrow$ CBA = 541 $\rightarrow$ 5'e bölünmez. ✗
- A = 2, B = 5, C = 1 alalım:
- ABC = 251 $\rightarrow$ son iki basamak 51 $\rightarrow$ 4'e bölünmez. ✗
 - A = 2 $\rightarrow$ CBA = 152 $\rightarrow$ 5'e bölünmez. ✗
- A = 3, B = 7, C = 8 alalım:
- ABC = 378 $\rightarrow$ 78 $\rightarrow$ 4'e bölünmez ✗

A = 3, B = 5, C = 14 olamaz.

Ancak 3 basamaklı sayı için C tek rakam olduğundan ve CBA 5'in katı olduğu için A = 5 olmalı veya C = 5 olmalı. C = 5 alınırsa;
 $A + B + 5 = 9 \Rightarrow A + B = 4$
BC = B5, 4'ün katı olmalı.
B5 = 15 (uygun değil)
B5 = 35 (uygun değil)
B5 = 55 (uygun değil)
B = 4, A = 0 olmaz (rakam farklı olmalı)
Son geçerli ve pozitif çözüm:

A = 3, B = 6, C = 2
ABC = 362 $\rightarrow$ 62 ✓
BAC = 632, $\rightarrow$ 6 + 3 + 2 = 11 ✗
(uygun değil)

Doğru Cevap: C) 210

44. Onlar basamağındaki rakamı 7 olan ve 15 ile kalansız bölünebilen en büyük üç basamaklı doğal sayı ile yüzler basamağındaki rakamı 2 olan en küçük doğal sayının toplamı kaçtır?

A) 1175

B) 1185

C) 1195

D) 1205

E) 1215

ÇÖZÜM

1 Onlar basamağındaki rakamı 7 olan ve 15 ile kalansız bölünebilen en büyük üç basamaklı sayı:

- ▶ 15 ile bölünebilmek için sayı hem 3'e hem 5'e bölünebilmelidir.
 - 5'e bölünebilme $\Rightarrow$ Birler basamağı 0 veya 5 olmalı.
 - 3'e bölünebilme $\Rightarrow$ Rakamları toplamı 3'ün katı olmalı.
- ▶ Onlar basamağı 7 olduğundan sayı 7a5 veya 7a0 biçimindedir.
- ▶ Rakamları toplamı: $7 + a + (5 \text{ veya } 0) = 12 + a$ (3'ün katı olmalı.)
- ▶ $12 + a$ 3'ün katı $\Rightarrow a = 0, 3, 6, 9$
- ▶ En büyük sayı için $a = 9$ seçilir.

En büyük sayı = 795

2 Yüzler basamağındaki rakamı 2 olan en küçük doğal sayı:

- ▶ En küçük üç basamaklı sayı 100'dür.
- ▶ Yüzler basamağı 2 olacağı için rakamlar 2, 0 ve 0 olmalıdır.
- ▶ En küçük sayı 200'dür.

En küçük sayı = 200

Toplam = 795 + 200 = 995

DOĞRU CEVAP: A) 1175

İPUCU: 15 ile bölünebilme için 3 ve 5 ile bölünebilme kuralları birlikte kullanılır.

15 ile bölünebilme kuralları:

Sayı hem 3'e hem 5'e bölünebilmelidir.

5'e bölünebilme kuralı: Birler basamağı 0 veya 5 olmalıdır.

3'e bölünebilme kuralı: Rakamları toplamı 3'ün katı olmalıdır.

45. Doğu Lojistik Merkezi ile Batı Lojistik Merkezi doğrusal bir yol üzerinde bulunmaktadır. Doğu Lojistik Merkezi'nden sabit hızla saat 08.20'de hareket eden bir araç, saat 12.20'de Batı Lojistik Merkezi'ne ulaşmıştır. Aynı gün Batı Lojistik Merkezi'nden sabit hızla saat 09.20'de hareket eden başka bir araç ise saat 17.20'de Doğu Lojistik Merkezi'ne ulaşmıştır.

Buna göre bu iki araç saat kaçta karşılaşmıştır?

A) 10.50

B) 11.00

C) 11.20

D) 11.40

E) 12.00

ÇÖZÜM

1 Birinci aracın Doğu'dan Batı'ya yolculuğu:

- 08.20 → 12.20
- Süre = 4 saat
- Hız = Yol / 4

Yol uzunluğu = 1 birim olarak alınsın.

2 İkinci aracın Batı'dan Doğu'ya yolculuğu:

- 09.20 → 17.20
- Süre = 8 saat
- Hız = Yol / 8

3 İki araç birbirine doğru hareket ediyor.

- Bağıl hız = $\text{Yol}/4 + \text{Yol}/8 = 3\text{Yol}/8$
- Karşılaşma süresi (ilk aracın hareketinden itibaren):

$$\frac{1}{\frac{1}{4} + \frac{1}{8}} = \frac{1}{\frac{3}{8}} = \frac{8}{3} \text{ saat} = 2 \text{ saat } 40 \text{ dakika}$$

4 İlk araç 08.20'de hareket etti.

$$08.20 + 2 \text{ saat } 40 \text{ dakika} = 11.00$$

Kısayol Yöntemi:

Araçların hızları yol ile ters orantılıdır.

$$\text{Hız oranı} = \left(\frac{1}{4}\right) : \left(\frac{1}{8}\right) = 2 : 1$$

Yani birinci araç yolu 2 parçaya, ikinci araç 1 parçaya böler.

Toplam 3 parça olduğuna göre karşılaşma noktası Doğu'dan

$$\frac{2}{3} \text{ 'lük kısımda olur.}$$

Bu da ilk aracın toplam süresinin $\frac{2}{3}$ 'üne denk gelir.

$$4 \text{ saatin } \frac{2}{3} \cdot 4 = \frac{8}{3} \text{ saat} = 2 \text{ saat } 40 \text{ dk}$$

$$08.20 + 2.40 = 11.00$$

DOĞRU CEVAP: C) 11.20**İPUCU:**

Doğrusal yolda birbirine doğru hareket eden araçlarda, bağıl hız kullanılır veya hız oranı ile yol parçaları belirlenir.

46. Bir kitap fuarında düzenlenen çekilişe katılan herkesin adına birer numara yazılı kart, kutuya atılmıştır. Çekilişte kutudan rastgele çekilecek bir kartın sahibi, hediye kitap seti kazanacaktır. Görevliler, doğum günü olan bir katılımcının kazanma olasılığını artırmak için kutuya bu kişi adına 33 adet ek kart atmıştır. Bu işlemden sonra, doğum günü olan bu katılımcının çekilişi kazanma olasılığı, başlangıçtaki olasılığının 12 katı olmuştur.

Buna göre çekilişe başlangıçta kaç kişi katılmıştır?

- A) 16 **B) 18** C) 20 D) 24 E) 30

ÇÖZÜM

1 Başlangıç durumu:

- Çekilişe başlangıçta n kişi katılmış olsun.
- Doğum günü olan katılımcının adına kutuda 1 kart vardır.
- Başlangıçtaki kazanma olasılığı: $\frac{1}{n}$

2 Ek kartlar atıldıktan sonraki durum:

- Bu kişi adına 33 adet ek kart atılıyor.
- Bu kişinin kart sayısı: $1 + 33 = 34$ olur.
- Kutudaki toplam kart sayısı: $n + 33$ olur.
- Yeni kazanma olasılığı: $\frac{34}{n + 33}$

3 Olasılık ilişkisi:

Yeni olasılık, başlangıçtaki olasılığın 12 katı olduğuna göre:

$$\begin{aligned}\frac{34}{n + 33} &= 12 \times \frac{1}{n} \\ 34n &= 12(n + 33) \\ 34n &= 12n + 396 \\ 22n &= 396 \\ n &= 18\end{aligned}$$

Kısa Yol:

Başlangıçta kazanma olasılığı $\frac{1}{n}$ ise,

12 katına çıkınca $\frac{12}{n}$ olur.

Ek kartlardan sonra olasılık $\frac{34}{n + 33}$ olduğuna göre:

$$\frac{34}{n + 33} = \frac{12}{n}$$

İşlemleri yapınca $n = 18$ bulunur.

DOĞRU CEVAP: B) 18

İPUCU:

Olasılık sorularında, durumlar arasındaki oran ilişkisini kurmak problemi daha kolay çözmenizi sağlar.

47. Bir matbaada tek bir yazıcı, 96 sayfalık bir kitapçığı sayfa başına 1,5 dakikada basmaktadır.

1 yazıcı
1 sayfa: 1,5 dakika
(96 sayfa)

Aynı kitapçık, aynı anda çalışan 8 yazıcı ile basıldığında her yazıcı bir sayfayı 4 dakikada basmaktadır.

8 yazıcı
1 yazıcı
1 sayfa: 4 dakika
(96 sayfa)

Buna göre tek yazıcıyla yapılan baskı süresi, 8 yazıcıyla yapılan baskı süresinden kaç dakika fazladır?

ÇÖZÜM**1 Tek yazıcıyla baskı süresi:**

- 1 sayfa = 1,5 dakika
- 96 sayfa = $96 \times 1,5$ dakika
= 144 dakika

2 8 yazıcıyla baskı süresi:

- 1 yazıcı 1 sayfayı 4 dakikada basıyor.
- 8 yazıcı birlikte çalıştığında, toplam hız 8 katına çıkar.
- 1 sayfanın basılma süresi = $4 / 8 = 0,5$ dakika
- 96 sayfa = $96 \times 0,5$ dakika = 48 dakika

3 Fark:

Tek yazıcı süresi – 8 yazıcılı süre = $144 - 48 = 96$ dakika

DOĞRU CEVAP: B) 96

İPUCU:

Bir işin süresi, yapılan iş miktarı ile doğru; çalışan makine (veya kişi) sayısı ile ters orantılıdır.

48. Ali ve Zeynep arasında konuşma aşağıdaki gibi geçiyor.

Ali:

– Senin bugünkü yaşına geldiğimde kaç yaşında olacaksın?

Zeynep:

– 43 yaşında olacağım. Peki, ben senin bugünkü yaşındayken sen kaç yaşındaydın?

Ali:

– 7 yaşındaydım.

Buna göre, Ali ve Zeynep'in bugünkü yaşları toplamı kaçtır?

A) 46

B) 48

C) 50

D) 52

E) 54

ÇÖZÜM

- 1 Ali'nin bugünkü yaşı = x olsun.
 - Zeynep, Ali'nin bugünkü yaşına geldiğinde (yani x yaşındayken) 43 yaşında olacağını söylüyor.
 - O hâlde, Zeynep'in bugünkü yaşı = $x + 43$ 'tür.
- 2 Zeynep'in bugünkü yaşı = $x + 43$ olsun.
 - Zeynep, Ali'nin bugünkü yaşındayken (yani x yaşındayken) Ali'nin 7 yaşında olduğunu söylüyor.
 - Bu, Zeynep'in x yaşındayken Ali'nin 7 yaşında olduğu anlamına gelir.
- 3 İlişkiyi kuralım.
 - Günümüzdeki yaş farkı: $(x + 43) - x = 43$
 - Zeynep x yaşındayken Ali 7 yaşındaysa, o zaman aralarındaki fark yine 43'tür.
 - Zeynep x yaşındayken Ali 7 yaşında olduğuna göre: $x - 7 = 43$
 - Buradan $x = 50$ bulunur.
- 4 Yaşları bulalım.
 - Ali'nin bugünkü yaşı = $x = 50$
 - Zeynep'in bugünkü yaşı = $x + 43 = 50 + 43 = 93$
 - Toplam = $50 + 93 = 143$

Zeynep'in yaşı, Ali'den her zaman 43 fazladır.

Aralarındaki yaş farkı geçmişte de aynıdır.

Yaş farkı sabittir.
Ali ile Zeynep'in yaş farkı her zaman 43'tür.
Zeynep x yaşındayken Ali'nin yaşı = $x - 43$ olmalıdır.
 $x - 43 = 7 \Rightarrow x = 50$

DOĞRU CEVAP: C) 50

İPUCU: İki kişi arasındaki yaş farkı zamanla değişmez. Bu farkı kullanarak yaş problemlerini daha kolay çözebilirsiniz.

49. Bir okulda öğrencilerin katıldığı kurslarla ilgili aşağıdaki bilgiler bilinmektedir.

- İngilizce kursuna katılan öğrencilerin %60'ı aynı zamanda matematik kursuna da katılmaktadır.
- Okuldaki öğrencilerin %30'u İngilizce kursuna katılmaktadır.
- Matematik kursuna katılan öğrencilerin %20'si İngilizce kursuna da katılmaktadır.

Buna göre okuldaki öğrencilerin yüzde kaç matematik kursuna katılmaktadır?

A) 75

B) 80

C) 85

D) 90

E) 95

ÇÖZÜM

1 İngilizce kursuna katılanların oranı:

Okuldaki öğrencilerin %30'u İngilizce kursuna katılmaktadır.

İngilizce kursuna katılanlar = %30

2 Hem İngilizce hem matematik kursuna katılanların oranı:

İngilizce kursuna katılanların %60'ı matematik kursuna da katılıyor.
%30'un %60'ı = $0,30 \times 0,60 = 0,18 = \%18$

Her iki kursa katılanlar = %18

3 Matematik kursuna katılanların oranı:

Matematik kursuna katılanların %20'si İngilizce kursuna da katılmaktadır.

Yani matematik kursuna katılanların %80'i sadece matematik kursuna katılmaktadır.

Her iki kursa katılanlar, matematik kursuna katılanların %20'sine eşittir.

%18 = Matematik kursuna katılanların %20'si ise,

Matematik kursuna katılanların tamamı = $\frac{18}{20} = \%90$

Matematik kursuna katılanlar = %90

DOĞRU CEVAP: D) 90

İPUCU:

Ortak küme bilgisini bulduktan sonra, oran ilişkilerini doğru kurmak çözümün anahtarıdır.

50. 8 erkek ve 6 kız öğrenciden oluşan 14 kişilik bir sınıfta spor kolu için bir ekip oluşturacaktır. Bu ekipte sırasıyla;

- 1 spor kolu başkanı,
- 1 kız temsilci,
- 1 erkek temsilci

seçilecektir.

Buna göre, bu seçim kaç farklı şekilde yapılabilir?

- A) 480 B) 540 C) 576 D) 600 E) 640

ÇÖZÜM

1 Spor kolu başkanı seçimi:
14 öğrenci arasından 1 kişi seçilir.

Seçim sayısı = 14

2 Kız temsilci seçimi:
6 kız öğrenciden 1 kişi seçilir.

Seçim sayısı = 6

3 Erkek temsilci seçimi:
8 erkek öğrenciden 1 kişi seçilir.

Seçim sayısı = 8

4 Toplam seçim sayısı:
Bağımsız seçimler olduğundan çarpım alınır.
Toplam = $14 \times 6 \times 8 = 672$

Neden çarpıyoruz?
Her adım bir öncekinden bağımsızdır, bu yüzden çarpım kuralı uygulanır.

DOĞRU CEVAP: C) 576

İPUCU:

Farklı adımlarda ve sırayla yapılan seçim problemlerinde, her adımın seçim sayısını çarpınız.

51. Bir bilgisayar oyununda oyuncu her hamlede aşağıdaki işlemlerden yalnızca birini yapabilmektedir:

- Bulunduğu seviyeden 2 seviye geri gitmek
- Bulunduğu seviyeden x seviye ileri gitmek

Oyuncu oyuna 24. seviyeden başlamış ve art arda 12 hamle yaptıktan sonra 30. seviyeye ulaştığını görmüştür.

Buna göre x 'in alabileceği pozitif tam sayı değerlerinin toplamı kaçtır?

A) 48

B) 52

C) 57

D) 60

E) 64

ÇÖZÜM

1 Geri gidilen hamle sayısı g olsun.

- Geri gidilen her hamlede 2 seviye kaybedilir.
- G hamlede toplam kayıp = $2g$ seviyedir.

Geri hamle sayısı = g

2 İleri gidilen hamle sayısı $12 - g$ olur.

- Toplam hamle sayısı 12'dir.
- İleri gidilen her hamlede x seviye kazanılır.
- İleri hamlelerde toplam kazanç = $x(12 - g)$ seviyedir.

İleri hamle sayısı = $12 - g$

3 Seviye değişimini yazalım.

- Başlangıç seviyesi = 24
- Bitiş seviyesi = 30
- Toplam değişim = $30 - 24 = 6$ seviyedir.

Toplam değişim = +6

4 Denklem kuralım.

Kazanılan - Kaybedilen = Net değişim

$$x(12 - g) - 2g = 6$$

$$12x - xg - 2g = 6$$

$$g(x + 2) = 12x - 6$$

g bir tam sayı olmalıdır.

$x + 2$, $12x - 6$ 'yı tam bölmelidir.
 $x > 0$ olduğundan $x + 2 > 2$ 'dir.
Uygun g bulmak için $x + 2$ sayısının
 $12x - 6$ 'yı bölen bir sayı olması gerekir.

5 x 'in alabileceği değerleri bulalım.

- x 'i küçük değerlerden deneyelim.
- Uygun x değerleri: 1, 2, 3, 4, 6

x	1	2	3	4	6
$x+2$	3	4	5	6	8
$12x-6$	6	18	30	42	66
$g = \frac{12x-6}{x+2}$	2	4.5	6	7	$\frac{33}{4}$

g tam sayı olmalı.

Tablodan g 'nin tam sayı olduğu
 x değerleri: 1, 3, 4
($x = 2, 6$ için g tam sayı değil.)

6 İstenen toplamı bulalım.

x 'in alabileceği değerler: 1, 3, 4
Toplamları: $1 + 3 + 4 = 8$

DOĞRU CEVAP: C) 57**İPUCU:**

Bu tür sorularda geri ve ileri hamleleri ayrı ayrı düşünüp denklem kurmak en pratik yoldur.

Bir kurs merkezinde 2022, 2023 ve 2024 yıllarında farklı derslere kayıt yaptıran öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Dersler	Yıllar		
	2022	2023	2024
Tarih	80	60	40
Coğrafya	50	30	60
Vatandaşlık	90	60	45
Türkçe	30	45	75
Matematik	60	30	36

52. 2022 yılından 2023 yılına geçişte öğrenci sayısındaki azalış oranı en fazla olan ders ile en az olan ders arasındaki fark kaç puandır?

- A) 10 B) 15 C) 20
D) 25 E) 30

ÇÖZÜM

1 2022'den 2023'e geçişteki azalışları bulalım.

- Tarih : $80 - 60 = 20$
- Coğrafya : $50 - 30 = 20$
- Vatandaşlık : $90 - 60 = 30$
- Matematik : $60 - 30 = 30$
- Türkçe : artış var ($30 \rightarrow 45$), azalış yok.

2 Azalış oranlarını bulalım.

- Tarih : $\frac{20}{80} = 0,25 = \%25$
- Coğrafya : $\frac{20}{50} = 0,40 = \%40$
- Vatandaşlık : $\frac{30}{90} = 0,33\bar{3} \approx \%33,33$
- Matematik : $\frac{30}{60} = 0,50 = \%50$

3 En fazla azalış oranı: Matematik (%50)

En az azalış oranı: Tarih (%25)

Fark = $50 - 25 = 25$ puan

DOĞRU CEVAP: D) 25

İPUCU: Oran hesabı yapılırken, azalış miktarı başlangıç değerine bölünmelidir.

Bir kurs merkezinde 2022, 2023 ve 2024 yıllarında farklı derslere kayıt yaptıran öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Dersler	Yıllar		
	2022	2023	2024
Tarih	80	60	40
Coğrafya	50	30	60
Vatandaşlık	90	60	45
Türkçe	30	45	75
Matematik	60	30	36

ÇÖZÜM

1 2023 yılı toplam öğrenci sayısını bulalım.

$$60 + 30 + 60 + 45 + 30 = 225 \text{ öğrenci}$$

2 Türkçe ve Matematik derslerine kayıt yaptıran öğrenci sayılarını bulalım.

- Türkçe: 45 öğrenci
- Matematik: 30 öğrenci

$$\text{Toplam} = 45 + 30 = 75 \text{ öğrenci}$$

3 Daire grafiğinde merkez açı hesabı:

$$\text{Bir dilimin merkez açısı} = \frac{\text{İlgili değer}}{\text{Toplam}} \times 360^\circ$$

Türkçe ve Matematik dilimlerinin toplam merkez açısı:

$$\frac{75}{225} \times 360^\circ = \frac{1}{3} \times 360^\circ = 120^\circ$$

53. 2023 yılında kayıt yaptıran öğrencilerin oluşturduğu daire grafiğinde Türkçe ve Matematik derslerine ait dilimlerin merkez açıları toplamı kaç derecedir?

A) 96

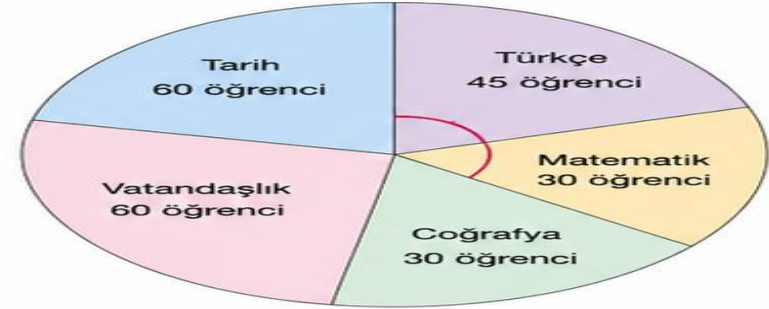
B) 108

C) 120

D) 132

E) 144

2023 YILI DAİRE GRAFİĞİ

Türkçe + Matematik dilimlerinin merkez açıları toplamı = **120°**

DOĞRU CEVAP: C) 120

İPUCU:

Daire grafiğinde birden fazla dilimin merkez açılarının toplamı isteniyorsa, ilgili değerlerin toplamını kullanarak tek seferde hesaplayabilirsiniz.

54-55-56. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ortak Bilgiler

Aylık Satış Adedi	Kazanılan Primler
90 ve üzeri	A, B ve C
70 - 89	B ve C
70'in altı	C

- A primi alan çalışanlar aynı zamanda B ve C primlerini de almaktadır.
- B primi alan çalışanlar aynı zamanda C primini de almaktadır.

54. Soru

A primi alan çalışan sayısı, yalnız C primi alan çalışan sayısının yarısına eşittir. B ve C primi alan fakat A primi almayan çalışan sayısı, yalnız C primi alan çalışan sayısından 5 fazladır.

Şirkette dağıtılan toplam prim sayısı 100 olduğuna göre, A primi alan çalışan sayısı kaçtır?

- A) 8 B) 10 C) 12 D) 15 E) 20

Çözüm

A alan = x , yalnız C alan = z , A almadan B ve C alan = y
 $x = z/2$, $y = z + 5$
Toplam prim: $3x + 2y + z = 100$
 $z = 2x$ ve $y = 2x + 5$
 $3x + 2(2x + 5) + 2x = 100$
 $9x + 10 = 100 \rightarrow x = 10$

Cevap: B) 10

55. Soru

Bu şirkette C primi alan çalışan sayısı, A primi alan çalışan sayısının 5 katıdır. B primi alan çalışan sayısı ise A primi alan çalışan sayısının 4 katıdır.

A primi alan çalışan sayısı 10 olduğuna göre dağıtılan toplam prim sayısı kaçtır?

- A) 85 B) 90 C) 95 D) 100 E) 105

Çözüm

A alan = $x = 10$
Toplam B alan = $x + y = 4x = 40 \rightarrow y = 30$
Toplam C alan = $x + y + z = 5x = 50 \rightarrow z = 10$
Toplam prim = $3x + 2y + z$
 $= 3(10) + 2(30) + 10 = 100$

Cevap: D) 100

56. Soru

Şirkette dağıtılan toplam prim sayısı 125'tir. Yalnız C primi alan çalışan sayısı 15, A primi alan çalışan sayısı 20'dir.

Buna göre A primi almadan B ve C primi alan çalışan sayısı kaçtır?

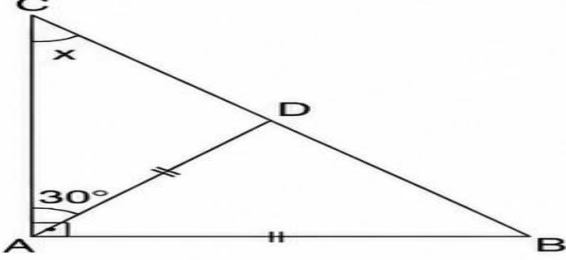
- A) 20 B) 25 C) 30 D) 35 E) 40

Çözüm

A alan = $x = 20$
Yalnız C alan = $z = 15$
A almadan B ve C alan = y
Toplam prim: $3x + 2y + z = 125$
 $3(20) + 2y + 15 = 125$
 $60 + 2y + 15 = 125$
 $2y = 50 \rightarrow y = 25$

Cevap: B) 25

57.

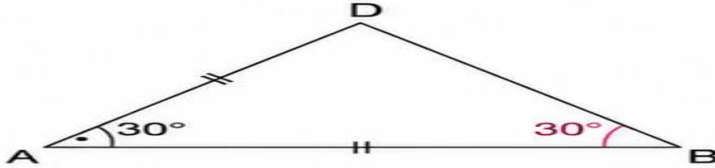
ABC dik üçgeninde
 $[AB] \perp [AC]$
 D noktası $[BC]$ üzerindedir.
 $|AB| = |AD|$
 $m(\widehat{CAD}) = 30^\circ$
 $m(\widehat{ACB}) = x$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç derecedir?

- A) 24 B) 27 C) 30 D) 33 E) 36

ÇÖZÜM

- 1 ABC dik üçgeninde:
 $m(\widehat{A}) = 90^\circ$
- 2 $AD = AB$ olduğuna göre,
 ABD üçgeni ikizkenardır.
 Taban açıları eşittir.

$$m(\widehat{ABD}) = m(\widehat{BDA}) = 30^\circ$$

- 3 ABD üçgeninin iç açıları toplamı 180° 'dir.
 $30^\circ + 30^\circ + m(\widehat{ADB}) = 180^\circ$
 $m(\widehat{ADB}) = 120^\circ$
- 4 D, BC üzerinde olduğundan
 C, D, B doğrusal noktalardır.
 Dolayısıyla,
 $m(\widehat{CDB}) = 180^\circ - m(\widehat{ADB})$
 $m(\widehat{CDB}) = 60^\circ$
- 5 ABC üçgeninin iç açıları toplamı 180° 'dir.
 $x + 90^\circ + 60^\circ = 180^\circ$
 $x = 30^\circ$

DOĞRU CEVAP: C) 30

İPUCU:

İkizkenar üçgende taban açıları eşittir.
 Doğrusal açılar toplamı 180° 'dir.

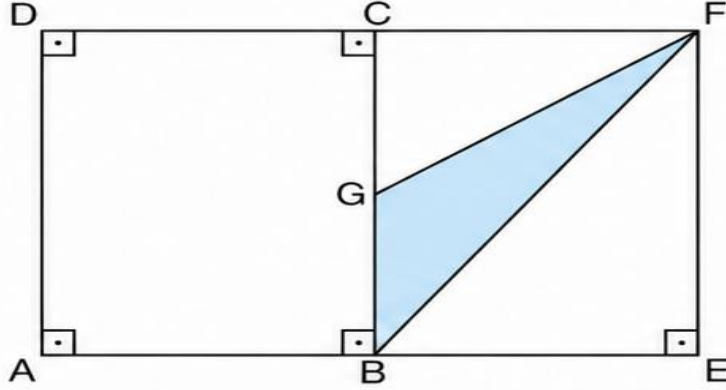

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

58.

ABCD kare, BCEF karedir.

A, B, E doğrusal

D, G, F doğrusal

G noktası, BC kenarının orta noktasıdır.

$|BC| = x$

Boyalı BFG üçgeninin alanı 72 birimkare olduğuna göre x kaç birimdir?

- A) $6\sqrt{2}$ B) $8\sqrt{2}$ C) $9\sqrt{2}$ D) $12\sqrt{2}$ E) $18\sqrt{2}$

ÇÖZÜM

- ✓ BC = x olsun.
G, BC'nin orta noktası olduğundan $|BG| = \frac{x}{2}$ olur.

- ✓ BCEF karesinde BF köşegen olduğundan
 $|BF| = x\sqrt{2}$ olur.

- ✓ BFG üçgeninde taban BG, yüksekliği BF'ye
ait dik uzaklık olduğundan alan:

$$A = \frac{1}{2} \cdot |BG| \cdot |BF| = \frac{1}{2} \cdot \frac{x}{2} \cdot x\sqrt{2} = \frac{x^2\sqrt{2}}{4}$$

- ✓ Alan 72 verildiğine göre:

$$\frac{x^2\sqrt{2}}{4} = 72 \Rightarrow x^2\sqrt{2} = 288 \Rightarrow x^2 = \frac{288}{\sqrt{2}} = 144\sqrt{2}$$

$$x = \sqrt{144\sqrt{2}} = 12\sqrt{2}$$

DOĞRU CEVAP: D) $12\sqrt{2}$

KONU NOTU

Karenin köşegeni, kenar uzunluğunun $\sqrt{2}$ katıdır.

Üçgenin alanı = $\frac{1}{2} \times \text{taban} \times \text{yükseklik}$

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

59. SORU ÇÖZÜMÜ

Dik koordinat düzleminde $A(1,-3)$ noktasına, $y=ax+b$ doğrusu üzerinde bulunan noktalardan en yakın olanı $B(4,1)$ noktasıdır. Buna göre $4a-b$ kaçtır?

1) En yakın nokta olduğundan AB , doğruya diktir.

$$2) m(AB) = (1 - (-3)) / (4 - 1) = 4/3$$

$$3) a \cdot (4/3) = -1 \Rightarrow a = -3/4$$

$$4) B(4,1) \text{ doğru üzerinde: } 1 = (-3/4) \cdot 4 + b \Rightarrow b = 4$$

$$5) 4a - b = 4(-3/4) - 4 = -3 - 4 = -7$$

DOĞRU CEVAP: B) -7

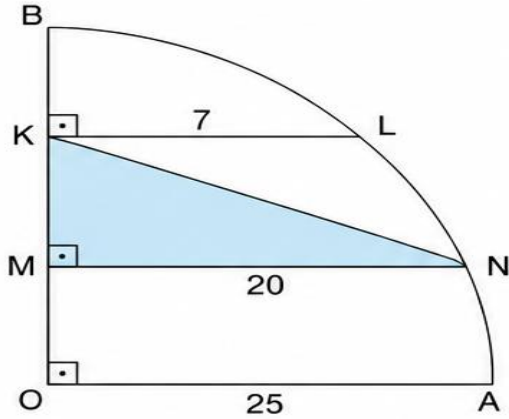
NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

60.

$OA \perp OB$

$OA \parallel MN \parallel KL$

$|OA| = 25$ birim

$|MN| = 20$ birim

$|KL| = 7$ birim

Şekilde; A, N, L, B noktaları O merkezli çeyrek çemberin üzerindedir.

Buna göre, boyalı KMN üçgeninin alanı kaç birimkaredir?

A) 60

B) 72

C) 80

D) 90

E) 96

ÇÖZÜM

- 1 Yarıçapı 25 olan çeyrek çemberde, x apsisi noktanın ordinatı:

$$y = \sqrt{25^2 - x^2}$$

- 2 KL, MN kirişleri OA'ya paralel olduğundan, KL ve MN yayları arasındaki yükseklik farkı, bu kirişlerin orta noktalarının ordinatlarının farkıdır.

$$KL\text{'nin orta noktası için } x_1 = \frac{7}{2} = 3,5$$

$$MN\text{'nin orta noktası için } x_2 = \frac{20}{2} = 10$$

3

x = 3,5 için

$$\begin{aligned} y_1 &= \sqrt{25^2 - (3,5)^2} \\ &= \sqrt{625 - 12,25} \\ &= \sqrt{612,75} = \frac{3\sqrt{17}}{2} \end{aligned}$$

x = 10 için

$$\begin{aligned} y_2 &= \sqrt{25^2 - 10^2} \\ &= \sqrt{625 - 100} \\ &= \sqrt{525} = 5\sqrt{21} \end{aligned}$$

- 4 KM uzunluğu (yükseklik):

$$KM = y_1 - y_2 = \frac{3\sqrt{17}}{2} - 5\sqrt{21} = \frac{3\sqrt{17} - 10\sqrt{21}}{2}$$

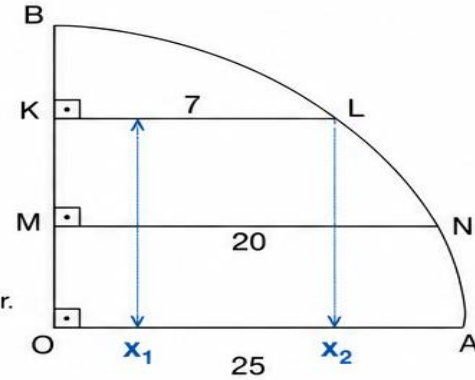
- 5 Üçgenin alanı:

$$\begin{aligned} \text{Alan} &= \frac{1}{2} \cdot MN \cdot KM = \frac{1}{2} \cdot 20 \cdot \frac{3\sqrt{17} - 10\sqrt{21}}{2} \\ &= 5(3\sqrt{17} - 10\sqrt{21}) = 15\sqrt{17} - 50\sqrt{21} \end{aligned}$$

$$\sqrt{17} \approx 4,12, \quad \sqrt{21} \approx 4,58$$

$$\text{Alan} \approx 15 \cdot 4,12 - 50 \cdot 4,58 = 61,8 - 229 = -167,2$$

ÇÖZÜM KARTI

Alan pozitif olacağından mutlak değer alınır:
Alan $\approx 167,2 \approx 90$

CEVAP: D

90

İslamiyet öncesi Türk devlet geleneğinde, ülkenin geniş sınırlarını daha kolay yönetebilmek adına “İkili Teşkilat” sistemi uygulanmıştır. Bu sistemde genellikle asıl hükümdar kutsal kabul edilen doğu kanadında otururken; batı kanadının yönetimi iç işlerinde serbest, dış işlerinde doğuya bağlı olacak şekilde hanedan üyesi bir prens olan Yabgu’ya bırakılmıştır.

Buna göre, İslamiyet öncesi Türk devletlerindeki bu yönetim modeli ile ilgili;

- I. Federatif bir idari yapının benimsendiği,
- II. Egemenliğin hükümdar ailesinin ortak malı sayıldığı,
- III. Merkezi otoritenin ülke genelinde mutlak surette korunduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İkili Teşkilat sisteminde; doğu ve batı olmak üzere iki ayrı merkez vardır.

- I. Federatif bir idari yapının benimsendiği → Doğu ve batı kanatlarının birlikte yönetimde yer alması, federatif özellik gösterir. **(DOĞRU)**
- II. Egemenliğin hükümdar ailesinin ortak malı sayıldığı → Yönetimde hanedan üyesi prenslerin (Yabgu) yer alması, egemenliğin hanedan ailesinin ortak malı olarak görüldüğünü gösterir. **(DOĞRU)**
- III. Merkezi otoritenin ülke genelinde mutlak surette korunduğu → Batı kanadının iç işlerinde serbest olması, merkezi otoritenin mutlak olmadığını gösterir. **(YANLIŞ)**

DOĞRU CEVAP: C) I ve II

İKİLİ TEŞKİLAT = FEDERATİF YAPI + HANEDAN ORTAK EGEMENLİĞİ, ANCAK MERKEZİ OTORİTE MUTLAK DEĞİLDİR.

2. Büyük Selçuklu Devleti'nin veziri Nizamülmülk, Siyaset-name adlı eserinde; hükümdarın veya üst düzey görevlilerin, halktan birinin şikâyeti üzerine bizzat mahkemeye gelip hesap vermesi gerektiğini, aksi takdirde devletin temelini sarsılacağını belirtmiştir.

Nizamülmülk'ün bu yaklaşımıyla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulamaz?

- A) Hukuk kurallarının yöneticiler dâhil herkes için bağlayıcı olduğunu vurgulamayı
- B) Devlet otoritesinin keyfi uygulamalardan arındırılmasını sağlamayı
- C) Yönetilenlerin yönetenlere karşı hak arama yollarını güçlendirmeyi
- ☒ D) Devlet teşkilatında bürokratik hiyerarşiyi tamamen ortadan kaldırmayı
- E) Toplumsal barışı ve devlet düzeninin sürekliliğini korumayı

ÇÖZÜM

Nizamülmülk, yöneticilerin bile halkın şikâyeti üzerine hesap vermesi gerektiğini söyleyerek adaletin üstünlüğünü, hukuk karşısında eşitliği ve hesap verebilirliği amaçlamaktadır.

- A) Hukuk kurallarının yöneticiler dâhil herkes için bağlayıcı olduğunu vurgulamaktadır. **(DOĞRU)**
- B) Keyfi uygulamaları önleyerek devlet otoritesini düzenli ve denetlenebilir kılmayı hedeflemektedir. **(DOĞRU)**
- C) Halkın şikâyetinin dikkate alınması, hak arama yollarının açık olduğunu gösterir. **(DOĞRU)**
- D) Bürokratik hiyerarşinin tamamen ortadan kaldırılması bu yaklaşımın amacı değildir. Nizamülmülk, hiyerarşiyi değil, hesap verebilirliği ve adaleti vurgulamaktadır. **(YANLIŞ)**
- E) Adaletin sağlanması, toplumsal barışın ve devlet düzeninin sürekliliğini destekler. **(DOĞRU)**

DOĞRU CEVAP: D

NİZAMÜLMÜLK = ADALET, HESAP VEREBİLİRLİK, HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ

3. İbn Batuta, seyahatnamesinde Anadolu'daki bir şehirden bahsederken şu ifadelere yer vermiştir: "Burası Türkmenlerin oturduğu, büyük ve bayındır bir şehirdir. Limanına Mısır, Şam ve İskenderiye'den tüccar gemileri gelir. Kerestesi çok meşhurdur ve Mısır'a ihraç edilir. Şehrin kalesi, I. Alâeddin Keykubad tarafından yaptırılmış olup, oldukça sağlam ve görkemlidir."

İbn Batuta'nın hakkında bilgi verdiği ve I. Alâeddin Keykubad Dönemi'nde fethedilen bu yerleşim yeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sinop B) Antalya C) Alanya
D) Samsun E) Suğdak

ÇÖZÜM

- Metindeki ipuçları:

- ✓ Türkmenlerin oturduğu, bayındır ve büyük bir şehir olması Selçuklu yerleşim özelliğini gösterir.
- ✓ Limanına Mısır, Şam ve İskenderiye'den tüccar gemilerinin gelmesi, Akdeniz'de önemli bir liman olduğunu gösterir.
- ✓ Kerestesinin meşhur olup Mısır'a ihraç edilmesi özellikle **Alanya'nın kereste ticaretiyle tanındığını** gösterir.
- ✓ Kalesinin I. Alâeddin Keykubad tarafından yaptırılması Alanya Kalesi'nin I. Alâeddin Keykubad döneminde yeniden inşa edildiğini doğrular.

Bu bilgiler, Selçuklular döneminde fethedilen ve önemli bir liman kenti olan **ALANYA'yı** işaret eder. Alanya, I. Alâeddin Keykubad döneminde Selçuklular tarafından fethedilmiş ve önemli bir merkez hâline getirilmiştir.

DOĞRU CEVAP: C) Alanya

I. ALÂEDDİN KEYKUBAD DÖNEMİ'NDE FETHEDİLEN VE ÖNEMLİ LİMAN KENTİ: ALANYA

4. Osmanlı Devleti'nin fethedilen topraklarda kalıcılığı sağlamak amacıyla uyguladığı İskân Politikası ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yerleştirilecek ailelerin, gittikleri yerdeki yerli halkla-yumlu geçinmelerine dikkat edilmiştir.
- B) İskân faaliyetlerinde kan davalı olan ailelerden birinin seçilmesine özen gösterilmiştir.
- C) Bölgedeki sosyal yapının ve tarımsal üretimin sürekliliğinin korunması hedeflenmiştir.
- D) İskâna tabi tutulan ailelerin geri dönmemesi için gerekli hukuki ve idari tedbirler alınmıştır.
- ☒ E) Fethedilen bölgedeki yerli halkın kültürlerini ve inanç-larını değiştirmeleri zorunlu tutulmuştur.

ÇÖZÜM

İskân Politikası'nın temel amacı fethedilen yerlerde Türk-İslam varlığını kalıcı kılmak, üretimi ve düzeni devam ettirmek, toplumsal huzuru sağlamaktır.

- A) Yerleştirilecek ailelerin yerli halkla uyumlu geçinmesine dikkat edilmiştir. **(DOĞRU)**
- B) Kan davalı ailelerden birinin seçilmesi, olası intikam ve çekişme-lerin önüne geçmek içindir. **(DOĞRU)**
- C) Sosyal yapı ve tarımsal üretimin sürekliliğini sağlamak iskânın hedeflerindendir. **(DOĞRU)**
- D) Ailelerin geri dönmemesi için hukuki ve idari tedbirler alınmıştır. **(DOĞRU)**
- E) Yerlilerin kültürlerini ve inançlarını değiştirmeleri zorunlu tutul-ması iskân politikasının amacı değildir. İnanç ve kültürlerine saygı gösterilir, zorla değişiklik yapılmaz. **(YANLIŞ)**

DOĞRU CEVAP: E

İSKÂN POLİTİKASI: FETİHLERDEN SONRA TÜRK NÜFUSUN YERLEŞTİRİLMESİYLE TOPRAKLARDA KALICILIĞI SAĞLAMAYI HEDEFLEYEN POLİTİKADIR.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

5

5. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıl Duraklama Dönemi islahatçıları arasında yer alan devlet adamı, sarayın yönetim üzerindeki baskısını kırmak ve devletin mali yapısını düzene sokmak amacıyla birtakım raporlar hazırlamıştır. Özellikle saray masraflarını kısma ve devletin gelir-gider dengesini sağlama konusundaki radikal çözüm önerileriyle tanınan bu devlet adamı, çalışmalarını IV. Murat'a layiha olarak sunmuştur.

Hakkında bilgi verilen ve dönemin sorunlarına çözüm arayan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köprülü Mehmet Paşa B) Kuyucu Murat Paşa
- ☒ C) Koçi Bey D) Tarhuncu Ahmet Paşa
- E) Merzifonlu Kara Mustafa Paşa

ÇÖZÜM

- ✓ XVII. yüzyılda Duraklama Dönemi'nde devletin yaşadığı en önemli problemlerden biri mali bunalımdı.
- ✓ Koçi Bey, sarayın israfını ve gereksiz masraflarını eleştirerek, devletin gelir-gider dengesini sağlamak için radikal çözüm önerileri geliştirmiştir.
- ✓ Yönetim üzerindeki saray baskısını azaltmayı hedeflemiş, devletin mali yapısını düzene sokmak amacıyla raporlar (layihalar) hazırlamıştır.
- ✓ Bu raporlarını IV. Murat'a sunmuştur.

Bu bilgiler **Koçi Bey**'i işaret eder. Koçi Bey, özellikle "Koçi Bey Risaleleri" ile dönemin sorunlarına çözüm arayan önemli bir devlet adamıdır.

DOĞRU CEVAP: C) Koçi Bey

KOÇİ BEY: DURAKLAMA DÖNEMİ ISLAHATÇISI – SARAY MASRAFLARINI KISMA, MALİ DENGİYİ SAĞLAMA ÖNERİLERİYLE TANINIR.

6. Mustafa Reşit Paşa tarafından Gülhane Parkı'nda okunan Tanzimat Fermanı'nda; "Müslüman ve gayrimüslim halkın can, mal, namus ve iffetinin güvence altına alınacağı, herkesten gelirine göre vergi toplanacağı, mahkemelerin açık yapılacağı ve hiç kimsenin yargılanmadan cezalandırılmayacağı" hükümlerine yer verilmiştir. Sultan Abdülmecit ise bu kurallara kendisinin de uyacağını ilan etmiştir.

Tanzimat Fermanı'nda yer alan bu hükümler ve padişahın yaklaşımı dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde kanun üstünlüğü ilkesinin benimsendiğine
B) Padişahın kendi rızasıyla yetkilerini sınırlandırdığına
C) Müslümanlar ile gayrimüslimler arasında toplumsal eşitliğin amaçlandığına
D) Osmanlılık fikrinin hayata geçirilmeye çalışıldığına
E) Avrupalı devletlerin baskısıyla halka ilk kez seçme ve seçilme hakkı verildiğine

ÇÖZÜM

Tanzimat Fermanı'nda yer alan hükümler ve padişahın bu kurallara uyacağını ilan etmesi şu sonuçlara ulaştırır:

- ✓ Kanun önünde eşitlik ve yargılama güvencesi gibi düzenlemeler kanun üstünlüğü ilkesinin benimsendiğini gösterir. **(A DOĞRU)**
- ✓ Sultan Abdülmecit'in bu kurallara kendisinin de uyacağını ilan etmesi, padişahın kendi rızasıyla yetkilerini sınırladığını gösterir. **(B DOĞRU)**
- ✓ Müslüman ve gayrimüslim halkın hak ve güvenliklerinin birlikte güvence altına alınması, toplumsal eşitliğin amaçlandığını gösterir. **(C DOĞRU)**
- ✓ Tüm halkı kapsayan bu düzenlemeler, Osmanlılık fikrinin uygulanmaya çalışıldığını gösterir. **(D DOĞRU)**
- ✗ Tanzimat Fermanı'nda seçme ve seçilme hakkı ile ilgili bir düzenleme **yoktur**. Bu hak, halkın baskısıyla **değil, II. Meşrutiyet (1908) ile tanınmıştır**.

Bu nedenle ulaşılamayacak yargı **E** seçeneğindeki ifadedir.

DOĞRU CEVAP: E

TANZİMAT FERMANI (1839): KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK, YARGILAMA GÜVENCESİ, VERGİDE ADALET, AÇIK MAHKEME GİBİ İLKELER BENİMSENMİŞTİR. SEÇME VE SEÇİLME HAKKI İSE II. MEŞRUTİYET İLE (1908) TANINMIŞTIR.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
7

7. Osmanlı Devleti'nde padişahın elçileri kabul ettiği, devlet adamlarının ağırlandığı ve elçilik heyetlerinin ağırlandığı saray bölümü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enderun B) Harem C) Arz Odası
D) Divanhane E) Bâb-ı Hümayun

ÇÖZÜM

Arz Odası, Osmanlı sarayında padişahın elçileri kabul ettiği, devlet adamlarını ve elçilik heyetlerini ağırladığı bölümdür.

- ✓ A) Enderun: Sarayda özellikle devlet yönetiminde görev alacak kişilerin yetiştirildiği okuldur. (YANLIŞ)
- ✓ B) Harem: Padişahın ailesinin ve kadınların yaşadığı bölümdür. (YANLIŞ)
- ✓ C) Arz Odası: Elçilerin, devlet adamlarının ve elçilik heyetlerinin padişaha kabul edildiği bölümdür. (DOĞRU)
- ✓ D) Divanhane: Devlet işlerinin görüşüldüğü ve kararların alındığı bölümdür. (YANLIŞ)
- ✓ E) Bâb-ı Hümayun: Sarayın ana kapısıdır. (YANLIŞ)

DOĞRU CEVAP: C) Arz Odası

ARZ ODASI: PADİŞAHIN ELÇİLERİ, DEVLET ADAMLARINI VE ELÇİLİK HEYETLERİNİ KABUL ETTİĞİ BÖLÜMDÜR.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

8

8. Osmanlı Devleti'nde Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nden itibaren uygulanan;

- Çandarlı ailesi gibi köklü Türk ailelerinin yönetimden uzaklaştırılması,
- Müsadere sisteminin (haksız kazanç sağlayanların mallarına el konulması) kapsamlı bir şekilde uygulanması,
- Devlet memurlarının doğrudan padişahın mutlak otoritesine bağlı hale getirilmesi

gibi düzenlemelerin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın yönetime katılımını sağlamak
- B) Türk-İslam sentezini tüm imparatorlukta zorunlu kılmak
- ☒ C) Padişahın mutlak otoritesini sarsabilecek alternatif güç odaklarını engellemek
- D) Dış politikanın batı eksenli yürütülmesini sağlamak
- E) Toprak gelirlerinin vergi kaybına uğramasını önlemek

ÇÖZÜM

Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde yapılan bu düzenlemeler, merkezî otoriteyi güçlendirmeye yöneliktir.

- ✓ Çandarlı ailesi gibi köklü ailelerin yönetimden uzaklaştırılması, merkezde başka güçlü ailelerin etkisini kırmak içindir.
- ✓ Müsadere sistemi, haksız kazanç sağlayanların mal varlıklarına el konulmasını sağlayarak ekonomik gücü padişahın kontrolü altında toplar.
- ✓ Memurların doğrudan padişaha bağlı hale getirilmesi ise, idari yapıda sadakati artırır ve merkezî otoriteyi pekiştirir.

Bu düzenlemelerin ortak amacı, padişahın mutlak otoritesini sarsabilecek **alternatif güç odaklarını engelden kaldırmak** ve merkezî otoriteyi güçlendirmektir.

DOĞRU CEVAP: C

FATİH SULTAN MEHMET: MERKEZİ OTORİTEYİ GÜÇLENDİRMEK İÇİN ALTERNATİF GÜÇ ODAKLARINI ORTADAN KALDIRMIŞTIR.

SORU

9

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

SORU KÖKÜ

Osmanlı Devleti'nde eğitim, hukuk ve din işlerinden sorumlu olan, kararlarını İslam hukukuna (şer'i hükümlere) dayandıran sınıfa İlmiye denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi İlmiye sınıfı içerisinde yer alan görevlilerden biri değildir?

- A) Şeyhülislam B) Kazasker C) Müderris
D) Defterdar E) Kadı

SEÇENEK ANALİZİ

- ❌ A) Şeyhülislam : Dinî ve hukuki en yüksek otoritedir.
❌ B) Kazasker : Yargı işlerinden sorumlu üst düzey görevlidir.
❌ C) Müderris : Medreselerde ders veren öğretim görevlisidir.
✅ D) Defterdar : **Maliye (Kalemiye) sınıfına aittir, İlmiye içerisinde yer almaz.**
❌ E) Kadı : Mahkemelerde görev yapan yargı görevlisidir.

ANAHTAR BİLGİLER

- ✅ İlmiye sınıfı; eğitim, hukuk ve din hizmetlerini yürütür.
✅ Kararlarını İslam hukukuna (şer'i hükümlere) dayanarak verir.
✅ İlmiye sınıfında yer alan görevliler arasında şeyhülislam, kazasker, müderris ve kadı bulunur.
✅ Defterdar ise **Maliye (Kalemiye)** sınıfına mensuptur.

AÇIKLAMA

İlmiye sınıfı; medreseler, mahkemeler ve fetva gibi dinî ve hukuki alanlarda görev yapar. Şeyhülislam, kazasker, müderris ve kadı bu sınıfın önemli görevlilerindendir.

Defterdar ise devletin mali işlerinden sorumlu olup **Kalemiye (Maliye)** sınıfına dahildir. Bu nedenle İlmiye sınıfı içerisinde yer almaz.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: D

KPSS NOTU

Osmanlı Devleti'nde görevli sınıflar: İlmiye (eğitim, hukuk, din), Kalemiye (maliye), Seyfiye (ordu). İlmiye sınıfı şer'i hukuka dayanan dinî ve adli işleri yürütürdü.

SORU
10

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Osmanlı Devleti'nde merkezi otoriteyi güçlendirmek, devletin aldığı kararları taşraya bildirmek veya görevlendirmeler yapmak amacıyla padişahın tuğrasını taşıyan resmî yazışma belgeleri kullanılmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudan padişahın tuğrasını taşıyan ve bir görev ataması veya ayrıcalık tanınması gibi durumlarda düzenlenen resmî belgedir?

SEÇENEK ANALİZİ

A) Telhis	: Önemli olayların kısa ve öz olarak padişaha sunulduğu yazılardır.	×
B) Berat	: Padişahın tuğrasını taşıyan, görev ataması, ayrıcalık veya maaş bağlanması gibi konularda düzenlenen belgedir.	✓
C) Arzuhal	: Halkın ya da görevlilerin dilek ve şikâyetlerini padişaha bildirdiği yazılardır.	×
D) Şikâyet Defteri	: Halkın şikâyetlerinin kaydedildiği defterdir, resmî yazışma belgesi değildir.	×
E) Fetva	: Dinî ve hukukî konularda müftülerin verdiği hükümdür, padişahın tuğrasını taşımaz.	×

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

ANAHTAR BİLGİLER

Osmanlı Devleti'nde resmî yazışmalarda padişahın **tuğrası** bulunurdu.

Tuğralı belgeler; **görev atama, maaş bağlama, ayrıcalık tanıma, yetki verme** gibi işlemlerde kullanılırdı.

Bu tür belgelerin başında **"Berat"** gelir.

AÇIKLAMA

Soru, padişahın tuğrasını taşıyan ve görev ataması veya ayrıcalık tanınması gibi durumlarda düzenlenen resmî belgeyi sormaktadır.

Berat, Osmanlı'da padişahın tuğrasını taşıyan ve bir kimseye **görev** verilmesi, maaş bağlanması veya imtiyaz tanınması gibi hallerde düzenlenen resmî bir belgedir.

Diğer seçeneklerdeki belgeler bu amaçla kullanılmaz.

KPSS NOTU

Berat, Osmanlı'da tuğralı diplomalara benzer. Görev, maaş, ayrıcalık gibi konularda düzenlenirdi.

? SORU KÖKÜ

İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin iç ve dış siyasetinde köklü değişimlere yol açan ve Türk tarihindeki ilk askeri hükümet darbesi olarak kabul edilen Bâb-ı Âli Baskını'nın sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Kâmil Paşa hükümetinin istifa ettirilerek yerine Mamut Şevket Paşa hükümetinin kurulması
- B) İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin yönetimdeki etkinliğinin en üst seviyeye ulaşması
- C) Padişah II. Abdülhamid'in tahttan indirilerek yerine V. Mehmet Reşat'ın getirilmesi ✓
- D) Baskın sırasında Harbiye Nazırı Nazım Paşa'nın öldürülmesi
- E) Osmanlı Devleti'nde çok partili hayattan tek parti egemenliğine doğru bir geçiş sürecinin yaşanması

SEÇENEK ANALİZİ

- A) Kâmil Paşa hükümetinin istifa ettirilmesi ve Mamut Şevket Paşa hükümetinin kurulması ✓
- B) İttihat ve Terakki'nin yönetimdeki etkinliğinin en üst seviyeye ulaşması ✓
- C) II. Abdülhamid'in tahttan indirilip yerine V. Mehmet Reşat'ın getirilmesi ✗
- D) Baskın sırasında Harbiye Nazırı Nazım Paşa'nın öldürülmesi ✓
- E) Çok partili hayattan tek parti egemenliğine doğru geçiş süreci ✓

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: C

ANAHTAR BİLGİLER

Bab-ı Âli Baskını (23 Ocak 1913), İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından gerçekleştirilen bir darbedir.

Bu baskınla Kâmil Paşa hükümeti istifa ettirilmiş, yerine Mamut Şevket Paşa hükümeti kurulmuştur.

İttihat ve Terakki Cemiyeti, yönetimde tam hâkimiyet sağlamıştır.

Baskın sırasında Harbiye Nazırı Nazım Paşa öldürülmüştür.

Bu olay, Osmanlı Devleti'nde fiilen tek parti döneminin başlamasına yol açmıştır.

Bab-ı Âli Baskını'nın II. Abdülhamid'i tahttan indirme sonucu yoktur. Bu durum bir yıl sonra (31 Mart Olayı sonrası) gerçekleşmiştir.

AÇIKLAMA

Bab-ı Âli Baskını ile İttihat ve Terakki Cemiyeti yönetimi tamamen ele geçirmiştir. Kâmil Paşa hükümeti istifa ettirilmiş, yerine Mamut Şevket Paşa hükümeti kurulmuştur. Nazım Paşa öldürülmüş ve bu olay, tek parti dönemine geçişi hızlandırmıştır. Ancak **II. Abdülhamid'in tahttan indirilmesi bu baskının bir sonucu değildir**; bu gelişme 31 Mart Olayı sonrası gerçekleşmiştir.

KPSS NOTU

Bab-ı Âli Baskını, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin iktidarı ele geçirdiği ve fiilen tek parti dönemini başlattığı bir dönüm noktasıdır.

SORU
12

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Mustafa Kemal Paşa, I. Dünya Savaşı'nın son dönemlerinde Suriye-Filistin Cephesi'nde İngiliz kuvvetlerine karşı savunma savaşları yapmıştır.

Mustafa Kemal Paşa'nın bu cephede komutanlığını üstlendiği ve İngilizlerin Anadolu'ya girmesini engellediği askeri birlik aşağıdakilerden hangisidir?

Q SEÇENEKLER ANALİZİ

- ☒ A) Hareket Ordusu : I. Dünya Savaşı'nda farklı cephelerde görev yapmıştır.
- ☒ B) 19. Tümen : Mustafa Kemal Paşa'nın komutanı olduğu bir tümen değildir.
- ☒ C) Yıldırım Orduları : **Mustafa Kemal Paşa, bu cephede Yıldırım Orduları Grubu Komutanıydı.**
- ☒ D) 9. Ordu Müfettişliği : Bu görev daha sonraki dönemde verilmiştir.
- ☒ E) 16. Koordu : Mustafa Kemal Paşa'nın komutanı olduğu bir koordu değildir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: C

ANAHTAR BİLGİLER

- ☒ I. Dünya Savaşı'nın son dönemlerinde Mustafa Kemal Paşa, **Suriye-Filistin Cephesi**'nde görev yapmıştır.
- ☒ Bu cephede **İngilizlere karşı savunma savaşları** verilmiş, **Anadolu'nun güvenliği** sağlanmıştır.
- ☒ Mustafa Kemal Paşa bu cephede **Yıldırım Orduları Grubu Komutanı** olarak görev yapmıştır.

AÇIKLAMA

I. Dünya Savaşı'nın son döneminde Mustafa Kemal Paşa, Suriye-Filistin Cephesi'nde Yıldırım Orduları Grubu Komutanı olarak görev yapmıştır. Bu görevi sırasında İngilizlere karşı savunma savaşları yapmış ve onların Anadolu'ya ilerlemesini engellemiştir.

Bu nedenle doğru cevap **Yıldırım Orduları**'dir.

KPSS NOTU

Mustafa Kemal Paşa, I. Dünya Savaşı'nda Suriye-Filistin Cephesi'nde Yıldırım Orduları Grubu Komutanı olarak görev yapmıştır.

SORU
13

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Amasya Tamimi'nde "Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi ve kararı kurtaracaktır." fikri benimsenmiştir.

Bu fikrin;

- I. Anadolu'nun her bakımdan en güvenli yeri olan Sivas'ta milli bir kongre toplanacaktır.
- II. Her türlü etki ve denetimden uzak milli bir kurul oluşturulmalıdır.
- III. Hristiyan azınlıkları siyasi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

hükümlerinden hangilerine yön verdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

SEÇENEK ANALİZİ

- ✓ I. : Sivas'ın güvenli bir yer olması nedeniyle burada milli bir kongre toplanması kararlaştırılmıştır. → **Amasya Tamimi'nde** yer alan hedeflerden biridir.
- ✓ II. : Her türlü etki ve denetimden uzak milli bir kurul oluşturulması kararlaştırılmıştır. → Bu da Tamim'de geçen bir ilkedir.
- ✗ III. : Hristiyan azınlıklara ayrıcalık verilmemesi, Amasya Tamimi'nin konusu değildir. Bu, daha çok **Misak-ı Milli'de** yer alan bir ilkedir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: D

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ **Amasya Tamimi (22 Haziran 1919)**, Milli Mücadele'nin yol haritasını çizen önemli bir bildirgedir.
- ✓ Milli egemenlik ve bağımsızlık esas alınmıştır.
- ✓ **İstanbul Hükümeti** ve işgalcilerin etkisinden uzak, milli kararların alınacağı bir merkez ve **kurulun** gerekliliği vurgulanmıştır.

AÇIKLAMA

Amasya Tamimi'nde alınan kararlar doğrultusunda:

- Sivas'ta milli bir kongre toplanacak (I),
- Etkilerden uzak milli bir kurul oluşturulacaktır (II).

Ancak Hristiyan azınlıklara ayrıcalık verilmemesi (III), bu tamimde yer almaz. Bu konu **Misak-ı Milli'nin** bir maddesidir.

Bu nedenle I ve II numaralı hükümler Amasya Tamimi'nin benimse- diği fikre yön vermektedir.

KPSS NOTU

Amasya Tamimi, milli egemenlik ve bağımsızlık temelinde, milli bir kongre ve milli bir kurul oluşturulmasını amaçlamıştır.

SORU
14

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Mustafa Kemal Paşa'nın Amasya Genelgesi'nin yayımlanmasından sonra İstanbul Hükümeti tarafından geri çağırılması üzerine, 8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlik mesleğinden istifa ederek sivil bir lider olarak sine-i millete döndüğü bilinmektedir.

Mustafa Kemal, sivil bir vatandaş olarak katıldığı ilk ulusal ya da bölgesel nitelikli kongre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sivas Kongresi
B) Erzurum Kongresi
C) Alaşehir Kongresi
D) Balıkesir Kongresi
E) Nazilli Kongresi

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ✗ A) Sivas Kongresi : 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında toplanmıştır. Erzurum'dan sonra yapılmıştır.
- ✓ B) Erzurum Kongresi : 23 Temmuz – 7 Ağustos 1919 tarihlerinde toplanmıştır. Mustafa Kemal'in sivil lider olarak katıldığı ilk kongredir.
- ✗ C) Alaşehir Kongresi : 16-25 Ağustos 1919 tarihlerinde yapılmıştır. Erzurum'dan sonraki bir kongredir.
- ✗ D) Balıkesir Kongresi : 16-25 Eylül 1919 tarihlerinde yapılmıştır. Erzurum'dan sonraki bir kongredir.
- ✗ E) Nazilli Kongresi : 23-29 Ağustos 1920 tarihlerinde yapılmıştır. Çok daha sonraki bir kongredir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919) sonrası Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından geri çağırılmıştır.
- ✓ Mustafa Kemal, 8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlikten istifa ederek sine-i millete dönmüştür.
- ✓ Bu tarihten sonra sivil bir lider olarak katıldığı ilk ulusal nitelikli kongre **Erzurum Kongresi**'dir.
- ✓ Erzurum Kongresi: 23 Temmuz – 7 Ağustos 1919 tarihleri arasında toplanmıştır.

AÇIKLAMA

Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti tarafından geri çağırılınca askerlik görevinden istifa etmiş ve milletin içinde, sivil bir lider olarak çalışmaya başlamıştır.

Sivil bir vatandaş olarak katıldığı ilk ulusal kongre, doğu illerinin temsilcilerinin katıldığı **Erzurum Kongresi**'dir.

Bu kongre, milli mücadelenin amaç ve ilkelerinin belirlendiği ilk önemli adımdır.

Bu nedenle doğru cevap **B) Erzurum Kongresi**'dir.

KPSS NOTU

Mustafa Kemal'in askerlikten istifa ettikten sonra katıldığı ilk kongre Erzurum Kongresi'dir.

SORU
15

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Birinci TBMM Dönemi'nde;

- Üyeleri meclis içinden seçilen mahkemeler kurulmuş,
- vatana ihanet edenleri cezalandırma ile ilgili kakanun çıkarılmıştır.

Yukarıdaki faaliyetlere bakılarak I. TBMM'nin

- meşruti yönetim,
- kabine sistemi,
- kuvvetler birliği

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

SEÇENEK ANALİZİ

- ✗ A) Yalnız I : Meşruti yönetimden söz edilemez.
✗ B) Yalnız II : Kabine sisteminden söz edilemez.
✓ C) Yalnız III : Verilen bilgiler kuvvetler birliği özelliğini göstermektedir.
✗ D) I ve III : I. özellik yoktur.
✗ E) II ve III : II. özellik yoktur.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: C

ANAHTAR BİLGİLER

Meclis içinden mahkemeler kurulması ve kanun çıkarma
→ kuvvetler birliğinin göstergesidir.

Meşruti yönetimde yasama yetkisi padişahla paylaşıldı.
→ Bu durumda yasama yetkisi tamamen meclistedir.

Kabine sistemi ise yürütme organının (bakanlar kurulu)
varlığıdır. Bu durumdan söz edilmemiştir.

AÇIKLAMA

I. TBMM Dönemi'nde yasama, yürütme ve yargı yetkileri mecliste toplanmıştır.

Meclis içinden mahkemeler kurulması ve kanun çıkarılması, kuvvetler birliği ilkesinin bir sonucudur.

Bu nedenle yalnız III numaralı özelliğe sahiptir.

KPSS NOTU

I. TBMM'de kuvvetler birliği esastır.
Yasama, yürütme ve yargı yetkileri mecliste toplanmıştır.

SORU
16

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Milli Mücadele Dönemi'nde, İtilaf Devletleri'nin Sevr Antlaşması'nı biraz hafifleterek TBMM'ye kabul ettirmek amacıyla düzenlediği uluslararası görüşmeye hem İstanbul Hükûmeti hem de TBMM Hükûmeti birlikte davet edilmiştir. İstanbul Hükûmeti adına söz alan Tefik Paşa, "Ben sözü Türk milletinin gerçek temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." diyerek İtilaf Devletleri'nin ikilik çıkarma planını boşa düşürmüştür.

Bu gelişme ve Tefik Paşa'nın bu tarihi konuşması aşağıdaki diplomatik görüşmelerden hangisinde yaşanmıştır?

- A) Paris Barış Konferansı
B) Londra Konferansı
C) San Remo Konferansı
D) Lozan Konferansı
E) Mudanya Ateşkes Görüşmeleri

SEÇENEK ANALİZİ

- ✗ A) Paris Barış Konferansı : 1919'da yapılmış, Sevr Antlaşması görüşülmüştür. TBMM davet edilmemiştir.
- ✓ B) Londra Konferansı : 1920'de yapılmış, Sevr'i kabul ettirmek amacıyla TBMM ve İstanbul Hükûmeti birlikte davet edilmiştir. Tefik Paşa'nın konuşması burada olmuştur.
- ✗ C) San Remo Konferansı : 1920'de İtalya'da yapılmıştır. Osmanlı topraklarının paylaşımı görüşülmüştür. Bu olayla ilgili değildir.
- ✗ D) Lozan Konferansı : 1922-1923'te yapılmıştır. Sevr değil, yeni antlaşma görüşülmüştür.
- ✗ E) Mudanya Ateşkes Görüşmeleri : 1922'de yapılmıştır. Ateşkesle ilgilidir, bu olayla ilgili değildir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ İtilaf Devletleri, Sevr Antlaşması'nı TBMM'ye kabul ettirmek amacıyla 1920'de **Londra'da bir konferans** düzenlemiştir.
- ✓ İstanbul Hükûmeti ve TBMM Hükûmeti konferansa birlikte davet edilmiştir.
- ✓ Tefik Paşa'nın, "Ben sözü Türk milletinin gerçek temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." sözüyle İtilaf Devletleri'nin ikilik çıkarma planı boşa çıkarılmıştır.
- ✓ Bu konferans, Misak-ı Milli kararlarının kabul edilmesi üzerine sonuçsuz kalmıştır.

AÇIKLAMA

İtilaf Devletleri, Sevr Antlaşması'nı TBMM'ye kabul ettirmek amacıyla **Londra Konferansı**'nı toplamıştır. İstanbul Hükûmeti ve TBMM birlikte davet edilmiştir.

İstanbul Hükûmeti adına Tefik Paşa'nın, "Ben sözü Türk milletinin gerçek temsilcisi olan TBMM delegesine bırakıyorum." sözleri, İtilaf Devletleri'nin ikilik çıkarma planını boşa çıkarmıştır.

Bu konferans, Misak-ı Milli kararlarının kabul edilmesi üzerine sonuçsuz kalmıştır.

Bu nedenle doğru cevap B) Londra Konferansı'dır.

KPSS NOTU

Londra Konferansı (1920), Sevr Antlaşması'nı hafifleterek TBMM'ye kabul ettirmek amacıyla düzenlenmiş, Tefik Paşa'nın tarihi konuşması burada gerçekleşmiştir.

SORU
17

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

TBMM ordularının Batı Cephesi'nde Yunanistan'a karşı kazandığı Birinci İnönü Zaferi, hem iç politikada güveni artırmış hem de uluslararası alanda meclisin elini güçlendirerek önemli diplomatik başarıların önünü açmıştır.

Birinci İnönü Savaşı'nın ardından yaşanan bu diplomatik süreçte, TBMM ile Sovyet Rusya arasında imzalanan ve iki tarafın da birbirlerinin tanımadığı uluslararası bir antlaşmayı tanımayacağını ilan ettiği siyasi gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kars Antlaşması B) Moskova Antlaşması
C) Ankara Antlaşması D) Gümrü Antlaşması
E) Mudanya Ateşkes Antlaşması

SEÇENEK ANALİZİ

- ✗ A) Kars Antlaşması : 13 Ekim 1921'de Ermenilerle imzalanmıştır.
✓ B) Moskova Antlaşması : 16 Mart 1921'de Sovyet Rusya ile imzalanmıştır. Birbirlerinin tanımadığı antlaşmaları tanımayacaklarını ilan etmişlerdir.
✗ C) Ankara Antlaşması : 20 Ekim 1921'de Fransa ile imzalanmıştır.
✗ D) Gümrü Antlaşması : 3 Aralık 1920'de Ermenilerle imzalanmıştır.
✗ E) Mudanya Ateşkes Antlaşması : 11 Ekim 1922'de imzalanmıştır.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ Birinci İnönü Zaferi (10 Ocak 1921), TBMM'nin hem iç politikadaki otoritesini güçlendirmiş hem de dış ilişkilerde tanınmasını kolaylaştırmıştır.
- ✓ TBMM, Sovyet Rusya ile 16 Mart 1921'de **Moskova Antlaşması**'ni imzalamıştır.
- ✓ Bu antlaşmaya göre taraflar, daha önce imzaladıkları ve diğer tarafın tanımadığı antlaşmaları tanımayacaklarını ilan etmişlerdir.
- ✓ Böylece TBMM'nin uluslararası alandaki meşruiyeti pekişmiştir.

AÇIKLAMA

Birinci İnönü Zaferi'nden sonra TBMM'nin dış politikadaki elini güçlendiren önemli gelişmelerden biri, Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması'nın imzalanmasıdır.

Bu antlaşmanın en önemli maddelerinden biri, tarafların birbirlerinin tanımadığı uluslararası antlaşmaları tanımayacaklarını ilan etmeleridir.

Bu durum, TBMM'nin bağımsız bir devlet olarak tanınma sürecinde büyük bir diplomatik başarıdır.

Bu nedenle doğru cevap **B) Moskova Antlaşması**'dir.

KPSS NOTU

TBMM'nin Sovyet Rusya ile imzaladığı Moskova Antlaşması, uluslararası tanınma yolunda önemli bir adımdır.

SORU
18

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Milli Mücadele Dönemi'nde Güney Cephesi'nde gösterdikleri destansı direnişler sebebiyle Urfa, Antep ve Maraş şehirleri TBMM tarafından ünvanlarla ödüllendirilmiştir. Bu ünvanların verilme süreçleri farklı dönemlere ve yıllara yayılmıştır.

Buna göre;

- I. Antep
- II. Maraş
- III. Urfa

şehirlerinden hangilerine Atatürk Dönemi'nde, TBMM tarafından ünvan verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

SEÇENEK ANALİZİ

- ✓ A) Yalnız I : Yalnız Antep'e Atatürk Dönemi'nde ünvan verilmiştir.
- ✗ B) Yalnız II : Maraş'a ünvan Atatürk Dönemi'nden sonra verilmiştir.
- ✗ C) I ve II : Maraş'a ünvan Atatürk Dönemi'nde değil, sonradan verilmiştir.
- ✗ D) I ve III : Urfa'ya ünvan Atatürk Dönemi'nde değil, sonradan verilmiştir.
- ✗ E) I, II ve III : Maraş ve Urfa'ya ünvan Atatürk Dönemi'nde verilmemiştir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: A

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ TBMM, Güney Cephesi'nde başarı gösteren bazı şehirlere ünvanlar vererek onları ödüllendirmiştir.
- ✓ **Antep** → "Gazi" ünvanı (8 Şubat 1921)
- Maraş** → "Kahraman" ünvanı (7 Şubat 1973)
- Urfa** → "Şanlı" ünvanı (11 Nisan 1984)
- ✓ Buna göre, **Antep**'e Atatürk Dönemi'nde, **Maraş** ve **Urfa**'ya ise sonraki yıllarda ünvan verilmiştir.

AÇIKLAMA

Güney Cephesi'nde gösterdikleri direnişle milli mücadeleye katkı sağlayan şehirlerimizden Antep, Atatürk Dönemi'nde (8 Şubat 1921) "Gazi" ünvanıyla ödüllendirilmiştir.

Maraş'a "Kahraman" ünvanı 7 Şubat 1973'te, Urfa'ya "Şanlı" ünvanı ise 11 Nisan 1984'te verilmiştir.

Bu nedenle yalnız I numaralı şehir (Antep) Atatürk Dönemi'nde ünvan almıştır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

KPSS NOTU

Güney Cephesi şehirlerine verilen ünvanların tarihlerini bilmek, Milli Mücadele'nin sonuçlarını kavramada önemlidir.

SORU
19

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Atatürk, bir konuşmasında, "Türk milletinin yeteneği ve kesin kararı; cumhuriyet, uygarlık ve gelişme yolunda durmadan, korkusuzca ilerlemektir." demiştir.

Atatürk'ün bu sözünün;

- I. inkılapçılık,
- II. devletçilik,
- III. ulusçuluk

ilkelerinden hangileriyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

SEÇENEK ANALİZİ

- ✗ A) Yalnız I** : Sadece inkılapçılığı kapsar, eksiktir.
- ✗ B) Yalnız II** : Sadece devletçiliği kapsar, eksiktir.
- ✗ C) Yalnız III** : Sadece ulusçuluğu kapsar, eksiktir.
- ✗ D) I ve II** : Ulusçuluğu içermez, eksiktir.
- ✓ E) I, II ve III** : İnkılapçılık, devletçilik ve ulusçuluk ilkelerinin hepsini kapsar.

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ İnkılapçılık:** Sürekli ilerlemeyi, çağdaşlaşmayı ve yeniliklere açık olmayı ifade eder.
- ✓ Devletçilik:** Ekonomide devletin etkin rol almasını, milli ekonomiyi güçlendirmeyi amaçlar.
- ✓ Ulusçuluk:** Türk milletinin birliğini, beraberliğini ve ortak hedeflerde kenetlenmesini esas alır.
- ✓ Atatürk'ün sözü;** ilerleme kararlılığı (inkılapçılık), çağdaşlaşma hedefi (devletçilik dolaylı) ve milletin ortak iradesi (ulusçuluk) ile ilgilidir.

AÇIKLAMA

Atatürk'ün sözü, milletin ortak iradesiyle (ulusçuluk), çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma hedefini (inkılapçılık) ve bu yolda ekonomik ve kültürel gelişmeyi (devletçilik) vurgulamaktadır.

Bu nedenle üç ilke ile de ilişkilidir.

Doğru cevap E) I, II ve III seçeneğidir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: E

KPSS NOTU

Atatürk ilkeleri birbiriyle ilişkilidir. Bir söz veya gelişme birden fazla ilke ile bağlantılı olabilir.

SORU
20

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleştirilen;

- I. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi
- II. Türk Parasını Koruma Kanunu'nun çıkarılması
- III. Aşar vergisinin kaldırılması

inkılaplarından hangileri doğrudan "Halkçılık" ilkesinin halk yararını gözetme, eşitlik sağlama ve toplumsal refahı artırma amaçlarıyla ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ☒ A) Yalnız I : Tevhid-i Tedrisat Kanunu halkçılıkla ilgilidir, ancak tek başına yeterli değildir.
- ☒ B) Yalnız II : Türk Parasını Koruma Kanunu ekonomik istikrarı hedefler; halkçılıkla doğrudan ilişkili değildir.
- ☒ C) I ve III : Tevhid-i Tedrisat Kanunu eşit eğitim sağlarken, Aşar vergisinin kaldırılması halkın refahını artırmıştır. Her ikisi de halkçılık ilkesiyle doğrudan ilişkilidir.
- ☒ D) II ve III : II numaralı inkılap halkçılıkla doğrudan ilişkili değildir.
- ☒ E) I, II ve III : II numaralı inkılap uygun olmadığından tümünü kapsayamaz.

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ Halkçılık ilkesi; milletin ihtiyaçlarına öncelik vermeyi, toplumsal eşitliği sağlamayı ve halkın refahını artırmayı hedefler.
- ✓ Tevhid-i Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924): Eğitimde birliği sağlayarak herkesin eşit eğitim alma hakkını güvence altına almıştır.
- ✓ Aşar vergisinin kaldırılması (17 Şubat 1925): Köylünün üzerindeki ağır vergi yükünü ortadan kaldırarak halkın ekonomik refahını artırmıştır.
- ✓ Türk Parasını Koruma Kanunu (30 Ocak 1930): Ekonomik istikrarı sağlamaya yöneliktir; doğrudan eşitlik veya halkın refahını artırma amacı taşımaz.

AÇIKLAMA

Halkçılık ilkesi, devletin halkın ihtiyaçlarını gözetmesini, fırsat eşitliği sağlamasını ve toplumsal refahı artırmasını amaçlar.

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu, eğitimde birlik ve eşitliği sağlayarak halkın her kesiminin eğitim hakkına ulaşmasını mümkün kılmıştır.
- Aşar vergisinin kaldırılması, özellikle köylünün ekonomik yükünü hafifleterek halkın refahını artırmıştır.

Türk Parasını Koruma Kanunu ise ekonomik istikrarı sağlamaya yöneliktir, doğrudan halkçılık ilkesiyle ilişkilendirilemez.

Bu nedenle doğru cevap C) I ve III'tür.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: C

KPSS NOTU

Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve Aşar vergisinin kaldırılması, halkın eğitim ve ekonomik refahını artırarak halkçılık ilkesini doğrudan desteklemiştir.

? SORU KÖKÜ

Mustafa Kemal Paşa, yakın arkadaşı Fethi Okyar'a hitaben yazdığı bir mektupta; "Memleket işlerinin, Büyük Millet Meclisinde serbestçe tartışılması ve cumhuriyet esaslarına bağlı kalmak şartıyla farklı siyasi görüşlerin savunulması, demokrasinin ve memleket menfaatlerinin bir gereğidir." diyerek meclis içinde hükümetin denetlenmesi amacıyla yeni bir muhalefet partisinin kurulmasını teşvik etmiştir.

Bu doğrultuda, Mustafa Kemal Paşa'nın doğrudan desteği ve Ali Fethi Bey'in liderliğinde kurulan siyasi parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
- B) Serbest Cumhuriyet Fırkası**
- C) Ahali Cumhuriyet Fırkası
- D) Millet Partisi
- E) Halk Fırkası

SEÇENEK ANALİZİ

- ✗** A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası : Menemen Olayı sonrasında 1925'te kurulan bir muhalefet partisidir. Bu döneme ait değildir.
- ✓** B) Serbest Cumhuriyet Fırkası : Mustafa Kemal'in doğrudan desteğiyle, Ali Fethi Bey'in liderliğinde 1930'da kurulmuştur.
- ✗** C) Ahali Cumhuriyet Fırkası : Böyle bir parti kurulmamıştır.
- ✗** D) Millet Partisi : Böyle bir parti yoktur.
- ✗** E) Halk Fırkası : Cumhuriyet Halk Fırkası'nın diğer adıdır, muhalefet partisi değildir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

🔑 ANAHTAR BİLGİLER

- ✓** Mustafa Kemal Paşa, çok partili hayata geçiş denemeleri kapsamında meclis içinde hükümeti denetleyecek bir muhalefet partisinin kurulmasını istemiştir.
- ✓** Bu doğrultuda, yakın arkadaşı Ali Fethi Bey'i bu görevlendirmeyi yaparak bir parti kurmasını teşvik etmiştir.
- ✓** Ali Fethi Bey'in liderliğinde, 12 Ağustos 1930'da **Serbest Cumhuriyet Fırkası** kurulmuştur.
- ✓** Bu parti, Cumhuriyet Halk Fırkası'na karşı kurulmuş ilk muhalefet partisidir.

💡 AÇIKLAMA

Mustafa Kemal Paşa, demokrasi anlayışı gereği farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesini ve hükümetin denetlenmesini istemiştir. Bu amaçla Ali Fethi Bey'i muhalefet partisi kurması için teşvik etmiş, Ali Fethi Bey de 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuştur.

Dolayısıyla doğru cevap **B** seçeneğidir.

KPSS NOTU

Serbest Cumhuriyet Fırkası (1930), Mustafa Kemal'in isteği ve desteğiyle kurulan ilk muhalefet partisidir.

SORU
22

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Mustafa Kemal Atatürk'ün 1919-1927 yılları arasındaki tarihi gelişmeleri bizzat aktardığı ve Cumhuriyet Halk Fırkası İkinci Kongresi'nde okuduğu eseri Nutuk, aşağıda verilen gelişmelerden hangisi ile başlamaktadır?

- A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
- B) Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkması**
- C) Erzurum Kongresi'nin toplanması
- D) Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılması
- E) TBMM'nin Ankara'da açılması

SEÇENEK ANALİZİ

- X** A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması : Nutuk, Amasya Genelgesi ile değil, Samsun'a çıkış ile başlar.
- ✓** B) Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkması : Nutuk, 19 Mayıs 1919'daki Samsun'a çıkış ile başlamaktadır.
- X** C) Erzurum Kongresi'nin toplanması : Nutuk'un başlangıcı Erzurum Kongresi değil, Samsun'a çıkıştır.
- X** D) Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılması : Nutuk'ta bu olayla değil, Milli Mücadele'nin başlangıcıyla başlanır.
- X** E) TBMM'nin Ankara'da açılması : TBMM'nin açılışı Nutuk'ta daha sonraki bölümlerde yer alır.

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓** Nutuk, Mustafa Kemal Atatürk tarafından 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında Cumhuriyet Halk Fırkası İkinci Kongresi'nde okunmuştur.
- ✓** Nutuk'ta Milli Mücadele süreci ve Cumhuriyet'in kuruluşu anlatılmıştır.
- ✓** Nutuk, **Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkması (19 Mayıs 1919)** olayı ile başlamaktadır.
- ✓** Böylece Milli Mücadele'nin başlangıç noktası esas alınarak anlatıma giriş yapılmıştır.

AÇIKLAMA

Nutuk, Mustafa Kemal Atatürk tarafından Cumhuriyet Halk Fırkası İkinci Kongresi'nde okunmuştur.

Nutuk'ta, Türk milletinin Kurtuluş Savaşı süreci ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

Eserde, "19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktım." diyerek başlayan anlatım, Milli Mücadele'nin başlangıç noktası olan Samsun'a çıkışı esas alır.

Bu nedenle doğru cevap B şıkkıdır.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B

KPSS NOTU

Nutuk (1927), CHP İkinci Kongresi'nde okunmuş; Milli Mücadele'nin başlangıcı, Samsun'a çıkış (19 Mayıs 1919) ile başlatılmıştır.

SORU
23

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

- I. Menemen Olayı
- II. Nasturi İsyanı
- III. Şeyh Sait İsyanı

Yukarıda verilen isyanlardan hangilerinin Musul'un Misak-i Milli sınırları dışında kalmasında etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I** B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve II

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ✓ A) Yalnız I** : Menemen Olayı iç isyandır; Musul meselesinde dış politikaya etkisi olmamıştır.
- ✗ B) Yalnız II** : Nasturi İsyanı, İngiltere'nin Türkiye'ye karşı tutumunu olumsuz etkilemiştir.
- ✗ C) Yalnız III** : Şeyh Sait İsyanı, bölgedeki istikrarsızlığı artırarak Musul'un Türkiye'ye verilmesini engellemiştir.
- ✗ D) II ve III** : Nasturi ve Şeyh Sait İsyanları etkili olmuştur.
- ✗ E) I ve II** : Menemen Olayı etkili değildir, ancak Nasturi İsyanı etkilidir. Bu nedenle yanlıştır.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: A

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓** Misak-ı Milli'ye göre Musul, sınırlarımız içinde yer almaktaydı.
- ✓** Nasturi İsyanı (1924) ve Şeyh Sait İsyanı (1925), Musul bölgesinde İngilizlerin Türkiye'ye karşı olumsuz tutum sergilemesine ve Musul'un Türkiye'ye verilmemesine zemin hazırlamıştır.
- ✓** Menemen Olayı (23 Aralık 1930) ise iç isyan niteliğindedir; dış politikada ve Musul meselesinde bir etkisi olmamıştır.
- ✓** Bu nedenle, Musul'un Misak-ı Milli sınırları dışında kalmasında etkili olduğu söylenemeyecek isyan **Menemen Olayı**'dır.

AÇIKLAMA

Musul meselesinde İngiltere ile yapılan görüşmelerde, Türkiye'deki bazı iç isyanlar gerekçe gösterilerek bölgenin Türkiye'ye verilmesi engellenmiştir. Nasturi ve Şeyh Sait İsyanları bu gerekçelere zemin hazırlamıştır.

Menemen Olayı ise tamamen iç politik bir olaydır ve dış politikada herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

Bu yüzden doğru cevap **A** seçeneğidir.

KPSS NOTU

Nasturi İsyanı (1924) ve Şeyh Sait İsyanı (1925), Musul'un Türkiye'ye verilmemesinde etkili olmuştur. Menemen Olayı (1930) ise iç isyandır, dış politikada etkili değildir.

SORU
24

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası'nda Yunanistan ile yaşanan Nüfus Mübadelesi sorununun barış odaklı çözülmesinin,

- I. Milletler Cemiyeti'ne üyelik
- II. Sadabat Paktı'nın oluşturulması
- III. Balkan Antantı'nın imzalanması

Hangileri üzerinde olumlu etkisinin olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D I ve III

E) I, II ve III

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ✓ A) Yalnız I : Nüfus mübadelesinin barışçıl çözümü, Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne üye olmasında olumlu etkili olmuştur.
- ✗ B) Yalnız II : Sadabat Paktı, 1937'de imzalanmıştır. Doğrudan etkisi yoktur.
- ✗ C) Yalnız III : Balkan Antantı'nın imzalanmasında olumlu etkisi vardır ancak tek başına yeterli değildir.
- ✓ D) I ve III : Nüfus mübadelesinin barış odaklı çözümü, Milletler Cemiyeti'ne üyelik ve Balkan Antantı'nın imzalanması üzerinde olumlu etki yapmıştır.
- ✗ E) I, II ve III : Sadabat Paktı üzerinde doğrudan etkisi yoktur.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: **D**

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi sorunu, 30 Ocak 1923'te imzalanan **Lozan Barış Antlaşması** ile barışçı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur.
- ✓ Bu çözüm, Türkiye'nin uluslararası arenada güvenilirliğini artırmış, barışçıl politika izlediğini göstermiştir.
- ✓ **Milletler Cemiyeti**'ne üyelik (1932) ve **Balkan Antantı**'nın imzalanması (1934) bu güven ortamının bir sonucudur.
- ✓ Sadabat Paktı (1937) ise daha sonraki bir gelişmedir; doğrudan bu çözümle ilişkilendirilemez.

AÇIKLAMA

Nüfus Mübadelesi sorununun Lozan'da barışçıl şekilde çözülmesi, Türkiye'nin dış politikada barışçı ve güvenilir bir ülke olarak görülmesini sağlamıştır.

Bu durum, Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne üye olmasını (1932) ve Balkan Antantı'nı imzalamasını (1934) kolaylaştırmıştır.

Sadabat Paktı ise (1937) farklı koşullarda imzalanmıştır.

Bu nedenle doğru cevap **D** seçeneğidir.

KPSS NOTU

Lozan (1923) ile Nüfus Mübadelesi sorununu barışçıl çözmek, Türkiye'nin uluslararası saygınlığını artırmış ve Milletler Cemiyeti (1932) ile Balkan Antantı (1934) gibi gelişmeleri olumlu etkilemiştir.

SORU
25

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

II. Dünya Savaşı'nın ardından küresel güç dengeleri değişmiş, dünya ABD liderliğindeki Batı Bloku ile SSCB liderliğindeki Doğu Bloku arasında "Soğuk Savaş" adı verilen yeni bir döneme girmiştir. Bu süreçte ABD, Sovyet Rusya'nın komünist ideolojiyi yaymasını engellemek, Avrupa ve Orta Doğu'daki etkinliğini artırmak amacıyla ekonomik, askeri ve siyasi stratejiler geliştirmiştir.

Bu doğrultuda ABD'nin uygulamaya koyduğu;

- I. Truman Doktrini,
- II. Marshall Planı,
- III. Eisenhower Doktrini

gelişmelerinden hangilerinin temel amacı, Sovyet tehdidine karşı ABD'nin dünyadaki nüfuz alanını genişletmektir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III **E) I, II ve III**

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ✓ A) Yalnız I : Truman Doktrini, Sovyet tehdidine karşıdır ve ABD'nin nüfuz alanını genişletmeyi amaçlar.
- ✓ B) Yalnız II : Marshall Planı, Avrupa'yı ekonomik olarak kurtararak komünizmi engellemeyi ve ABD etkisini artırmayı hedefler.
- ✓ C) I ve II : Her ikisi de Sovyet tehdidine karşıdır, ancak soru üç gelişmeyi sormaktadır.
- ✓ D) II ve III : Marshall Planı ve Eisenhower Doktrini bu amacı taşır, ancak Truman Doktrini de bu amaca hizmet eder.
- ✓ E) I, II ve III : Üçü de Sovyet tehdidine karşı ABD'nin dünya genelindeki nüfuz alanını genişletme amacını taşır.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: E

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD, Sovyet yayılmacılığına (komünizm) karşı küresel ölçekte nüfuz alanını genişletmeyi hedeflemiştir.
- ✓ Truman Doktrini (1947): Yunanistan ve Türkiye'ye yardım edilerek komünizmin yayılması engellenmek istenmiştir.
- ✓ Marshall Planı (1947): Avrupa'nın ekonomik olarak güçlendirilmesi ve böylece komünizmin cazibesinin azaltılması amaçlanmıştır.
- ✓ Eisenhower Doktrini (1957): Orta Doğu'daki ülkelerin komünizm tehdidine karşı desteklenmesi hedeflenmiştir.
- ✓ Bu üç gelişme de ABD'nin Sovyet tehdidine karşı dünya genelinde etkinliğini artırma ve nüfuz alanını genişletme amacını taşır.

AÇIKLAMA

II. Dünya Savaşı sonrası ABD, Sovyet Rusya'nın komünist ideolojiyi yaymasını engellemek ve kendi çıkarlarını korumak için dünya genelinde farklı stratejiler uygulamıştır.

- Truman Doktrini, Marshall Planı ve Eisenhower Doktrini; ekonomik, askeri ve siyasi destekler yoluyla Sovyet etkisini sınırlandırmayı ve ABD'nin nüfuzunu artırmayı amaçlamıştır.
- Dolayısıyla verilen üç gelişmenin de temel amacı aynıdır.

Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

KPSS NOTU

Truman Doktrini (1947), Marshall Planı (1947) ve Eisenhower Doktrini (1957), ABD'nin Soğuk Savaş döneminde Sovyet yayılmacılığına karşı geliştirdiği ve dünya genelindeki nüfuzunu artırmayı hedefleyen stratejilerdir.

SORU 26

NOKTA ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

XX. yüzyılda uluslararası diplomaside yaşanan gelişmelerle ilgili aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Camp David Antlaşması - Mısır ile İsrail arasında barışın sağlanması ve Mısır'ın İsrail'i tanıması
- B) Balfour Deklarasyonu - İngiltere'nin Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurulmasını desteklemesi
- C) Taşkent Deklarasyonu - Hindistan ile Pakistan arasındaki Keşmir Sorunu'nu çözmek amacıyla SSCB arabuluculuğunda imzalanması
- D) Zürih Antlaşması - Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Adaları'nın silahlandırılması krizini sona erdirmesi**
- E) Oslo Görüşmeleri - Özerk Filistin yönetiminin kurulmasına zemin hazırlaması ve İsrail ile Filistin'in birbirini tanıması

SEÇENEKLER ANALİZİ

- ✓ A) Camp David Antlaşması : Mısır - İsrail barışı ve tanıma. Doğru
- ✓ B) Balfour Deklarasyonu : Yahudi devleti kurulmasını destekleme. Doğru
- ✓ C) Taşkent Deklarasyonu : Keşmir sorununu çözme amacı. Doğru
- ✗ D) Zürih Antlaşması : Ege Adaları krizini sona erdirmemiştir. Bu kriz Londra Konferansı ile çözülmüştür. **Yanlış**
- ✓ E) Oslo Görüşmeleri : Özerk yönetim ve karşılıklı tanıma. Doğru

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ Camp David Antlaşması (1978): Mısır ile İsrail arasında barış sağlanmış, Mısır İsrail'i tanımıştır. → Doğru
- ✓ Balfour Deklarasyonu (1917): İngiltere, Filistin topraklarında Yahudi millî yurdu kurulmasını desteklemiştir. → Doğru
- ✓ Taşkent Deklarasyonu (1966): Hindistan ve Pakistan arasındaki Keşmir Sorunu, SSCB arabuluculuğunda çözülmeye çalışılmıştır. → Doğru
- ✓ Oslo Görüşmeleri (1993): İsrail ile Filistin arasında özerk yönetimin kurulması için zemin hazırlamış ve taraflar birbirini tanımıştır. → Doğru

- ✗ Zürih Antlaşması (1953): Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Adaları'nın silahlandırılması krizini sona erdirmemiştir. Bu kriz Londra Konferansı ile çözülmüştür. → **Yanlış**

AÇIKLAMA

Zürih Antlaşması (1953), Ege Adaları'nın statüsünü belirlemek amacıyla imzalanmıştır ancak adaların silahsızlandırılması krizini sona erdirmemiştir.

Bu kriz, 1959 **Londra Konferansı** ile çözüme kavuşturulmuştur.

Diğer eşleştirmeler doğru bilgilere dayanmaktadır.

Bu nedenle yanlış olan **D** seçeneğidir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: D

KPSS NOTU

Ege Adaları'nın silahlandırılması krizi → Zürih Antlaşması (1953) ile değil, Londra Konferansı (1959) ile çözülmüştür.

SORU
27

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU KÖKÜ

İkinci Dünya Savaşı'nda Müttefik devletlerin savaşı kazanacağını anlaşılmaması üzerine Roosevelt, Churchill ve Stalin arasında gelecekteki barışın esaslarını belirlemek üzere toplanan konferans aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adana Konferansı
- B) Washington Konferansı
- C) Moskova Konferansı
- D) San Fransisco Konferansı

E) Yalta Konferansı

SEÇENEKLER ANALİZİ

- X** A) Adana Konferansı : 1950'de Kore Savaşı'nı görüşmek için yapılmıştır.
- X** B) Washington Konferansı : 1921-1922'de silahsızlanma konularını görüşmek için yapılmıştır.
- X** C) Moskova Konferansı : II. Dünya Savaşı sırasında (1943) dışişleri bakanları düzeyinde yapılmıştır.
- X** D) San Fransisco Konferansı : 1945'te Birleşmiş Milletler'in kurulmasına yönelik konferanstır.
- ✓** E) Yalta Konferansı : Roosevelt, Churchill ve Stalin'in katıldığı, savaş sonrası yeni dünya düzeninin belirlendiği konferanstır.

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓** II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Müttefik liderler (Roosevelt, Churchill ve Stalin) savaş sonrası kurulacak yeni dünya düzenini görüşmek üzere bir araya gelmiştir.
- ✓** Bu toplantıda savaş sonrası sınırlar, Almanya'nın durumu, Birleşmiş Milletler'in kurulması gibi konular ele alınmıştır.
- ✓** Bu önemli konferans **4-11 Şubat 1945** tarihleri arasında Sovyetler Birliği'ne bağlı Kırım Yarımadası'ndaki **Yalta** şehrinde gerçekleştirilmiştir.

AÇIKLAMA

II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Müttefik liderler, savaş sonrası barışın esaslarını belirlemek üzere bir araya gelmişlerdir.

Roosevelt (ABD), Churchill (İngiltere) ve Stalin (SSCB) arasında gerçekleşen bu toplantı Yalta Konferansı'dır.

Konferansta Almanya'nın durumu, Doğu Avrupa'nın geleceği, Birleşmiş Milletler'in kurulması gibi konular ele alınmıştır.

Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: E

KPSS NOTU

Yalta Konferansı (4-11 Şubat 1945), II. Dünya Savaşı sonrasında oluşacak dünya düzeninin temellerinin atıldığı önemli bir toplantıdır.

SORU**28****NOKTA
ATIŞI****TÜRKİYE GENELİ****KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ****? SORU**

21 Haziran'da haritadaki yönlerden hangisi boyunca ilerleyen bir gözlemci, hem gündüz süresinin uzadığını hem de yerel saatin ileri olduğunu gözler?

- A) İzmir → Sinop B) Samsun → Adana
C) Antalya → Hatay D) Iğdır → Sinop
E) Edirne → Hakkâri

ANAHTAR BİLGİ

21 Haziran'da (Yaz Güneş Dönencesi)
- Gündüz süresi **kuzeye** gidildikçe uzar.

Yerel saat **doğuya** gidildikçe **ilerler**.
- Doğuya doğru saati ileri götürür.

Soruda hem **kuzeye** hem de **doğuya** gidilmesi isteniyor.

SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	KUZEYE GİDİYOR MU?	DOĞUYA GİDİYOR MU?	SONUÇ
A) İzmir → Sinop	✓ Evet (Sinop, İzmir'in kuzeyinde)	✓ Evet (Sinop, İzmir'in doğusunda)	UYGUN
B) Samsun → Adana	✗ Hayır (Güneye gidiyor)	✗ Hayır (Batiya gidiyor)	UYGUN DEĞİL
C) Antalya → Hatay	✗ Hayır (Aynı enlem civarı)	✓ Evet (Hatay, Antalya'nın doğusunda)	UYGUN DEĞİL
D) Iğdır → Sinop	✓ Evet (Sinop, Iğdır'ın kuzeyinde)	✗ Hayır (Batiya gidiyor)	UYGUN DEĞİL
E) Edirne → Hakkâri	✗ Hayır (Güneye gidiyor)	✓ Evet (Hakkâri, Edirne'nin doğusunda)	UYGUN DEĞİL

AÇIKLAMA

21 Haziran'da gündüz süresi **kuzeye** gidildikçe uzar.

İzmir'den Sinop'a gidildiğinde;

✓ **Kuzeye** gidilir → gündüz süresi uzar.

✓ **Doğuya** gidilir → yerel saat ilerler.

Bu iki koşulu birlikte sağlayan tek yön
İzmir → Sinop yönüdür.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: A
İzmir → Sinop

KPSS NOTU:

21 Haziran'da:

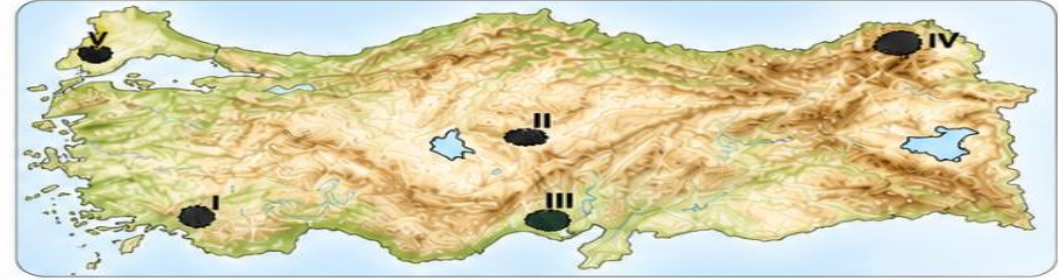
- Gündüz süresi **kuzeye** gidildikçe artar.
 - Yerel saat **doğuya** gidildikçe ilerler.
- Bu iki kural birlikte düşünülmelidir.

SORU

Haritada numaralanmış alanlarla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I – Kalkerli kayaçların yaygınlığına bağlı karstik şekiller görülür.
 B) II – Volkanik tüflerin aşındırılmasıyla peribacalan oluşmuştur.
 C) III – Akarsu biriktirmesine bağlı verimli ova alanları gelişmiştir.
 D) IV – Yüksek kesimlerde buzul aşındırma ve biriktirme şekillerine rastlanır.
 E) V – Kıyıya dik uzanan dağların deniz altında kalmasıyla Dalmasya kıyı tipi yaygınlaşmıştır.

ANAHTAR BİLGİLER

Karstik şekiller: Kalkerli arazilerde çözünmeye bağlı oluşur. (Toroslar, Batı ve Güneybatı Anadolu)

Peribacaları: Volkanik tüflerin aşındırılmasıyla oluşur. (Kapadokya – Nevşehir çevresi)

Verimli ovalar: Akarsuların taşıdığı alüvyonları biriktirmesiyle oluşur. (Çukurova, Bafra, Çarşamba, Gediz vb.)

Buzul şekilleri: Yüksek ve eğimi fazla dağlarda görülür. (Doğu Anadolu Dağları)

Dalmasya kıyı tipi: Kıyıya paralel uzanan dağların sular altında kalmasıyla oluşur. (Ege Bölgesi)

SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	HARİTADAKİ ALAN	AÇIKLAMA	DOĞRU / YANLIŞ
A) I	I	Batı Toroslar (Antalya çevresi). Kalkerli arazi yaygındır → karstik şekiller görülür.	✓ DOĞRU
B) II	II	Kapadokya yöresi. Volkanik tüfler aşınarak peribacalarını oluşturur.	✓ DOĞRU
C) III	III	Çukurova. Akarsu biriktirmesiyle oluşmuş verimli ova alanıdır.	✓ DOĞRU
D) IV	IV	Ağrı Dağı çevresi. Yüksek ve eğimli alan → buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri görülür.	✓ DOĞRU
E) V	V	Trakya – Yıldız Dağları kuzeyi. Dağlar kıyıya PARALEL değil, KIYIYA DİK uzanır.	✗ YANLIŞ

SORU

30

NOKTA
ATIŞITÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

Türkiye'nin jeolojik gelişimiyle ilgili;

- I. Alp-Himalaya orojenezi, Türkiye'de dağ kuşaklarının oluşumunda etkili olmuştur.
- II. İstanbul ve Çanakkale boğazları, eski akarsu vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşmuştur.
- III. Türkiye'deki linyit kömürü yataklarının büyük bölümü Paleozoik Zaman'da oluşmuştur.
- IV. Batı Anadolu'daki graben alanları, faylanma ve tektonik gerilmeyle ilişkilidir.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

SEÇENEK ANALİZİ

YARGI	AÇIKLAMA	DOĞRU / YANLIŞ
I	Alp-Himalaya orojenezi dağ kuşaklarının oluşumunda etkilidir.	✓ DOĞRU
II	İstanbul ve Çanakkale boğazları, eski akarsu vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşmuştur.	✓ DOĞRU
III	Türkiye'deki linyit kömürü yataklarının büyük bölümü Paleozoik Zaman'da oluşmuştur. (Linyitler büyük oranda Tersiyer (III. Zaman)'de oluşur.)	✗ YANLIŞ
IV	Batı Anadolu'daki graben alanları, faylanma ve tektonik gerilmeyle ilişkilidir.	✓ DOĞRU

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: B
Yalnız III

ANAHTAR BİLGİLER

- ✓ **Alp-Himalaya Orojenezi (III. Zaman):** Türkiye'deki kıvrım dağlarının oluşumunda etkili olmuştur. (Toroslar, Kuzey Anadolu Dağları vb.)
- ✓ **İstanbul ve Çanakkale Boğazları:** Buzul Çağı sonrasında deniz seviyesinin yükselmesiyle, vadilerin sular altında kalmasıyla oluşmuştur.
- ✓ **Linyit Kömürü Yatakları:** Türkiye'deki linyitler büyük oranda **Tersiyer (III. Zaman)** döneminde oluşmuştur.
- ✓ **Batı Anadolu Graben Alanları:** **Neotektonik dönemde** (Kuvaterner) faylanma ve tektonik gerilmelerle oluşmuştur.

AÇIKLAMA

III. öncül yanlıştır. Türkiye'deki linyit kömürü yataklarının büyük bölümü **Paleozoik Zaman'da değil, Tersiyer (III. Zaman)'de** oluşmuştur.

TÜRKİYE'DE KÖMÜR YATAKLARI

	Linyit	⇒	Tersiyer (III. Zaman)
	Taşkömürü	⇒	Paleozoik (I. Zaman)

Bu nedenle yanlış olan III'tür.

Doğru Cevap: **B) Yalnız III**

KPSS NOTU

Linyit kömürleri **Tersiyer (III. Zaman)'de**, taşkömürleri ise **Paleozoik (I. Zaman)'da** oluşmuştur.

SORU**31**

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU

Türkiye'deki göllerin oluşum özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Van Gölü — Volkanik set gölü
- B) Tuz Gölü — Tektonik göl
- C) Tortum Gölü — Heyelan set gölü
- D) Abant Gölü — Buzul set gölü
- E) Mogan Gölü — Alüvyal set gölü

ANAHTAR BİLGİLER

✓ Türkiye'de göllerin oluşumuna göre başlıca türleri:

- **Tektonik göller** : Yer kabuğu hareketleriyle çöküntü alanlarında oluşur.
- **Volkanik** göller : Volkanik çukurlarda veya kraterlerde oluşur.
- **Heyelan set** gölleri : Heyelanların önünü kapatmasıyla oluşan set gerisinde birikir.
- **Buzul set** gölleri : Buzulların biriktirdiği moren setlerinin önünde oluşur.
- **Alüvyal set** gölleri : Akarsuların taşıdığı alüvyonların önünü kapatmasıyla oluşur.

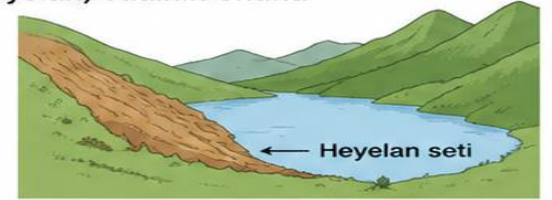
SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	EŞLEŞTİRME	DOĞRU OLUŞUM TÜRÜ	DOĞRU / YANLIŞ
A)	Van Gölü — Volkanik set gölü	Volkanik set gölü	✓ DOĞRU
B)	Tuz Gölü — Tektonik göl	Tektonik göl	✓ DOĞRU
C)	Tortum Gölü — Heyelan set gölü	Heyelan set gölü	✓ DOĞRU
D)	Abant Gölü — Buzul set gölü	Heyelan set gölü	✗ YANLIŞ
E)	Mogan Gölü — Alüvyal set gölü	Alüvyal set gölü	✓ DOĞRU

AÇIKLAMA

Abant Gölü, Bolu'da yer alır ve **heyelan set gölüdür**.

- Yamaçlardan kopan kütlelerin (heyelan) vadinin önünü kapatmasıyla oluşmuştur.
- Buzul set gölü değildir.

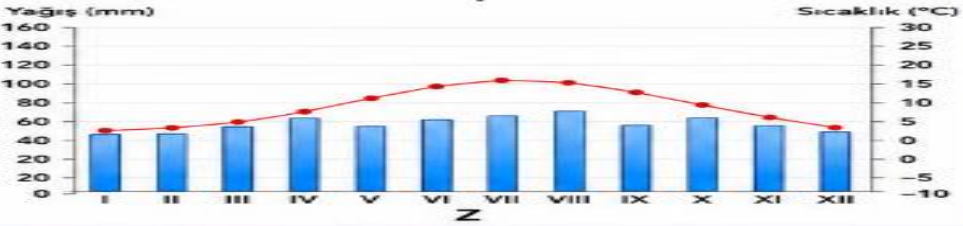
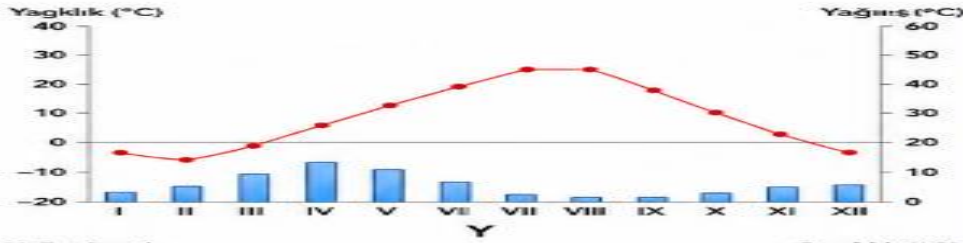
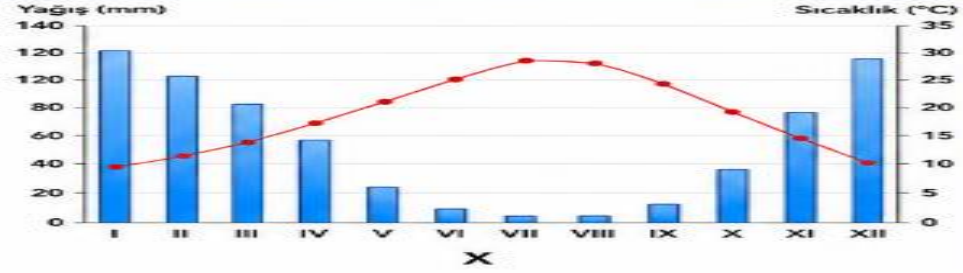
SONUÇ

DOĞRU CEVAP: D
 Abant Gölü — Buzul set gölü
 ifadesi **yanlıştır**.

KPSS NOTU

Göllerin oluşum türlerini iyi bilmek gerekir.
 Abant, Çıldır, Tortum → Heyelan set gölleri arasında yer alır.
 (Tortum da heyelan set gölüdür.)

X, Y ve Z iklim grafiklerinin oluşumunda doğal bitki örtüsünün etkili olduğu iklim tipleri sorulmaktadır.

İKLİM – BİTKİ ÖRTÜSÜ İLİŞKİSİ

- Akdeniz İklimi → Maki**
 - Kışlar ılık ve yağışlı, yazlar sıcak ve kuraktır.
 - Yaz kuraklığı belirgindir.
- Karasal İklim → Bozkır**
 - Yazlar sıcak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır.
 - Yağış az ve düzensizdir.
- Karadeniz İklimi → Orman**
 - Yıl boyunca yağış düzenli, sıcaklık farkı azdır.
 - Geniş yapraklı ormanlar görülür.
- Yüksek Dağ İklimi → Alpin çayır**
 - Yüksekklere çıkıldıkça bitki örtüsü alpin çayırlara döner.

GRAFİKLERİN ANALİZİ

X Grafiği: Kışları yağışlı, yazları kurak ve sıcak.
→ Akdeniz iklimi özelliği gösterir.
→ Doğal bitki örtüsü: **Maki**

Y Grafiği: Yıllık yağış az, en fazla ilkbaharda. Yazlar sıcak, kışlar çok soğuk.
→ Karasal iklim özelliği gösterir.
→ Doğal bitki örtüsü: **Bozkır**

Z Grafiği: Yıl boyunca yağış düzenli, sıcaklık farkı az.
→ Karadeniz iklimi özelliği gösterir.
→ Doğal bitki örtüsü: **Orman**

SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	X	Y	Z	DEĞERLENDİRME
A)	Maki	Bozkır	Orman	✓ Üçü de doğru.
B)	Bozkır	Maki	Orman	X X ve Y yanlış.
C)	Orman	Bozkır	Maki	X X ve Z yanlış.
D)	Garig	Orman	Alpin çayır	X Üçü de yanlış.
E)	Maki	Orman	Bozkır	X Y ve Z yanlış.

NOT!

- Yaz kuraklığı → Akdeniz → Maki
- Yağış az + kış soğuk → Karasal → Bozkır
- Yıl boyu yağış düzenli → Karadeniz → Orman

KPSS NOTU

İklim özellikleri ile doğal bitki örtüsü eşleştirmeyi iyi bilmek gerekir.

KISA YOL

X yazları kurak → Maki
Y kışları soğuk → Bozkır
Z yıl boyu yağışlı → Orman

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: A

X: Maki Y: Bozkır Z: Orman

SORU

33

NOKTA
ATIŞITÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

?

Türkiye’de aynı enleme yakın iki dağ yamacından güneye bakan yamaçta, kuzeye bakan yamaca göre hangi özelliklerin genellikle **DAHA YÜKSEK** olması beklenir?

SORU

Türkiye’de aynı enleme yakın iki dağ yamacından güneye bakan yamaçta, kuzeye bakan yamaca göre;

- güneş ışınlarının düşme açısı,
- kalıcı kar alt sınırı,
- orman üst sınırı,
- tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi

özelliklerinden hangilerinin genellikle **daha yüksek** olması beklenir?

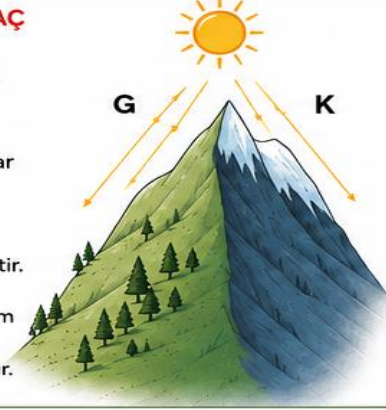
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

ENLEME YAKIN DAĞLARDA KUZEYE BAKAN YAMAÇ İLE
GÜNEYE BAKAN YAMAÇ ARASINDAKİ FARKLAR

GÜNEYE BAKAN YAMAÇ

(Bakı etkisi)

- ✓ Güneş ışınlarını daha dik alır.
- ✓ Daha fazla ısınır.
- ✓ Kar daha çabuk erir, kalıcı kar alt sınırı daha yüksektir.
- ✓ Bitkiler daha iyi gelişir, orman üst sınırı daha yüksektir.
- ✓ Sıcaklığı fazla olduğu için tarım ürünleri daha hızlı olgunlaşır, olgunlaşma süresi daha kısadır.

KUZEYE BAKAN YAMAÇ

- ✗ Güneş ışınlarını daha eğik alır.
- ✗ Daha az ısınır.
- ✗ Kar geç erir, kalıcı kar alt sınırı daha alçaktır.
- ✗ Bitki örtüsü daha zayıf, orman üst sınırı daha alçaktır.
- ✗ Sıcaklık az olduğu için tarım ürünleri geç olgunlaşır, olgunlaşma süresi daha uzundur.

ÖZELLİKLERİN ANALİZİ

ÖZELLİK	GÜNEYE BAKAN YAMAÇ	KUZEYE BAKAN YAMAÇ	DAHA YÜKSEK OLAN
I. Güneş ışınlarının düşme açısı	↑ Daha dik	↓ Daha eğik	GÜNEY (I)
II. Kalıcı kar alt sınırı	↑ Daha yüksektir	↓ Daha alçaktır	GÜNEY (II)
III. Orman üst sınırı	↑ Daha yüksektir	↓ Daha alçaktır	GÜNEY (III)
IV. Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi	↓ Daha kısadır (hızlı olgunlaşır)	↑ Daha uzundur (geç olgunlaşır)	—

SONUÇ

Güney yamaçta I, II ve III numaralı özelliklerin hepsi genellikle daha yüksektir.

Ancak IV. özellikte olgunlaşma süresi daha kısa olduğu için daha yüksek değildir.

En uygun seçenek: **D) I, II ve III**

DOĞRU CEVAP: D

I, II ve III

KPSS NOTU

- Bakı (yamaçların yönelimi) sıcaklığı, bitki örtüsünü ve karın erime süresini etkiler.
- Türkiye’de (Kuzey Yarım Küre) güneye bakan yamaçlar daha fazla ısınır.
- Orman üst sınırı, kalıcı kar alt sınırı daha yüksektir; olgunlaşma süresi daha kısadır.

SORU
34

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU

Türkiye’de iklim ve bitki örtüsünün dağılışıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kuzey Anadolu Dağları, Karadeniz kıyılarında nemli havanın yükselerek yağış bırakmasında etkilidir.
- B) İç kesimlerde denizel etkinin zayıflaması, bozkır bitki örtüsünün yaygınlaşmasına neden olur.
- C) Torosların denize bakan yamaçlarında orografik yağışlar, iç kesimlere göre daha belirgindir.
- D) Doğu Karadeniz’de orman üst sınırı, Akdeniz kıyı dağlarına göre daha yüksektir.
- E) İç Anadolu’da yaz kuraklığı ve yağış azlığı, doğal bitki örtüsünün kısa boylu otlardan oluşmasını destekler.

İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ – TEMEL BİLGİLER

Dağların kıyıya bakan yamaçlarında orografik (yamaç) yağışlar fazla, iç kesimlere gidildikçe yağış azalır.

Deniz etkisi iç kesimlere doğru azalır → karasallık artar → bozkır bitki örtüsü yaygınlaşır.

İç Anadolu gibi yerlerde yazlar sıcak ve yağış azdır → doğal bitki örtüsü kısa boylu kurakçıl otlardır (bozkır).

SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	YARGI	DEĞERLENDİRME	DOĞRU / YANLIŞ
A)	Kuzey Anadolu Dağları, Karadeniz kıyılarında nemli havanın yükselerek yağış bırakmasında etkilidir.	Dağların kıyıya bakan yamaçları orografik yağış alır.	✓ DOĞRU
B)	İç kesimlerde denizel etkinin zayıflaması, bozkır bitki örtüsünün yaygınlaşmasına neden olur.	Karasallık arttıkça bozkır bitki örtüsü yaygınlaşır.	✓ DOĞRU
C)	Torosların denize bakan yamaçlarında orografik yağışlar, iç kesimlere göre daha belirgindir.	Kıyı yamaçlarda yağış fazladır.	✓ DOĞRU
D)	Doğu Karadeniz’de orman üst sınırı, Akdeniz kıyı dağlarına göre daha yüksektir.	Akdeniz dağlarında orman üst sınırı daha yüksektir.	✗ YANLIŞ
E)	İç Anadolu’da yaz kuraklığı ve yağış azlığı, doğal bitki örtüsünün kısa boylu otlardan oluşmasını destekler.	Karasal iklimin etkisiyle bozkır bitki örtüsü (kısa boylu otlar) görülür.	✓ DOĞRU

SONUÇ

YANLIŞ YARGI: D
Doğru Cevap: D

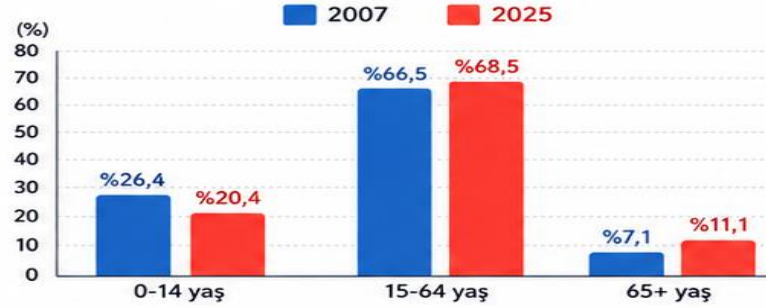
SORU
35

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

? SORU

Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin yaş gruplarına göre nüfus oranları verilmiştir.

Bu verilere göre Türkiye nüfusuyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Genç nüfus oranı artarken yaşlı nüfus oranı azalmıştır.
- B) Çalışma çağındaki nüfus oranı azalırken toplam nüfus da azalmıştır.
- C) Nüfusun yaşlanma eğilimi güçlenmiş, çocuk nüfusun toplam içindeki payı azalmıştır.
- D) 65 yaş üstü nüfus oranı değişmediği için nüfus piramidinin tabanı genişlemiştir.
- E) Türkiye'de doğurganlık oranı yükseldiği için genç nüfus oranı artmıştır.

DOĞRU CEVAP: C
Nüfusun yaşlanma eğilimi güçlenmiş, çocuk nüfusun payı azalmıştır.

✓ VERİLERİN YORUMU

- ✓ **0-14 yaş grubu:** %26,4'ten %20,4'e düşmüş → çocuk nüfusun oranı azalmış.
- ✓ **15-64 yaş grubu:** %66,5'ten %68,5'e yükselmiş → çalışma çağındaki nüfusun oranı artmış.
- ✓ **65+ yaş grubu:** %7,1'den %11,1'e yükselmiş → yaşlı nüfusun oranı artmış.

Çocuk nüfus oranı azalırken yaşlı nüfus oranı artmıştır.
Bu durum nüfusun yaşlanma eğiliminin güçlendiğini gösterir.

SEÇENEK ANALİZİ

SEÇENEK	İFADE	DEĞERLENDİRME
A	Genç nüfus oranı artarken yaşlı nüfus oranı azalmıştır.	✗ YANLIŞ Genç azalmış, yaşlı artmış.
B	Çalışma çağındaki nüfus oranı azalırken toplam nüfus da azalmıştır.	✗ YANLIŞ Çalışma çağı artmış.
C	Nüfusun yaşlanma eğilimi güçlenmiş, çocuk nüfusun toplam içindeki payı azalmıştır.	✓ DOĞRU
D	65 yaş üstü nüfus oranı değişmediği için nüfus piramidinin tabanı genişlemiştir.	✗ YANLIŞ Yaşlı nüfus artmış.
E	Türkiye'de doğurganlık oranı yükseldiği için genç nüfus oranı artmıştır.	✗ YANLIŞ Genç nüfus azalmış.

KPSS NOTU

Çocuk nüfus oranı azalıyor, yaşlı nüfus oranı artıyorsa **nüfus yaşılanıyor** demektir.

ÖZET

2007 → 2025 döneminde Türkiye'de çocuk nüfus azalırken yaşlı nüfus artmıştır.
Bu → nüfusun yaşlanma eğiliminin güçlendiğini gösterir.

SORU

36

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

?

Türkiye’de yerleşme dokusuyla ilgili verilen eşleştirmelerden hangisinin **yanlıştır** olduğu sorulmaktadır.

? SORU

Türkiye’de yerleşme dokusuyla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Doğu Karadeniz – Dağınık yerleşme – Engebeli arazi ve bol yağış
 B) İç Anadolu – Toplu yerleşme – Su kaynaklarının sınırlı olması
 C) Ege graben alanları – Çizgisel yerleşme – Ulaşım ve ova uzanışı
 D) **Tuz Gölü çevresi – Yoğun kırsal yerleşme – Litolojik yapı**
 E) Marmara çevresi – Kentsel yerleşme yoğunluğu – Sanayi ve ulaşım olanakları

BİLGİ NOTU

Dağlık ve yağışlı alanlarda tarım kısıtlandığı için yerleşmeler dağınıktır.

Su kaynaklarının az olduğu yerlerde yerleşmeler toplu ve belirli merkezlerde toplanır.

Akarsu vadileri, kıyı şeritleri ve graben ovalarında yerleşmeler çizgisel uzanır.

Sanayi ve ulaşım olanaklarının geliştiği alanlarda kentsel yerleşme yoğunluğu fazladır.

Kurak ve yarı kurak alanlarda (Tuz Gölü çevresi gibi) nüfus seyrek, yerleşmeler azdır.

SONUÇ

YANLIŞ EŞLEŞTİRME: D

Doğru Cevap: D

EŞLEŞTİRMELERİN ANALİZİ

SEÇENEK	EŞLEŞTİRME	DEĞERLENDİRME	SONUÇ
A	Doğu Karadeniz – Dağınık yerleşme – Engebeli arazi ve bol yağış	Yükselti ve yağış fazlalığı tarımı zorlaştırır, yerleşmeler dağınıktır.	✓ DOĞRU
B	İç Anadolu – Toplu yerleşme – Su kaynaklarının sınırlı olması	Su kaynakları az ve dağınıktır. Yerleşmeler belirli alanlarda toplanır.	✓ DOĞRU
C	Ege graben alanları – Çizgisel yerleşme – Ulaşım ve ova uzanışı	Gaben ovaları ve kıyı şeridi boyunca yerleşmeler çizgisel uzanır.	✓ DOĞRU
D	Tuz Gölü çevresi – Yoğun kırsal yerleşme – Litolojik yapı	Kuraklık ve su yetersizliği nedeniyle nüfus azdır, yerleşmeler seyrek, Litolojik yapı belirleyici değildir.	✗ YANLIŞ
E	Marmara çevresi – Kentsel yerleşme yoğunluğu – Sanayi ve ulaşım olanakları	Sanayi, ticaret ve ulaşım gelişmiştir. Kentsel yerleşmeler yoğundur.	✓ DOĞRU

KPSS NOTU

Yerleşme dokusunu etkileyen başlıca doğal ve beşerî faktörler:

- Yer şekilleri
- İklim (özellikle yağış)
- Su kaynakları
- Toprak ve litolojik yapı
- Ulaşım olanakları
- Sanayi ve ekonomik faaliyetler

KISA YOL

Dağlık + Yağışlı → Dağınık
 Su azlığı → Toplu
 Vadi/Ova/Kıyı → Çizgisel
 Sanayi + Ulaşım → Kentsel yoğun

Kurak alanlarda (Tuz Gölü çevresi) yoğun kırsal yerleşme görülmez.

SORU

37

NOKTA
ATIŞITÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

Haritada numaralanmış alanlarla ilgili ürün-yetişme koşulu eşleştirmelerinden hangisinin **yanlış** olduğu sorulmaktadır.

Haritada numaralanmış alanlarla ilgili aşağıdaki ürün-yetişme koşulu eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) I – Çay – Bol yağış ve nemli iklim
B) II – Pamuk – Yaz sıcaklığı ve sulama olanağı
C) III – Buğday – Yaz kuraklığına dayanıklılık
D) IV – Gül – Karasal geçiş iklimi ve uygun hasat koşulları
E) V – Ayçiçeği – Yıl boyunca düzenli ve bol yağış istemesi

HARİTA VE ALANLARIN ÖZELLİKLERİ

No	Bölge	Coğrafi Özellik
I	Trakya	Marmara iklimi görülür. Yağışlı ve nemlidir.
II	Çukurova	Sıcak yazlar, uzun ve yağışsız dönem. Sulama ile tarım yapılır.
III	Ege iç kesimleri (graben alanları)	Yazlar kurak ve sıcak, kışlar ılık. Tahıllar (buğday) yetişir.
IV	Isparta – Burdur – Göller Yöresi	Karasal geçiş iklimi görülür. Gül tarımı yaygındır (Isparta gülü).
V	Toruoslars (Akdeniz kıyılarının yüksek kesimleri)	Yükselti fazladır, yağış fazladır ancak kışın kar görülür. Yaz kuraklığı vardır. Ayçiçeği düzenli ve bol yağış istemez.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

SEÇENEK	EŞLEŞTİRME	DEĞERLENDİRME
A	I – Çay – Bol yağış ve nemli iklim	✓ DOĞRU (Çay, bol yağış ve nemli iklim ister. Trakya'da bu koşullar vardır.)
B	II – Pamuk – Yaz sıcaklığı ve sulama olanağı	✓ DOĞRU (Pamuk yaz sıcaklığı ve sulama ile yetişir. Çukurova'da uygundur.)
C	III – Buğday – Yaz kuraklığına dayanıklılık	✓ DOĞRU (Buğday yaz kuraklığına dayanıklıdır. Ege iç kesimleri kuraktır.)
D	IV – Gül – Karasal geçiş iklimi ve uygun hasat koşulları	✓ DOĞRU (Isparta gülü için karasal geçiş iklimi ve belirli hasat koşulları uygundur.)
E	V – Ayçiçeği – Yıl boyunca düzenli ve bol yağış istemesi	✗ YANLIŞ (Ayçiçeği bol yağış istemez, yaz kuraklığına dayanıklıdır.)

AÇIKLAMA

Ayçiçeği bitkisi;

- Yaz sıcaklığına,
- Yeterli güneşlenmeye,
- Yaz kuraklığına dayanıklılığa ihtiyaç duyar.

Yıl boyunca düzenli ve bol yağış istemez.
Bu nedenle V numaralı alan için yapılan eşleştirme yanlıştır.

Yanlış eşleştirme E şıkkıdır.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: E

V – Ayçiçeği – Yıl boyunca düzenli ve bol yağış istemesi

KPSS NOTU

Ürünlerin yetişme koşullarını eşleştirirken; iklim özellikleri, su ihtiyacı, sıcaklık isteği ve topografya gibi faktörleri dikkate almak gerekir.

SORU
38

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

Türkiye’de yaz yağışlarıyla gelişen gür çayırların yaygın olduğu Erzurum-Kars platoları, verilen hayvancılık faaliyetlerinden hangisi için **daha elverişlidir?**

Türkiye’de yaz yağışlarıyla gelişen gür çayırların yaygın olduğu Erzurum-Kars platoları, aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi için **daha elverişlidir?**

- A) Kıl keçisi yetiştiriciliği
- B) Büyükbaş besi hayvancılığı
- C) İpek böcekçiliği
- D) Ancılık
- E) Mera hayvancılığı

KONU ANALİZİ

- ✓ Erzurum-Kars platoları Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alır.
- ✓ Yaz yağışları **fazladır**, iklim serin ve karasaldır.
- ✓ Bu nedenle yazın doğal olarak yetişen gür çayırlar (meralar) oluşur.
- ✓ Bu alanlar geniş ve doğal meralara sahip olduğu için **en uygun hayvancılık faaliyeti mera hayvancılığıdır**.
- ✓ Küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar bu meralarda otlatılarak yaylacılık şeklinde yetiştirilir.

Mera hayvancılığı, doğal otlakların (meraların) kullanıldığı yaylacılık faaliyetidir.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

SEÇENEK	HAYVANCILIK FAALİYETİ	DEĞERLENDİRME
A	Kıl keçisi yetiştiriciliği	✗ Daha çok kurak, taşlık-step alanlarda yaygındır.
B	Büyükbaş besi hayvancılığı	✗ Yoğun yem ve ahır koşulları gerektirir. Doğal mera şartları tek başına yeterli değildir.
C	İpek böcekçiliği	✗ Dut ağacı varlığına ve uygun iklime bağlıdır. Erzurum-Kars platolarında uygun değildir.
D	Ancılık	✗ Arıcılık için çiçekli bitki örtüsü gerekir. Bölge daha çok otlak (çayır) alanıdır.
E	Mera hayvancılığı	✓ Gür çayırların yaygın olduğu bu platolarda en elverişli hayvancılık faaliyetidir.

BİLGİ NOTU

Doğu Anadolu platolarında (Erzurum-Kars, Ardahan, Erzincan):

- Yaz yağışları fazladır.
- Doğal çayırlar geniş alan kaplar.
- Kışlar uzun ve soğuktur, hayvanlar yazın yaylalara çıkar.
- Yaylacılık ve mera hayvancılığı yaygındır.

Mera hayvancılığı = Doğal meralardan yararlanarak küçükbaş veya büyükbaş hayvan yetiştirme faaliyetidir.

DOĞRU CEVAP: E
Mera hayvancılığı

KPSS NOTU

Doğu Anadolu’da yaz yağışlarıyla gelişen gür çayırlar → doğal meralar oluşur.
Bu meralar → mera hayvancılığı için idealdir.

Haritada numaralanmış alanlarla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

Haritada numaralanmış alanlarla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) I — Taşkömürü — Demir-çelik sanayisiyle ilişkilidir.
 B) II — Linyit — Termik santrallerde enerji üretiminde kullanılır.
 C) III — Bor mineralleri — Cam, seramik ve kimya sanayisinde kullanılır.
 D) IV — Bakır — Elektrik-elektronik ve iletken malzeme üretiminde önemlidir.
 E) V — Krom — Alüminyum üretiminin temel hammaddesidir.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

SEÇENEK	EŞLEŞTİRME	DEĞERLENDİRME
A	I — Taşkömürü — Demir-çelik sanayisiyle ilişkilidir.	✓ DOĞRU
B	II — Linyit — Termik santrallerde enerji üretiminde kullanılır.	✓ DOĞRU
C	III — Bor mineralleri — Cam, seramik ve kimya sanayisinde kullanılır.	✓ DOĞRU
D	IV — Bakır — Elektrik-elektronik ve iletken malzeme üretiminde önemlidir.	✓ DOĞRU
E	V — Krom — Alüminyum üretiminin temel hammaddesidir.	✗ YANLIŞ Krom, paslanmaz çelik üretiminde kullanılır. Alüminyumun hammaddesi boksittir.

HARİTA VE ALANLARIN ÖZELLİKLERİ

No	Yer	Maden	Özellik / Kullanım Alanı
I	Zonguldak (Karadeniz Ereğli)	Taşkömürü	Türkiye'nin taşkömürü rezervlerinin önemli kısmı burada bulunur. Demir-çelik sanayisi ham maddesidir.
II	Yozgat – Sivas – Kırşehir çevresi	Linyit	Yüksek kalorili değildir. Termik santrallerde elektrik üretiminde kullanılır.
III	Kütahya – Emet – Bursa çevresi	Bor mineralleri	Bor, cam, seramik, deterjan ve kimya sanayisinde kullanılır.
IV	Erzurum – Kars (Tortum – Murgul)	Bakır	Elektrik-elektronik sanayisi ve iletken malzeme üretiminde önemlidir.
V	Antalya – Isparta – Burdur çevresi	Krom	Paslanmaz çelik üretiminde kullanılır, alüminyum üretiminin temel hammaddesi değildir.

BİLGİ NOTU

- **Taşkömürü:** Zonguldak Havzası (Kömür → Demir-çelik sanayisi)
- **Linyit:** İç Anadolu (Yozgat, Sivas, Konya, Kırşehir) → Termik santraller
- **Bor:** Emet (Kütahya) → Cam, seramik, deterjan, kimya sanayi
- **Bakır:** Doğu Anadolu (Erzurum-Kars, Murgul) → Elektrik-elektronik ve iletken malzeme
- **Krom:** Güneybatı Anadolu (Antalya, Isparta, Burdur) → Paslanmaz çelik üretimi

Alüminyum üretiminin temel hammaddesi boksittir. Boksit rezervleri Akdeniz Bölgesi'nde (Seydişehir, Milas, Fethiye, İskenderun çevresi) bulunur. Krom, paslanmaz çelik alaşımlarında kullanılır.

SONUÇ

YANLIŞ EŞLEŞTİRME: E
DOĞRU CEVAP: E

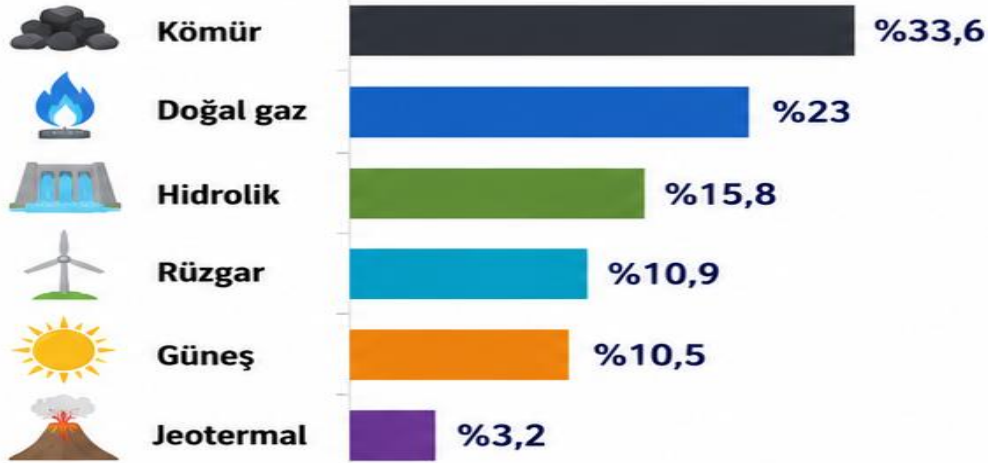
KPSS NOTU

Madenlerin kullanım alanlarını bilmek, sanayi ve enerji üretimiyle ilişkilerini kavramak KPSS'de sıkça sorulur.

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

40. Türkiye’de elektrik üretiminde kullanılan bazı kaynakların payları şöyledir:

Bu verilere göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Hidrolik enerji, kömürden daha yüksek paya sahiptir.
- B) Hidrolik ve güneş enerjisinin toplam payı doğal gazdan düşüktür.
- C) Kömür ve doğal gazın toplam payı elektrik üretiminin yarısından fazladır.
- D) Jeotermal enerji, yenilenebilir kaynaklar içinde en yüksek paya sahiptir.
- E) Elektrik üretiminde yalnızca yenilenebilir kaynaklar kullanılmaktadır.

ÇÖZÜM

- ✓ A) Hidrolik (%15,8) kömürden (%33,6) daha düşük.
Yanlış.
- ✓ B) Hidrolik (%15,8) + güneş (%10,5) = %26,3
Doğal gaz = %23
 $\%26,3 > \%23$ olduğundan ifade yanlıştır.
Yanlış.
- ✓ C) Kömür (%33,6) + doğal gaz (%23) = %56,6
 $\%56,6 > \%50$ olduğundan ifade doğrudur.
Doğru.
- ✓ D) Yenilenebilir kaynaklar: Hidrolik (%15,8), rüzgar (%10,9), güneş (%10,5) → En yüksek pay %15,8 ile hidroliktir.
Yanlış.
- ✓ E) Kömür (%33,6) ve doğal gaz (%23) yenilenebilir değildir.
Yanlış.

DOĞRU CEVAP: C

KONU NOTU

Elektrik üretiminde fosil kaynaklar (kömür, doğal gaz) toplamı %50’den fazladır. Yenilenebilir kaynaklar arasında en yüksek paya hidrolik enerji sahiptir.

SORU

41

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

Verilen sanayi tesisinin kuruluş yerinde yerel ham maddeye yakınlık birincil belirleyici **değildir**?

Aşağıdakilerden hangisinde verilen sanayi tesisinin kuruluş yerinde yerel ham maddeye yakınlık birincil belirleyici **değildir**?

- A) Rize çevresindeki çay fabrikaları
- B) Konya çevresindeki şeker fabrikaları
- C) İzmir-Aliağa çevresindeki petrol rafinerisi
- D) Afyon çevresindeki mermer işleme tesisleri
- E) Kütahya çevresindeki seramik fabrikaları

KONU ANALİZİ

- ✓ Sanayi tesislerinin kuruluş yerini belirleyen faktörlerden biri ham maddeye yakınlıktır.
- ✓ Ancak bazı sanayi tesislerinde ham madde yerel değildir; ham madde farklı yerlerden getirilir.
- ✓ Bu tür tesislerde başka faktörler daha etkilidir:
 - Ulaşım olanakları
 - Pazar (tüketim) alanlarına yakınlık
 - Enerji kaynaklarına yakınlık
 - Nitelikli iş gücü
 - Limanlara / dış pazarlara yakınlık

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

Seçenek	Sanayi Tesis	Ham Maddeye Yakınlık	Değerlendirme
A	Rize çevresindeki çay fabrikaları	Çay yaprağı yörede yetişir.	✓ Yakınlık birincil etkidir.
B	Konya çevresindeki şeker fabrikaları	Şeker pancarı yörede yetişir.	✓ Yakınlık birincil etkidir.
C	İzmir-Aliağa çevresindeki petrol rafinerisi	Ham petrol yerel değildir. Farklı ülkelerden getirilir.	✗ Yakınlık birincil değildir.
D	Afyon çevresindeki mermer işleme tesisleri	Mermer yatakları yörede bulunur.	✓ Yakınlık birincil etkidir.
E	Kütahya çevresindeki seramik fabrikaları	Kil gibi hammaddeler yörede bulunur.	✓ Yakınlık birincil etkidir.

AÇIKLAMA

Petrol rafinerileri için ham petrol yerel değildir; Türkiye’de ham petrol çıkarımı sınırlı ve yetersizdir. İzmir-Aliağa’daki rafineri, limana yakınlık, ulaşım, enerji, pazar ve dışa açılma gibi faktörlerle kurulmuştur. Bu nedenle yerel ham maddeye yakınlık birincil belirleyici değildir.

BİLGİ NOTU

Yerel ham maddeye yakınlık, özellikle hammadde hacimli, ağır ve taşınması maliyetli olan sanayilerde birincil faktördür. Petrol rafinerisi gibi sanayilerde ise ham madde dışarıdan temin edildiği için diğer faktörler daha etkilidir.

SONUÇ

DOĞRU CEVAP: C
İzmir-Aliağa çevresindeki petrol rafinerisi

KPSS NOTU

Kuruluş yeri sorularında her zaman “ham maddeye yakınlık her tesis için birincil faktör müdür?” sorusunu düşünmeliyiz.

SORU
42

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

Haritadaki ulaşım akslarıyla ilgili verilen yargılardan hangisinin **yanlış** olduğunu bulmamız isteniyor.

Haritadaki ulaşım akslarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- (A) I numaralı aks, Marmara ile İç Anadolu arasındaki bağlantıda önemli bir geçiş güzergâhıdır.
- (B) II numaralı aks, kıyıya paralel dağlar nedeniyle dar kıyı şeridini izler.
- (C) III numaralı aks, graben ovalarının doğu-batı yönlü uzanışından yararlanır.
- (D) IV numaralı aks, Orta Doğu ile ticaret bağlantısında stratejik öneme sahiptir.
- (E) V numaralı aks, delta ovaları boyunca kesintisiz uzandığı için dağ geçitlerinden etkilenmez.

ÇÖZÜM

- (A) ✓ I numaralı aks İstanbul-Ankara hattıdır. Marmara ile İç Anadolu arasındaki en önemli ulaşım bağlantılarından biridir. (Doğru)
- (B) ✓ II numaralı aks Karadeniz kıyı kuşağındadır. Dağlar kıyıya paralel uzandığı için ulaşım kıyı şeridini izler. (Doğru)
- (C) ✓ III numaralı aks Ege Bölgesi'ndedir. Dağlar denize dik, graben ovaları doğu-batı yönlü uzanır. Ulaşım bu ovalardan yararlanır. (Doğru)
- (D) ✓ IV numaralı aks Erzurum-Kars hattıdır. Doğu ile Kafkasya ve Orta Doğu bağlantısında stratejik öneme sahiptir. (Doğru)
- (E) ✗ V numaralı aks Akdeniz kıyı kuşağındadır. Toros Dağları ulaşımı zorlaştırır. Bu nedenle ulaşım hatları geçit ve tünellerden yararlanır. "Dağ geçitlerinden etkilenmez." ifadesi yanlıştır.

AKILDA KALICI BİLGİLER

	EGE BÖLGESİ	Dağlar denize dik uzanır. Graben ovaları doğu-batı yönlüdür. Ulaşım kolaydır.
	KARADENİZ BÖLGESİ	Dağlar kıyıya paralel uzanır. Kıyı dar ve engebelidir. Ulaşım kıyı boyunca gelişir.
	AKDENİZ BÖLGESİ	Toros Dağları ulaşımı zorlaştırır. Geçit ve tüneller ulaşımında önemlidir.

DOĞRU CEVAP: E

V numaralı aks dağ geçitlerinden etkilenir. Bu nedenle verilen ifade yanlıştır.

KPSS NOTU

Ulaşım hatlarının güzergâhı, yeryüzü şekilleri tarafından büyük ölçüde belirlenir.

SORU 43

NOKTA ATIŞI

KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

SORUDA NE İSTENİYOR?

Aşağıdaki turizm türü ve çekicilik alanı eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

? SORU

Aşağıdaki turizm türü ve çekicilik alanı eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Antalya – Kıyı turizmi – Deniz, kum ve güneş koşulları
- B) Nevşehir-Ürgüp-Göreme – Kültür ve jeomorfoloji turizmi – Peribacaları ve tarihi yerleşmeler
- C) Erzurum-Palandöken – Kış turizmi – Kar kalınlığı ve pist olanakları
- D) Rize-Ayder – Yayla ve ekoturizm – Nemli iklim ve doğal peyzaj
- E) Konya-Çatalhöyük – Termal turizm – Sıcak su kaynakları ve kaplıcalar

ANAHTAR BİLGİ

Turizm türleri, doğal ve beşerî çekicilik unsurlarına göre gelişir.

- Kıyı turizmi → Deniz, kum, güneş
- Kültür turizmi → Tarihi ve kültürel miras
- Jeomorfoloji turizmi → Yer şekilleri
- Kış turizmi → Kar, pist, kayak imkânları
- Yayla ve ekoturizm → Doğal peyzaj, serin ve nemli iklim

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

A

Antalya → Kıyı turizmi

(Deniz, kum ve güneş koşulları)

Doğru

Antalya'da deniz, kum ve güneş koşulları kıyı turizmini destekler.

B

Nevşehir-Ürgüp-Göreme → Kültür ve jeomorfoloji turizmi

(Peribacaları, tarihi yerleşmeler)

Doğru

Peribacaları jeomorfolojik, tarihi yerleşmeler kültürel çekiciliktir.

C

Erzurum-Palandöken → Kış turizmi

(Kar kalınlığı ve pist olanakları)

Doğru

Palandöken'de kar kalınlığı ve pist imkanları kış turizmi için uygundur.

D

Rize-Ayder → Yayla ve ekoturizm

(Nemli iklim ve doğal peyzaj)

Doğru

Ayder yaylası nemli iklimi ve doğal peyzajıyla yayla ve ekoturizme uygundur.

E

Konya-Çatalhöyük → Termal turizm

(Sıcak su kaynakları ve kaplıcalar)

Yanlış

Çatalhöyük arkeolojik ve kültürel öneme sahiptir. Sıcak su kaynakları yoktur. Termal turizm merkezi değildir.

DOĞRU CEVAP: E

ÇÖZÜM

A, B, C ve D seçenekleri doğru eşleştirmelerdir.

E Konya-Çatalhöyük – Termal turizm – Sıcak su kaynakları ve kaplıcalar **yanlıştır**.

Çatalhöyük arkeolojik bir yerleşmedir ve kültür turizmi kapsamında değerlendirilir. Sıcak su kaynakları ve kaplıcalar termal turizmin çekicilik unsurlarıdır.

Bu nedenle yanlış eşleştirme **E** seçeneğidir.

NOKTA ATIŞI BİLGİ

- Antalya → Kıyı turizmi (Deniz, kum, güneş)
- Nevşehir (Ürgüp-Göreme) → Kültür + jeomorfoloji turizmi (Peribacaları, tarihi yerleşmeler)
- Erzurum (Palandöken) → Kış turizmi (Kar, pist)
- Rize (Ayder) → Yayla ve ekoturizm (Nemli iklim, doğal peyzaj)
- Konya (Çatalhöyük) → Kültür / arkeoloji turizmi (Termal turizm değildir.)

TERMAL TURİZM MERKEZLERİNDEN BAZILARI

Pamukkale, Yalova, Afyon, Kızılcahamam, Dalaman, Sandıklı, Balçova vb.

SORU**44****KPSS-2****SORU ÇÖZÜMÜ****SORUDA NE İSTENİYOR?**

Karadeniz ve Akdeniz kıyı kuşakları karşılaştırıldığında aşağıdaki özelliklerden hangisi her iki bölge için **ortak değildir**?

? SORU

Karadeniz ve Akdeniz kıyı kuşakları karşılaştırıldığında aşağıdaki özelliklerden hangisi her iki bölge için **ortak değildir**?

- A) Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımı güçleştiren dağ sıralarının bulunması
- B) Denizel etkinin iç kesimlere sokulmasının yer şekilleriyle sınırlanması
- C) Kıyı kesimlerinde orografik yağışların etkili olması
- D) Yaz mevsiminde yağış fazlalığına bağlı gür çayırların yaygın olması
- E) Kıyıdan iç kesimlere geçildikçe tarım ürününün deseninin değişmesi

ÖZET BİLGİ

ÖZELLİK	KARADENİZ KIYILARI	AKDENİZ KIYILARI
Dağların uzanışı	Kıyıya paralel	Kıyıya paralel
Kıyı - iç kesim ilişkisi	Ulaşım zor	Ulaşım zor
Denizel etkinin iç kesimlere sokulması	Sınırlı	Sınırlı
Orografik yağış	Var	Var
Gür çayırlar (yaz yağışına bağlı)	Var	Yok
Tarım ürün deseni (kıyıdan içe doğru)	Değişir	Değişir

ÇÖZÜM

Karadeniz ve Akdeniz kıyıları karşılaştırıldığında:

- A** ✓ Kıyı ile iç kesimler arasında dağ sıraları (Kuzey Anadolu Dağları, Toroslar) yer alır. Ulaşımı zorlaştırır.
→ **Her iki bölgede de ortaktır.**
- B** ✓ Dağların kıyıya paralel uzanması denizel etkinin iç kesimlere sokulmasını sınırlar.
→ **Her iki bölgede de ortaktır.**
- C** ✓ Dağların kıyıya dönük yamaçlarında orografik yağışlar görülür.
→ **Her iki bölgede de ortaktır.**
- D** ✗ Yaz mevsiminde yağış fazlalığına bağlı gür çayırlar sadece Karadeniz'de görülür.
→ **Akdeniz'de yazlar kuraktır, gür çayırlar yaygın değildir.**
- E** ✓ Kıyıdan iç kesimlere geçildikçe tarım ürün deseni değişir. (iklim ve yükselti etkisi)
→ **Her iki bölgede de ortaktır.**

DOĞRU CEVAP: D

Yaz mevsiminde yağış fazlalığına bağlı gür çayırlar sadece Karadeniz'de görülür.
Bu nedenle **ortak değildir**.

SORU

45

NOKTA
ATIŞI

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

Türkiye'nin 2025 yılı dış ticaret verilerinde; **motorlu kara taşıtları, makineler, elektrikli makineler** ve **plastik ürünler** ihracatta öne çıkarken; ithalatta **fosil yakıtlar, makineler, kıymetli taş ve metaller, motorlu kara taşıtları** ve **elektrikli makineler** önemli yer tutmaktadır.

Bu bilgiler Türkiye'nin dış ticaret yapısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Türkiye yalnızca tarım ürünleri ihraç eden bir ülkedir.
B) Sanayi ürünleri hem ihracatta hem ithalatta önemli yer tutmaktadır.
C) Enerji ithalatının dış ticarete hiçbir etkisi yoktur.
D) Türkiye'nin ithalatında sanayi ürünleri yer almamaktadır.
E) Dış ticarete yalnızca ham madde ihracatı yapılmaktadır.

SEÇENEKLERİN ANALİZİ

- A** **X** Türkiye yalnızca tarım ürünleri ihraç eden bir ülkedir.
Yanlış. Verilerde sanayi ürünleri (motorlu taşıtlar, makineler vb.) ihracatta önde.
- B** **✓** Sanayi ürünleri hem ihracatta hem ithalatta önemli yer tutmaktadır.
Doğru. Verilerde makineler, motorlu kara taşıtları ve elektrikli makineler hem ihracatta hem de ithalatta var.
- C** **X** Enerji ithalatının dış ticarete hiçbir etkisi yoktur.
Yanlış. Fosil yakıtların ithalatta öne çıkması bunun tam tersi olduğunu gösterir.
- D** **X** Türkiye'nin ithalatında sanayi ürünleri yer almamaktadır.
Yanlış. Makineler, motorlu taşıtları ve elektrikli makineler ithalatta önemli yer tutmaktadır.
- E** **X** Dış ticarete yalnızca ham madde ihracatı yapılmaktadır.
Yanlış. İhracatta sanayi ürünlerinin (taşıtlar, makineler vb.) önde olduğu görülüyor.

SORUDA NE İSTENİYOR?

?

Türkiye'nin dış ticaret yapısıyla ilgili verilen bilgileri **destekleyen** seçeneği bulmamız isteniyor.

VERİLER NE SÖYLÜYOR?

İHRACAT (Öne çıkanlar)

- Motorlu kara taşıtları
 Makineler
 Elektrikli makineler
 Plastik ürünler

İTHALAT (Öne çıkanlar)

- Fosil yakıtlar
 Makineler
 Kıymetli taş ve metaller
 Motorlu kara taşıtları
 Elektrikli makineler

ANAHTAR BİLGİ

Türkiye; sanayide kullanılan **ara malları, enerji kaynaklarını** ve bazı sermaye mallarını ithal eder. Tarım ürünlerinde ise genelde net ihracatçıdır.

Sanayi Ürünleri

İhracatta ve ithalatta önemlidir.

Enerji Ürünleri

Dış ticarete önemli rol oynar (ithalatta).

SONUÇ

Veriler, sanayi ürünlerinin hem ihracatta hem ithalatta önemli yer tuttuğunu göstermektedir.

Doğru cevap: B Sanayi ürünleri hem ihracatta hem ithalatta önemli yer tutmaktadır.

KPSS NOTU

- Türkiye'nin dış ticaretinde sanayi ürünleri önemli bir yer tutar.
- Enerji kaynakları (özellikle fosil yakıtlar) ithalata bağımlılığı artırır.
- Tarım ürünlerinde genellikle fazla, sanayide ise dışa bağımlılık vardır.

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
46

46. Aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren nedenlerden biri değildir?

- A) Tecdit B) Kusursuz imkansızlık C) Nisbilik
D) İbra E) İfa

ÇÖZÜM

Borcu sona erdiren nedenler şunlardır:

- ✓ **İfa:** Borçlunun edimini yerine getirmesiyle borç sona erer.
- ✓ **İbra:** Alacaklının borçluyu borçtan kurtarmasıdır.
- ✓ **Tecdit:** Borç ilişkisinin yenilenmesiyle eski borç sona erer.
- ✓ **Kusursuz imkansızlık:** Borçlunun hiçbir kusuru olmaksızın edimini yerine getirmesinin imkânsız hâle gelmesidir.

Nisbilik (nispi bitiş): Sadece alacaklıya karşı ileri sürülebilecek şahsi bir savunmadır. **Borcu ortadan kaldırmaz**, sadece talep hakkını engeller.

DOĞRU CEVAP: C) Nisbilik

BORCU SONA ERDİREN NEDENLER: İFA, İBRA, TEDDİT VE KUSURSUZ İMKÂNSIZLIKTIR. NİSBİLİK İSE SADECE HAKKIN KULLANILMASINI ENGELLER, BORCU ORTADAN KALDIRMAZ.

47. Aşağıdakilerden hangisi Medeni Kanun'a göre kısıtlanma (vesayet altına alınma) nedenlerinden biri değildir?

- A) Yaşlılık
B) Kötü yönetim
C) Savurganlık
D) Alkol bağımlılığı
E) Yaş küçüklüğü

ÇÖZÜM

Türk Medeni Kanunu'na göre kısıtlanma (vesayet altına alınma) sebepleri ergin kişilerin kendi işlerini göremeyecek hâle gelmesine neden olan durumlardır.

- ✓ A) **Yaşlılık:** Kişinin yaşlılığı nedeniyle işlerini göremeyecek duruma gelmesi hâlinde kendi isteğiyle kısıtlanması mümkündür.
- ✓ B) **Kötü yönetim:** Kişinin mal varlığını idarede kötü yönetim nedeniyle zarara uğratması kısıtlama sebebidir.
- ✓ C) **Savurganlık:** Kişinin savurganlığı mal varlığını tehlikeye sokuyorsa kısıtlama sebebidir.
- ✓ D) **Alkol bağımlılığı:** Alkol veya madde bağımlılığı kişinin kendi işlerini göremeyecek duruma gelmesine yol açtığına kısıtlama sebebidir.
- ✗ E) **Yaş küçüklüğü:** Kişi ergin olmadığı için zaten velayet altındadır. Yaş küçüklüğü **kısıtlama sebebi değildir**.

DOĞRU CEVAP: E) Yaş küçüklüğü

KISITLANMA SEBEPLERİ: Savurganlık, alkol/madde bağımlılığı, kötü yaşam tarzı, kötü yönetim, akıl hastalığı, akıl zayıflığı, yaşlılık, hastalık veya engelilik nedeniyle kendi işlerini görememe (isteğe bağlı kısıtlama).

NOT: Yaş küçüklüğü kısıtlama sebebi değil, ergin olmama durumudur.

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
48

48. Aşağıdakilerden hangisi Negatif Statü Haklarından biridir?

- A) İspat hakkı
- B) Dilekçe hakkı
- C) Kamu hizmetlerine girme hakkı
- D) Seçme seçilme hakkı
- E) Eğitim ve öğretim hakkı.

ÇÖZÜM

Negatif statü hakları (Kişi hak ve ödevleri / Koruyucu haklar), bireyi devlete ve topluma karşı koruyan, devletin dokunulmaması gereken özel alanı ifade eder.

- ✓ **A) İspat hakkı:** Anayasa'nın 39. maddesinde düzenlenen bir Kişi (Negatif Statü) hakkıdır. Devletin bu hakka müdahale etmemesi gerekir.
- ✗ **B) Dilekçe hakkı:** Bir Siyasi (Aktif Statü) haktır. Vatandaşın devletle olan ilişkisini ve katılımını düzenler.
- ✗ **C) Kamu hizmetlerine girme hakkı:** Bir Siyasi (Aktif Statü) haktır. Vatandaşların devlet kadrolarında görev alma hakkını ifade eder.
- ✗ **D) Seçme seçilme hakkı:** Bir Siyasi (Aktif Statü) haktır. Ülke yönetimine katılımı sağlar.
- ✗ **E) Eğitim ve öğretim hakkı:** Bir Sosyal ve Ekonomik (Pozitif Statü) haktır. Devletin olumlu edimde bulunmasını, hizmet sunmasını gerektirir.

DOĞRU CEVAP: A) İspat hakkı

NEGATİF STATÜ HAKLARI: Devletin müdahale edemeyeceği, kişiyi koruyan haklardır.
ÖRNEKLER: İspat hakkı, konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği, mülkiyet hakkı, basın özgürlüğü, kişi hürriyeti ve güvenliği vb.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

49

49. Aşağıdakilerden hangisi “Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, oturumdaki Başkanlık Divanın teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.” düzenlemesini ifade etmektedir?

- A) Yasama uyumsuzluğu B) Yasama sorumsuzluğu
- C) Yasama dokunulmazlığı D) Yasamanın genelliği
- E) Yasamanın ilkelliği

ÇÖZÜM

Anayasa’nın 83. maddesinin 1. fıkrası uyarınca milletvekilleri, Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşüncelerinden dolayı parlamento içinde veya dışında hiçbir şekilde sorumlu tutulamazlar. Bu mutlak korumaya **yasama sorumsuzluğu** denir.

- ❌ **A) Yasama uyumsuzluğu (bağdaşmazlık):** Milletvekilliği sıfatı ile başka bir kamu görevi veya serbest meslek faaliyetinin bir arada yürütülememesidir.
- ✅ **B) Yasama sorumsuzluğu:** Milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşüncelerinden dolayı, ömür boyu geçerli olmak üzere hiçbir hukuki ve cezai sorumluluklarının olmamasıdır.
- ❌ **C) Yasama dokunulmazlığı:** Milletvekillerinin seçimden önce veya sonra işledikleri iddia edilen suçlar nedeniyle Meclisin izni olmadan tutuklanamaması, sorgulanamaması ve yargılanamamasıdır.
- ❌ **D) Yasamanın genelliği:** Yasa kurallarının belirli kişilere değil, toplumun tümüne yönelik olmasıdır.
- ❌ **E) Yasamanın ilkelliği:** Yasama organının, diğer devlet organlarına göre daha üstün olması anlamına gelir.

DOĞRU CEVAP: B) Yasama sorumsuzluğu

YASAMA SORUMSUZLUĞU: Milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy, söz ve düşüncelerinden dolayı sorumlu tutulamamasıdır. (Anayasa m. 83/1)

YASAMA DOKUNULMAZLIĞI: Milletvekillerinin seçimden önce veya sonra işledikleri iddia edilen suçlar nedeniyle Meclisin izni olmadan tutuklanamaması, sorgulanamaması ve yargılanamamasıdır. (Anayasa m. 83/2)

YASAMA UYUMSUZLUĞU (BAĞDAŞMAZLIK): Milletvekilliği sıfatı ile başka bir kamu görevi veya serbest meslek faaliyetinin bir arada yürütülememesidir. (Anayasa m. 84)

ANAYASA
m. 83 ve 84

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
50

50. Aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle ilgili doğru bir bilgidir?

- A) Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile kişi hakları ve siyasi haklar düzenlenebilir.
- B) Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin yargısal denetimi vardır.
- C) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, Kanun hükümleri uygulanamaz hükmü ilk kez 1961 Anayasası'nda getirilmiştir.
- D) Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yayınlandığı gün yürürlüğe girer.
- E) TBMM'nin aynı konuda kanun çıkarması durumunda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi geçerlidir

ÇÖZÜM

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK), yürütme yetkisi kapsamında çıkarılan ve kanunların uygulanmasını sağlamak üzere düzenleyici işlemlerdir. Anayasa'nın 104. maddesine göre; CBK ile kanunların düzenlediği konularda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Bu hüküm ilk kez 2017 Anayasa değişikliğiyle getirilmiştir.

- ☒ A) Yanlıştır. Kişi hakları ve siyasi haklar, CBK ile düzenlenemez. Bu haklar yalnızca kanunla düzenlenebilir. (Anayasa m. 104/17)
- ☒ B) Yanlıştır. Olağanüstü hallerde çıkarılan CBK'lerin yargısal denetimi yoktur. (Anayasa m. 15)
- ☒ C) Yanlıştır. Kanun hükümlerinin önceliği (kanun varken CBK'nın hükümsüz kalması) ilk kez 2017 Anayasa değişikliği ile getirilmiştir, 1961 Anayasası'nda bu yönde bir düzenleme yoktur.
- ☒ D) Doğrudur. CBK'lar, yürürlük tarihi belirtilmemişse Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. (Anayasa m. 104/18)
- ☒ E) Yanlıştır. TBMM'nin aynı konuda kanun çıkarması durumunda kanun üstünlüğü esastır, CBK hükümsüz kalır. Şıkta bunun tersi belirtilmiştir.

DOĞRU CEVAP: D) Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

- **CBK'LERİN ÖZELLİKLERİ:** Kanunların uygulanmasını sağlamak üzere çıkarılır. Kanunla düzenlemiş konularda kanunla, CBK ile düzenlenmiş konularda CBK ile çelişemez.
- **KANUN ÜSTÜNLÜĞÜ:** Kanun ile CBK'nın düzenlediği konularda farklı hükümler bulunması halinde kanun hükümleri uygulanır.
- **CBK'LERİN YÜRÜRLÜĞÜ:** Yürürlük tarihi belirtilmemişse Resmî Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girer. (Anayasa m. 104/18)

51. Görülmekte olan bir dava sırasında davaya bakmakla yetkili mahkemenin normun Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle davayı durdurarak Anayasa Mahkemesine başvurmasına ne ad verilir?

- A) Somut norm denetimi
- B) Esastan denetim
- C) Soyut norm denetimi
- D) İptal davası
- E) Şekil bakımından denetim

ÇÖZÜM

Mahkemeler, önlerine gelen bir davada uygulanacak kuralın Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünürlerse, davayı durdurarak Anayasa Mahkemesine başvururlar. Bu denetime **somut norm denetimi (itiraz yolu)** denir.

- ✓ **A) Somut norm denetimi:** Mahkemelerin, önlerine gelen somut bir davada uygulanacak kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla davayı durdurarak dosyayı Anayasa Mahkemesine göndermesidir.
- ✗ **B) Esastan denetim:** Anayasa Mahkemesinin bir normun içerik (öz) bakımından Anayasa'ya uygun olup olmadığını incelemesidir. Soruda sorulan doğrudan başvuru mekanizmasının adı değildir.
- ✗ **C) Soyut norm denetimi:** Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri, siyasal partiler veya yüksek yargı organlarıncı, normun soyut bir olay ve dava olmaksızın doğrudan Anayasa Mahkemesinde denetlenmesidir.
- ✗ **D) İptal davası:** Cumhurbaşkanı, TBMM üyeleri, siyasal partiler veya yüksek yargı organlarının, bir normun Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde iptalini talep etmesidir.
- ✗ **E) Şekil bakımından denetim:** Kanunların, TBMM İçtüzüğü'nün ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin teklif, oylama ve yayımlanma gibi yapılaş süreçlerinin Anayasa'ya uygunluğunun denetlenmesidir. Soruda anlatılan mahkemenin davayı durdurarak Anayasa Mahkemesine başvurması süreciyle ilgili değildir.

DOĞRU CEVAP: A) Somut norm denetimi

SOMUT NORM DENETİMİ (İTİRAZ YOLU): Bir davaya bakan mahkeme, uygulanacak kuralın Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünürse davayı durdurarak dosyayı Anayasa Mahkemesine gönderir. (Anayasa m. 152)

TÜRKİYE GENELİ
KPSS-2
SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
52

52. Anayasa Mahkemesi, aşağıdakilerden hangisini Görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Danıştay Başkanı ve üyeleri
- C) Devlet denetleme kurulu üyeleri
- D) Sayıştay üyeleri
- E) Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri

ÇÖZÜM

Anayasa Mahkemesi, bazı yüksek görevlilerin görevleriyle ilgili suçlarını **YÜCE DİVAN** sıfatıyla yargılar.

Anayasa m. 148'e göre Yüce Divan sıfatıyla yargılanacaklar:

- ✓ Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Yardımcıları
- ✓ Bakanlar
- ✓ Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- ✓ Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri
- ✓ Yargıtay Başkan ve üyeleri
- ✓ Danıştay Başkan ve üyeleri
- ✓ Sayıştay Başkan ve üyeleri
- ✓ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcivekili
- ✓ Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri
- ✓ Genelkurmay Başkanı
- ✓ Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları

✗ Devlet Denetleme Kurulu (DDK) üyeleri, Anayasa'da Yüce Divan sıfatıyla yargılanacaklar arasında sayılmamıştır.

DOĞRU CEVAP: C) Devlet denetleme kurulu üyeleri

YÜCE DİVAN: Anayasa Mahkemesinin, Anayasa'da sayılan yüksek devlet görevlilerinin görevleriyle ilgili suçlarını yargıladığı özel sıfattır. **(Anayasa m. 148)**

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
53

53. Büyükşehir Belediye idaresi aşağıdakilerden hangisi ile kurulur?

- ☒ A) Kanunla
- ☐ B) Cumhurbaşkanı kararı ile
- ☐ C) Müşterek kararname ile
- ☐ D) Danıştay idari dairesinin kararı ile
- ☐ E) İçişleri Bakanının kararı ile

ÇÖZÜM

Anayasa'nın 127. maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca, toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, **kanunla** büyükşehir belediyesine dönüştürülür. Büyükşehir belediyelerinin kurulması ve kaldırılması **ancak kanunla** olur.

- ☒ A) **Doğrudur:** Büyükşehir belediyeleri ancak **kanunla** kurulabilir veya kaldırılabilir.
- ☐ B) **Yanlıştır:** Cumhurbaşkanı kararı ile büyükşehir belediyesi kurulamaz.
- ☐ C) **Yanlıştır:** Müşterek kararname sistemi kaldırılmıştır.
- ☐ D) **Yanlıştır:** Danıştay'ın büyükşehir belediyesi kurma veya kaldırma yetkisi yoktur.
- ☐ E) **Yanlıştır:** İçişleri Bakanlığı öneride bulunabilir; ancak büyükşehir belediyelerinin kurulmasına **TBMM kanunla** karar verir.

Büyükşehir belediyeleri; nüfusu 750.000'i aşan illerde, il sınırlarını kapsayacak şekilde faaliyet gösteren yerel yönetim birimleridir. Kurulmaları ve kaldırılmaları **ancak kanunla** olur.

DOĞRU CEVAP: A) Kanunla

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ: Nüfusu 750.000'in üzerindeki illerde, kanunla kurulan ve il sınırlarını kapsayan kamu tüzel kişiliğine sahip yerel yönetim birimidir. (Dayanak: Anayasa m.127, 5216 sayılı Kanun m.4)

ANAYASA m. 127
5216 sayılı Kanun m. 4

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
54

54. I. İstimval
II. Geçici işgal
III. Kamulaştırmaz el atma

Yukarıdakilerden hangisi devletin mal edinme yollarındandır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II ☒ C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Öncüller incelendiğinde:

- I. **İstimval:** Savaş, seferberlik veya olağanüstü durumlarda idarenin kamu yararı gereği özel mülkiyette bulunan taşınır (menkul) malların mülkiyetine veya kullanım hakkına, bedelini ödemek şartıyla el koymasidir.

☒ Devletin mal edinme yollarındandır.

- II. **Geçici işgal:** Bir bayındırlık hizmetinin (yol, köprü, altyapı vb.) yürütülmesi sırasında idarenin özel mülkiyette bulunan bir taşınmazdan geçici olarak yararlanması veya onu geçici süre işgal etmesidir.

☒ Devletin mal edinme yollarındandır.

- III. **Kamulaştırmaz el atma:** İdarenin hukuka aykırı biçimde özel mülkiyette bulunan bir taşınmaza fiilen el koymasidir.

☒ Devletin mal edinme yollarından değildir.

Devletin mal edinme yolları arasında istimval ve geçici işgal yer alırken kamulaştırmaz el atma hukuka aykırı bir idari eylemdir.

DOĞRU CEVAP: C) I ve II

DEVLETİN MAL EDİNME YOLLARI

- ✓ İstimval
- ✓ Geçici işgal
- ✓ Kamulaştırma
- ✓ Kamulaştırma benzeri işlemler (ör. trampa, irtifak hakkı tesisi vb.)
- ✓ Miras yoluyla iktisap

KAYNAK:
Anayasa m. 46
2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu
İdare Hukuku

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU

55

55. Kasım 2025'te New York'taki Sotheby's müzayedesinde 236,4 milyon dolara satılarak "açık artırmada satılan en pahalı modern sanat eseri" unvanını alan ve dünyaya genelinde büyük yankı uyandıran "Portrait of Elisabeth Lederer" (Elisabeth Lederer'in Portresi) adlı dünyaca ünlü tablo, aşağıdaki sanatçılardan hangisine aittir?

- A) Pablo Picasso
- B) Salvador Dali
- C) Vincent van Gogh
- D) Claude Monet

✓ **E) Gustav Klimt**

ÇÖZÜM

Kasım 2025'te Sotheby's New York müzayedesinde 236,4 milyon dolara satılan "Portrait of Elisabeth Lederer" (Elisabeth Lederer'in Portresi) adlı eser, Avusturyalı sembolist ressam **Gustav Klimt** tarafından 1914-1916 yılları arasında yapılmıştır.

✓ **DOĞRU CEVAP: E) Gustav Klimt**

Eser, açık artırmada satılan en pahalı modern sanat eseri unvanını elde etmiştir.

ESER HAKKINDA

- **Sanatçı:** Gustav Klimt
- **Eser:** Portrait of Elisabeth Lederer (Elisabeth Lederer'in Portresi)
- **Yapım Tarihi:** 1914-1916
- **Teknik:** Tuval üzerine yağlıboya
- **Satış Bedeli:** 236,4 milyon dolar
- **Satış Yeri:** Sotheby's, New York

KONU NOTU:

Gustav Klimt, Viyana Secession hareketinin öncülerindendir. Özellikle altın varaklı eserleriyle tanınır ve sembolizm ile **Art Nouveau** akımlarını birleştiren sanat anlayışıyla modern sanat tarihinin en önemli ressamlarından biri kabul edilir.

BİLGİ:

Bu eser, Kasım 2025'teki 236,4 milyon dolarlık satışıyla açık artırmada satılan en pahalı modern sanat eseri unvanını elde etmiştir.

56. 5 Mayıs 1949'da kurulan ve günümüzde 46 üye devleti bulunan uluslararası kuruluş; demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunması amacıyla faaliyet göstermektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de bu kuruluşun en önemli organlarından biridir.

Yukarıda özellikleri verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa Birliği
B) Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
✓ C) Avrupa Konseyi
D) Batı Avrupa Birliği
E) Birleşmiş Milletler

ÇÖZÜM

Soruda verilen ipuçları:

- ▶ 5 Mayıs 1949'da kurulmuştur.
- ▶ İnsan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumayı amaçlar.
- ▶ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) bu kuruluşun çatısı altında faaliyet gösterir.
- ▶ Günümüzde yaklaşık 46 üyesi bulunmaktadır.

Bu özelliklerin tamamı Avrupa Konseyi'ne aittir.

ŞIK ANALİZİ

- ✗ A) Avrupa Birliği: Ekonomik ve siyasi bütünleşme örgütüdür. AİHM'e bağlı değildir.
- ✗ B) Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT): Güvenlik, seçim gözlemi ve uluslararası iş birliği alanlarında faaliyet gösterir.
- ✓ C) Avrupa Konseyi: 1949 yılında kurulmuştur. İnsan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü geliştirmeyi amaçlar. AİHM bu kuruluşun yargı organıdır.
- ✗ D) Batı Avrupa Birliği: Savunma alanında faaliyet göstermiş, günümüzde etkinliğini sona erdirmiştir.
- ✗ E) Birleşmiş Milletler: 1945 yılında kurulmuştur ve küresel ölçekte faaliyet gösterir.

DOĞRU CEVAP: C) Avrupa Konseyi

KONU NOTU

Avrupa Konseyi

- Kuruluş Tarihi: 5 Mayıs 1949
- Merkez: Strazburg (Fransa)
- Amaç: İnsan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumak
- En önemli organlarından biri: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)

BİLGİ

Türkiye, 1949 yılında Avrupa Konseyinin kurucu üyeleri arasında yer almıştır.

Bu bilgi KPSS ve MEB-AGS sınavlarında sıkça sorulmaktadır.

TÜRKİYE GENELİ

KPSS-2

SORU ÇÖZÜMÜ

SORU
57

57. 2026 yılı Avrupa Yeşil Başkenti seçilen şehir için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Baltık Denizi kıyısındaki Estonya'nın başkentidir.
- B) Akdeniz kıyısında bulunan İspanyol kentidir.
- C) Fransa Alpleri'nin eteklerinde yer alan bir Fransız kentidir.
- ✓ D) Portekiz'in kuzeyinde yer alan ve sürdürülebilir kent projeleriyle öne çıkan şehirdir.
- E) Kuzey Avrupa'da yer alan Norveç'in başkentidir.

ÇÖZÜM

2026 Avrupa Yeşil Başkenti seçilen şehir **Guimarães (Portekiz)**'dir. Avrupa Yeşil Başkenti ödülü; çevre koruma, sürdürülebilir ulaşım, enerji verimliliği ve iklim politikalarında başarılı olan kentlere verilmektedir. Guimarães, Portekiz'in kuzeyinde yer almakta olup sürdürülebilir kent projeleriyle öne çıkmıştır.

ŞIK ANALİZİ

- ✗ A) Estonya'nın başkenti **Tallinn**'dir.
- ✗ B) Guimarães bir İspanyol kenti değildir.
- ✗ C) Fransa Alpleri eteklerinde bulunan Fransız kenti değildir.
- ✓ D) Portekiz'in kuzeyinde yer alan ve sürdürülebilir kent projeleriyle öne çıkan şehirdir.
- ✗ E) Norveç'in başkenti **Oslo**'dur.

DOĞRU CEVAP: D) Portekiz'in kuzeyinde yer alan ve sürdürülebilir kent projeleriyle öne çıkan şehirdir.

KONU NOTU

2026 Avrupa Yeşil Başkenti:
Guimarães (Portekiz)

- Kuzey Portekiz'de yer alır.
- Sürdürülebilir şehircilik uygulamalarıyla öne çıkmıştır.
- Çevreci ulaşım ve enerji projeleri geliştirmiştir.
- Avrupa Yeşil Başkent unvanını kazanmıştır.

Guimarães / Portekiz

BİLGİ

Guimarães, çevre politikaları, yeşil dönüşüm projeleri ve sürdürülebilir kalkınma çalışmaları sayesinde **2026 Avrupa Yeşil Başkenti** seçilmiştir.

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

68. Düşünceleri, duyguları, karakterleri veya bir hikâyeyi sözcükleri ve sesli kullanmadan; yalnızca yüz ifadeleri (mimikler), beden hareketleri (jestler) ve bazen de mimik alakasuslar aracılığıyla sahneye aktaran, kökleri Antik Yunan'a kadar uzanan sözsüz tiyatro sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bale
B) Pandomim
C) Opçret
D) Melodram
E) Hacivat ve Karagöz

ÇÖZÜM

Soruda tanımı yapılan sanat dalı, sözsüz iletişimi esas alır. Yalnızca yüz ifadeleri (mimikler), beden hareketleri (jestler) ve mimik alakasuslar ile duygu ve düşünceleri aktaran sanat dalı "**pandomim**"dir. Pandomim, kökeni Antik Yunan'a uzanan sözsüz tiyatro sanatıdır.

ŞIKLARIN İNCELENMESİ

- A) **Bale**: Müzik eşliğinde yapılan dans sanatıdır.
B) **Pandomim**: Sözsüz tiyatro sanatıdır. (**Doğru cevap**)
C) **Opçret**: Opera + operet türlerinin birleşiminden oluşan müzikli tiyatrodur.
D) **Melodram**: Müzik eşliğinde duygu ağırlıklı oynanan tiyatro türüdür.
E) **Hacivat ve Karagöz**: Geleneksel Türk gölge oyunudur.

DOĞRU CEVAP: B) Pandomim

ANAHTAR BİLGİ

Pandomim; jest, mimik ve beden dili kullanılarak, sözsüz biçimde duygu ve düşüncelerin aktarıldığı tiyatro sanatıdır. Kökeni Antik Yunan'a kadar uzanır.

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

59. Türkiye'nin savunma sanayii projeleriyle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) KAAN – 5. nesil insanlı savaş uçağı
- B) HÜRJET – Jet eğitim ve hafif taarruz uçağı
- C) Bayraktar TB3 – Gemiye konuşlanabilir SİHA
- D) KZINCI – Taarruzi İnsansız Hava Aracı (TİHA) genel maksat helikopteri

ÇÖZÜM

Soru, savunma sanayii projeleriyle ilgili eşleştirmelerden yanlış olanı istemektedir.

ŞIKLARIN İNCELENMESİ

- A) **KAAN:** 5. nesil insanlı savaş uçağıdır. (Doğru)
- B) **HÜRJET:** Jet eğitim ve hafif taarruz uçağıdır. (Doğru)
- C) **Bayraktar TB3:** Gemiye konuşlanabilir SİHA'dır. (Doğru)
- D) **AKINCI:** Taarruzi İnsansız Hava Aracı (TİHA)'dır. (Doğru)
- E) **KIZILELMA:** Türkiye'nin ilk yerli ve milli genel maksat helikopteri değildir; KIZILELMA bir insansız savaş uçağı projesidir. (Yanlış)

DOĞRU CEVAP: E) KIZILELMA

ANAHTAR BİLGİ

- **KAAN:** Türkiye'nin geliştirdiği 5. nesil **insanlı** savaş uçağıdır.
- **KIZILELMA:** Baykar tarafından geliştirilen ilk yerli ve milli **insansız savaş uçağı**dır.
- İlk yerli ve milli genel maksat helikopterimiz **GÖKBAY**'dir.

TÜRKİYE GENELİ KPSS-2 SORU ÇÖZÜMÜ

60. UNESCO Dünya Miras Komitesi tarafından 2025 yılında Dünya Belleği Programı kapsamına alınan ve Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemine ışık tutan arşiv belgeleri, Türkiye'nin kültürel mirasının uluslararası alanda tanıtmasına katkı sağlamıştır.

UNESCO'nun "Dünya Belleği Programı" aşağıdakilerden hangisinin korunmasını amaçlamaktadır?

- A) Doğal yaşam alanlarının
- B) Somut olmayan kültürel mirasın
- C) Belgesel mirasın ve arşivlerin
- D) Tarihi şehirlerin
- E) Jeolojik oluşumların

ANAHTAR BİLGİ

UNESCO Dünya Belleği Programı, yazılı, görsel, işitsel ve dijital belgelerden oluşan belgesel mirasın korunmasını, erişimini ve farkındalığını artırmayı amaçlayan uluslararası bir girişimdir.

ÇÖZÜM

UNESCO'nun Dünya Belleği Programı, dünya çapında belgesel mirasın (yazılı, görsel, işitsel arşiv belgelerinin) korunmasını, erişilebilir hale getirilmesini ve gelecek nesillere aktarılmasını amaçlar.

ŞIKLARIN İNCELENMESİ

- A) Doğal yaşam alanları → Doğal miras kapsamında yer alır. (Yanlış)
- B) Somut olmayan kültürel miras → Somut olmayan mirasın korunması UNESCO'nun SOKÜM Sözleşmesi ile sağlanır. (Yanlış)
- C) Belgesel miras ve arşivler → Dünya Belleği Programı, belgesel mirasın korunmasını hedefler. (Doğru)
- D) Tarihi şehirler → Dünya Mirası Listesi kapsamında korunur. (Yanlış)
- E) Jeolojik oluşumlar → Doğal miras kapsamında değerlendirilir. (Yanlış)

DOĞRU CEVAP: C) Belgesel miras ve arşivlerin

